

1 (12)
Incipit Liber dyalogorum S^{ci} Johannis crisosto-
mi cōstantinopolitani episcopi. Et S^{anti}
basilij cesariensis episcopi college beati
gregorii nazāzeni. De dignitate sacerdotij
liber primus. ¶ Johannes:

Dum quōdē mlti fuerūt amici
certi et amicitiae iura scien-
tes solidesq; seruantes. Vnus
autē h ex hīs plurimis amīc
quē ī nos habebat illis oīb;
antecellēs. tāto eos spacio
cōtendit post tergū ultīq;
quātū illi ceteris q; nobis leui noticiā agebat.
hic ergo dñe michi tpe adherebat. scā et stu-
dia ipā cōtigim⁹: et isdē pceptoib⁹ vsi sum⁹.
S; et sedulitas et studiū ī eadē līrū opera
cōgruebāt: cupiditasq; filis de isdē negotijs
pariebat. Nec tūc solū cū adhuc frequētabam⁹
magistros: verū et qñ ab hīs recedētes. opor-
tebat eligē qd iter vite nobis īgredi cōmēdaret:
cōcordātes ī hīs etiā videbamur. Erāt quoq; alia
plurima q;bus custodiebat: solida et rūpi nesciēs
nrā cōsensio. Resq; aut ī splēdore patrie erat
qd diuersū velle posset alter: aut michi opulēcia
suspecte ille vitā ducebat ī extrema pauperie:
sed et sub patrie nrē equatio ppositi nrī equalē
statū videbat imitata. Sen⁹ quoq; nobis silt
honoratū: ita ut oīa diligētū sentēcia cōuenirēt.

Verūq; oportebat beatā vitā monachoy sequi
 phiam. q; verā: i hoc nobis trutinā volūtātū
 apparebat iequalis: q; illis qdā pars subleuata
 pendebat: ego autē adhuc soli q cupiscētijs ipe
 diti depmebā pte meā: et i iſeiorib; pmane
 rogebā iuuenilib; illā spectaculis sēp iūmergēs.
 Inter ista ergo amicitia qdē sicut et prius i
 cōcussa durabat: illa vō cōuersatiōis diurne
 cōiunctio soluebat. Neq; ad dissimilia pperatōz:
 vnā cohabitatiōes poteram; tenere. Et postq;
 ego quoq; de gurgite sū paululū vite pntis
 ereptus: ptiū me ille manu ut dī vtiq; susce
 pit: peripitāne ne pūc qdē vnitātē pristinā
 potuim; obtinere. Ille enī q multo me pueniat
 tpe mltat; vehemētia pcedebat: nobis vtiq;
 supior ferebat: nimis i alta subuictis. Benign;
 tū cū cēt mltat; mīz honoraret amicitiam.
 a cūctis se alijs abdicēs: nobisq; pene i temp;
 oē morabat. Quod qdē et desiderauerat: sed sicut
 duri mīa phibebat; ignātia. Neq; enī sinebat
 res iudiciū tribunalia frequentē et cene volup
 tatib; ebescēte. illi crebro assiste: q; affir; libris
 nec forū aliqñ dignabat; intrare. Ob hec igit;
 qui erat āte discretus. q; tandē nos i eū vite
 ordinē quā ipe agebat asperit: cōfesti desi
 deriū qd' olī ptiuebat effudit: et ne erigūā
 qdē deinceps dici pte nos relūpiere sustinebat.
 Permanebat etiā depntis ut domū ppiā vtiq;
 nostrū deserēs: cōefacerem; habitaculum.

Quod persuasit res quae habebat in manibus: sed prohibuerunt continue incantationes matris meae habere stare amicos gratia: primo hoc ab illo munus accipe. **S**ic enim sensisset nos talia cogitationes: comprehendit me dextera iocunditatis iocundulum. **E**t assidens iuxta me in eo lecto quo nos perituram: laxatis fontibus lacrimarum addebat verba cum gemitu quae magis essent miserae quam lacrimae. **E**go iam fili precor tuo diu potiri permissa non sum: ita quippe deo placuit: doloresque exortu tui mors illius consecuta: tibi quidem orbi tunc amichi aut viduitate tulit imaturam: alia quae viduitatis mala hinc solis bene nota a quibus etiam perferuntur. **N**ulla quippe sermo comprehendere potest tepestatem illam atque estum quae adolescentula sustinetur a domo. patria. nunc egredies. negotiorum insignia cunctorum. subito et luctu inportabili vulnerat. molestiasque cogit sustine etiam et sexus feminae destitucione maiore. cui imminet vel ignaviae emendare servorum. vel caule nescias. repellere etiam consilia propter quorum eorum quorumque sunt in re publica superbia: et iure tributis praesidentium predatione sterre pauciter. **M**ichi autem praeterea aliud quam pignus id est sororem tuam reliquit: cuius educatio praestabat quod sollicitudinem matri. sed in vel expensarum liberam vel timoris. **F**ilius vero implet cotidie mille timoribus matrem: et sollicitudinibus multis pluribus. **P**reterea autem sumptuum magnitudinem quam pati cogitur

desinitur.

que illū libéralit' educare desiderat: verūptm̄ michi
 illi horū me cōpuleret secūdis cōsiliari mptis. aut
 ī domū patris tui alterū iducere vrrū: sed ī
 salo et cōturbatiōe pmanēs: formate viduitatē
 ferreā nō defugi: supioris gracie adinnata so
 lacio. Conferebat^{vero} michi nō modicā cōsolacionē
 ī erūptis meis tuā iugiter facie cōtueri: ī qua
 viues m̄ p̄mago custodiebat' defuncti certissima
 vultu illi īpressiōe signata. **P**ropter qd cū adhuc
 eēs p̄mulo necdū docti ī verbis conari: cum
 marie filij oblectet parētes: magnā tñ michi
 cōsolacionē h̄ p̄bebas. **H**uc accedit qd ne illud
 qdē causari potes: qd viduitatē quidē fortiter
 tulim9. sub stāciā v̄o p̄is tui expēs īmi
 nuim9: qd noui mltos sub orbitatis īfelicitate
 p̄pessēs. **P**atrimoniu. p̄mpe itegritū īseruau.
 et nichil m̄m9 p̄stiti de h̄is q̄ scdm̄ natales tuos
 possis placē: q̄ tñ de facultate mea quā domū
 veniens attulerā sēper exhibui. **N**erū ne me
 hec imputatē referre arbitreris: sed q̄ pro h̄is
 oib9 h̄ac v̄nā petā graciā. ne me secūda vidui
 tate circū dō: et velut soporati luctū rursus
 exites. **S**z sustine finē vite mee: q̄ p̄modicū
 fortasse tēp9 eueniet. **I**uuenib9 spes est eundi
 ī lōgissimā senectutē: senib9 v̄o nichil aliud licet
 exp̄are qm̄ mortē. **T**ū ergo terre me dederis.
 ossib9q̄ patris tui misaueris: ito. q̄ lōge voles.
 nauigā quo libuerit mare: nō erit tūc qd possit
 obistere. **N**ūc vero qd diu spiram9 patere nostrā

p̄pessēs

p̄

des

no b̄

cohabitatioēz ne offendas deū: si nullis ex tan-
 tibz causis iſeras me malis plurimis. cū te
 nichil leſerū. Aut si me p^{er} hoc argue potes
 q^{uod} te i sollicitudinē traho vite p^{ro}ptis. rebzq^{ue} meis
 fesse cōpello: neq^{ue} legis nature. nec educatiōis
 reuerentiā. nec osuetudinē vīculū. neq^{ue} aliud
 q^{uod}z reuerere: sed quasi iimicos tuos et hostes
 effugato. Si v^{er}o oīa ago ut tibi r^{ati}ōes plurima
 cōparet i vite h^{ab}ere itinere si nūl aliud: vel ista
 apud nos te vīcula cōtineāt. Quā q^{uod} vis tibi
 copia suppetat amicorū. nulla tñ de hīs agere
 tāta libertate poteris: qā neq^{ue} incit^{ur} vllus
 cui eque ut michi cura tue existimatiōis iūi-
 neat. Nec ergo et hīs s^{ed} plura mat^{er} p^{ro}ſenerabat
 iiterē: q^{uod} ego ad illū amicū fortissimū r^{ati}por-
 tabā. Qui tñ nō solū nō accidebat eiusmodi
 sermōibz: verū idies vehemētius eadē a nobis
 q^{uod} et p^{ri}mit^{us} repositabat. Cū i hoc ergo dispo-
 sitionū essem^{us} statu. illoq^{ue} ingiter h^{ab} adhortāte.
 me vero nō abnuente: q^{uod}ā repēte i cides vtrūq^{ue}
 nostrū fama turbauit. Inſonueāt aut^{em} p^{er} as-
 sumēdi cēm^{us} ad sacerdotū dignitatē. Ego
 ergo ut primo sermo iste ad aures meas ē allatus:
 eiusmodi timore sū sil et stupore replet^{us}. Timore
 q^{uod} dē. ne forte caperer iūit^{us}: stupore vero. qm̄
 res^{er}ebā vnde illis v^{er}is hec cogitatio de nobis
 potuisset i cidere. Inspiciēs quippe memetipm̄:
 nichil me habere illo officio dignū videbam.
 Hic aut^{em} amic^{us} exp^{er}atissim^{us} accedēs ad me

cū nullus eēt arbiter ī sinu at michi illū rumo-
 re q̄si quē nichil arbitraret̃ audisse. Verebat̃
 tñ ne quis nos de eiusmodi rebꝫ ul' agētes ali-
 quid. ul' cōsilū capientes aspiceret: et demum pro-
 deremur. Apparebat aut̃ michi eū facile ac-
 acq̄saturū. sicut p̄cedēs spōdebat amicitia.
 illud q̄p iter meū ul' īgredi eū ul' si oportuisset
 effugē. Quā vidēs ī eo benignissimā volūtate.
 itelligēs q̄ totius ecclesie grāde se dispēdū: si
 tā bono viro et ad r̄gēdas alios optimo pri-
 uaret̃ gregē xp̄i. mee īfirmittatis obtētu non
 aperui illi sup̄ hac re cōsilū qd' habebā. eadē
 q' nūq̄ id tale facē potuissē videlz ut aliqd' illū
 latēt mearū volūtati lateret. Respōdi ergo
 deliberationē sup̄ hīs rebꝫ ī tēpꝫ aliud dif-
 ferēdā: qm̄ nichil tale quale putabat īcūberet
 p̄suasiq̄ ofestī ne curis talibꝫ sollicitaret̃: mei
 quoq̄ fiduciā r̄p̄misi quasi qui illū deserturꝫ
 nō esset: si unq̄m pati tale aliquid cōtigisset.
 Tpe igit̃ p̄terente nō nilto cū iā venisset q' nos
 erat ordinaturꝫ sacerdos. eētq̄ ī occulto nichil
 sciens q̄si p̄pter alterā causā meꝫ ille amicos
 adducat̃: suscipiatq̄ officij iugū: sperās ex
 hīs q' me noneat fuisse pollicitū me quoq̄
 nō auersaturū: ymo magis arbitrius q' iā
 p̄cedētes nos ille sequẽret̃. Quidā enī de hīs
 qui aderāt cū illū vidisset ad suscepcionem
 misterij trepidatē et resistētē: īcōgruū mi-
 mis eē clamabāt q' p̄terius ab oībꝫ credit̃

id ē me tū magna māfuetudīe patrū acq̃
 euiffe iudicio: illū vero q̃ habitū fuiffet mīto
 prudētor fupbre atq̃ appetē vanā glāz re
 fultatē. exilientē et cōtradictē. Quibz tū fu
 peratū fuiffet audies deiceps q̃ fugiffe: iſſo
 ē ad me tū filēcio qd̃ meior feterat: fedēs q̃ apt
 volebat qdē dicē aliquid. ſed nimio īpediebat
 angore cuiq̃ tū magnitudinē nō poteat ſmōe
 explicare. Nā ut labia cepiffet adiūgē ſermo
 nē icidebat āguſtia. Vidēs ergo eū lacrimātē
 p̃turbatōisq̃ plenū. cauſaq̃ ſciens: cepi p̃
 nimia voluptate ridere: cōprehēdēz e9 dex
 terā deoſculari amitebar gloriſicās deū q̃ m
 artis mee qua illū capi voluerā. finē bonū.
 et qualē orauerā p̃ſtitiffet. Ille vō tū me letū
 hplareq̃ vidiffet. itelligēs ſe fuiſſe deceptū:
 amplius mordebat. et āplius agebat. Perū
 tū paululū aīe e9 cōdeſcēt egritudo. *Baſilius.*

Et ſi id qd̃ erga nos erat deſpicēdū iquit
 eſſe dixiſti: nec rationē nrī habedā pu
 taſti ſicut agnoſco: tandē tū ul' opimionis tuo
 debuiffi habere curā. cōtra quā nūc oīm ora
 reſeraſti. Cūcti quippe cupiditate glē hoc mi
 niſterū te reſpuiſſe cōfirmāt: et qui te de actu
 ſaciōe eruat nō eſt. anīdī enī nec iſeri cōue
 titulis liberū ē: tanti ſūt aggrediētes arguētēs q̃
 cotidie. Nā ī quocūq̃ me ciuitatis loco vi
 derūt apparētē: abducentes ſiguli q̃ nobis ali
 qua familiaritate iūgunt: maiori me parti

dixit

accusatiois apponunt. Cū scires inquit q̄ silū est.
 neq̄ enī poterat aliquid eorū q̄ sūt illū te latere:
 oportuit nō celare sed cōicare nobiscū. neq̄ enī
 nos defecissent talis istrumentū venatq̄. Ego
 aut qm̄ te cogitāte p̄nus ista nō nouerā cōfidor.
 et nimis erubescō quitq̄ illoq̄ referre sermōibz
 ne forte falsā nostrā fuisse hactenq̄ arbitretur
 amicitia: quā quidē dīxerit nō fuisse certā. qd̄
 nec tu negare potes. hīs cōuictis que ī nos nūq̄
 egisti. S; tamē eos q̄ nobis mediocrit̄ noti sūt
 vtile arbitror mala m̄a celare: atq̄ ideo piget me
 rerū exponē veritatē. Ad ultimū igit̄ tūc cōpel
 lor. trāq̄ dimiss̄ diuersis oculis ītueri: et obuios
 quosq̄ reuereri atq̄ diffugē. Nā etsi euasero pōtē
 eorū rēdargutionē: īcipiet me adiudicare mēdacio.
 Neq̄ enī adducēt ut credat: qm̄ et basilū iter
 reliquos numerauit: quos q̄ silū tuū oportuisse
 estimas ignorare. Verū de hīs mihi multū
 sermo eē nō debet: cū id dulce estimauis. S;
 ī reliquū quō tātū pudore feremq̄: cū alij nobis
 vane gl̄e victū. alij elationis ascribūt. Qui v̄s
 sūt cōquirectū rigidiores vtrūq̄ nobis pariter
 īpīgūt: addentes etiā cōtumeliā quā dicunt
 fuisse p̄fessos eos a quibz fueramq̄ electi. Qd̄
 etiā iuste accidisse illis clamat: et si plus deho
 norari potuissent quippe q̄ tātos et tales t̄li. que
 tes. viros adolescētulos heri adhuc et nudius ter
 tius ī cura vite rephensioē dignissimos: quo
 eriguo tpe sup̄cilia collegerūt. palliola pulla

etia

susceperunt tristitia somni se suscepturos poterunt
 suspicari. Et alii quod a prima etate usque ad
 ultimam senectutem propositum extendentes abstinere
 inter eos adhuc permanet qui regunt. Presunt
 vero illis filii eorum: et hi qui necdum regulas quod
 audierint quibus administrari talis debeat prin-
 cipatus. Ista ergo et plura hiis aliaque nobis ite-
 rat frequenter exurgunt: et quod qualiter ego diluam
 non habeo: a te autem id posse fieri reor. Nec
 enim credibile est frustra te Thanc fugam coactum
 et sine causa talium virorum timicitias elegisse
 suspicer: sed tamen aliqua viam prudentia et delibe-
 ratione in hac fuisse productum. Propter quod et ad-
 manum puto tibi esse rationes: quibus factum de-
 beas recusare. Dic ergo: dic tamquam: si iuste aliquid
 apud illos possumus allegare. Eorum enim in quibus
 ego a te lesus probor nullam causam requiro: nec
 quod seduxisti nec quod didisti. nec quod tantum eo famili-
 aritatis oblitus. cum nos animam quoque nostram
 ut ita dictum sit in tuis manibus posuerimus:
 ac tu e regione ea aduersum nos calliditate usus
 sis. quasi immineret tibi ab aliquibus hostibus custo-
 dari: cum oportuerit si hoc utile videbas esse consilium
 nec te lucrum tale defugere. Si enim verum res sciebas
 esse nocituram: nos quoque quos honorabiliores tibi
 ab aliis esse dicebas hoc libere dispendio. Tu
 vero e contrario ut caperemur egisti: dolis et
 simulationibus agens cum eo qui omnia tecum secum
 et simpliciter ut loqui ita agere consuevisset.

Verū ut dixi nichil ob hoc arguo nec expro-
 bō sollicitudinē in qua nos reliquistis illā con-
 iunctiōem nrē cōuersatiōis abscedēs: ex qua io-
 cunditatē et utilitatē nō quālibz collegeram⁹
 assidue. Verū hec oīa reliquā: ferāp tacitus
 et quiet⁹ nō quo tu in nos mediocriter cōmiseris:
 sed qm̄ hac me lege cōstruī ex illo die quo tuas
 amicitias adamavi pro vniuersis qbus me
 forte cōtristare voluisses: ne unquā tibi necessi-
 tatē satisfactiōis idicere. Quā vō m̄ nō medi-
 ocre dāpnū ituleris. etiā tūpe nosti: si tamen
 meministi verborū et que ab extraneis et que a
 nobis mutuo habē sēper de nobismetipso sole-
 bam⁹. Hec autē erat qm̄ grāde emolimētū
 de nrā vnanimitate caperem⁹. et q̄ mutua mu-
 niremur amicitia plurimis etiā videbatur:
 qm̄ nō solū nobis. sed etiā plurib⁹ nō modicā
 utilitatē nrā ēēt collatura cōcordia. Ego autē
 cōmodū quidē nullū ut arbitrabar de me qbus
 cūq̄ posse cōferri dicebā: sane q̄ hoc maxie de
 amicitia lucraremur: qā nō facile cēm⁹ ab
 ullis si qui forte voluissēt capiendi. Nec ergo
 te cōmonēs nūc quiēni: tēpus inquit malū
 ē insidiantes plurimi germanitas caritatis
 iterū: introducta ē vero inuidia dispdēs: in me-
 dio laq̄orū ingredimur. et in muros merginib⁹
 ābulam⁹: pati sūt q̄ insistant merorib⁹. si ali-
 quid forte pueniat: plurimi ex oī pte circūstāt:
 qui vō collaboret null⁹ ē: aut q̄ valde facile

possunt pro paucitate numerari. **V**ide ne disce-
pantes unq̃ cōflemur ī risū: atq; irrisione dāp-
na potiora. **I**nter q̃ adiuuat a fr̃e. sicut ciuitas
fortis: et sicut regnū diligenter munitū. **N**e dissol-
uas hāc germanitatē: ne rūpas cuiusmodi mu-
nitionē. **H**ec et alia hīs iugiter plūa dicebā: nichil
quidē quale fecisti suspiciō: sed q̃ multū te valē
erga vr̃as amicitias arbitrarer: ex habūdanti tamē
sano et īgenti affectu curā adhibendā putabā: nesciēs
aut egressū aīo remedia ut res idcat admouebā:
nec tñ aliquid hoc timore p̃feci: nec q̃q̃m michi
de hac sedulitate cōmoditatis adiūctū est. **C**ūta
enī illa repētē respiciēs nec ī animū prorsū dūcēs
quasi ex armatā nauī ī infinitū nos pelagus
dimissisti: nichil de feris illis fluctibz cogitans q̃
p̃ferri a nobis ē necesse. **N**ā si aliq̃m coegit aut
calūpnia aut vituperatiōez aut alia quāq; iniuriā
aut elaciōez cuiuspiā īsurge: qualia frequēter
euenire solēt: ad quē cōfugiā. **S**ic quo participa-
bor āgtores animi. **Q**uis nos adiuuare dignetur:
aut cōtristatibz obuiare. **Q**uis ulterius p̃hibebit
affligē. **N**os vō quis cōsolabit: aut exhortatiōē
p̃parabit: stultoz cōtumelias et facta tolerare.
Nullo prorsū te p̃cul posito et nec clamoīe istius
pugne audientē: nūc ītelligis quid mali opato-
sis: uel nūc postq̃m vulnēasti p̃spicias q̃m letale
vulnū īfigeris. **V**erū p̃tereāt ista: neq; enī que
fca sūt. īfecta aliq̃m erūt. **Q**uid vō ad eos qui
foris sūt dicē poterim: q̃busq; causis nobis. apud

illos excusatio cōpat^{ti}. **¶ Johannes.**

Qonfide iqm cōfide. Neq; em̄ pro his so-
lis causis reddē sū patq; sed etiā illoꝝ
de quibꝫ nos inocuos reliquisti tēptabo qualē
potero mōstrare rationē. Et si vis ab ip̄is sūis
factiōis nr̄e sumatur exordiu. Multū quippe et
iōsiderata et iportuna fūcō. si extēnoꝝ offēsiōibꝫ
meditari volēs atq; satagēs qualiter ab arguēdi
studio cōquiescant? ei q̄ michi sit om̄iū amia sūmꝫ
tanta q̄ apud me reuerēcia utatur. ut nec me
cū de hīs exposuilet de q̄bꝫ se lesū ēē cōfirmat:
sed i nichilū ista dūtes pro alioꝝ i nos sit placa-
tiōe sollicito. S; si q̄ nichil i eū cōmiseri nequi-
uero cōpbare: tūc plane maior mea circa illū
cōuictetur ignamia. qm̄ illū circa me studiū atq;
benignitas. Quid ergo tibi nocuimꝫ? qm̄ hinc
primū placuit i fratrē satisfactiōis iꝑare. Offen-
di ne q̄ occultam tibi cōsilū meū. S; ob lucū
tūū q̄ seducebāis. q̄ illoꝝ quibꝫ te circūueni-
entibꝫ dicā: neq; em̄ fatari pūdet p̄didimus.
Si enī p̄ oīa furtū malū est. neq; eo quisq̄m
i bona pte uti potest? pato sū cū volueris ani-
maduersiōes subire: p̄mo tu nūq̄ a nobis ullā
expetes viciōnē: nos v̄cō statuēms i nos qualia
solet iudices i eos q̄ nocuisse alijs docēt: cū eoꝝ
miserēt etiā accusatores. Si v̄cō nō p̄ noxia res
est. sed eoꝝ qui abutūt̄ p̄posito. mala viciosaq;
fit: reliquēs obiurgare q̄ seducto es. docet p̄
malū aliquod hāc a nobis nr̄e fuisse susceptū.

quod si periculum abest. ne minime carpe oportet aut excusationis require: sed accipere ipso oneri illum ipsum quod constat ductum. Tantum quippe lucris habet opportuna seductio et non perversa mente composita: ut nonnumquam negligentes eam. constat apparuisse culpabiles. Nam si volucis etiam in exercituum duces qui diuisis temporibus gloriam consecuti sunt diligenter inquirent multa eorum trophea opera esse astutus et fraudis aspiens: quibus laudabiliores sunt ab his qui manifestis vincere conflictibus. Hinc quippe cum multa tam pecuniarum consumptio quam corporum suscepta bella ea efficiunt: ut in nullo pene victi a victoribus distare videant: ita utrosque per erumpnam populant: cum et erarium ena- tuat et milites absument. Huc accedit quod nec plenam quam super fuerit victorie gloriam consequantur apud eos qui fusi sunt non parva eius parte remanere: qui utique victis corporibus. animorum tamen intentione vicunt. Sic quippe cedere non decreuerunt ut nec periculi com- pescerent: ita in cursu. quo minus in plaudendi ala- critate morarentur. At ille qui potuerit fraude superare: non solum in exitum sed etiam in derisum contudit hostes. Nec tamen ut ibi laus fortitudinis utrisque communis est. ita etiam in arte prudentie: sed integrum bravium apud eos remanet qui vicerunt. Quod si hinc maius est civitati sue plenam victorie conferunt voluptate. Neque enim talis est animorum prudentia qualis vel pecuniarum opulencia vel corporum multitudo: quod illa cum in bellorum proferuntur usus: natus est erogari atque consumi: eosque hinc a quibus fuerant possessa privari. Hec vero

quātomagis exercitata fuerit colligit incrementa.
 Nō autē solū ī preliis sed etiā ī pace: q̄ nō oīs fraus
 de qua loq̄mur īuenitur. Nec solū ī negotiis ciuitatis
 sed etiā domi. et vroni apud maritū. et marito ap̄
 vxorē. et patri ad filiū et aīco ad amīcū. et filiis
 apud patrē vti eā arte p̄fuit. Nā ut aliquid p̄oris
 recordemur exēpli: filia saul de p̄is sui māib⁹
 virū suū nō potuisset eruerē: nisi patrē suū cecidit
 uenisset. S; etiā fuit eūdē dauid qui p̄ illā fuit
 liberat⁹. p̄dicatē saluare volens: eadē demū arma
 q̄ p̄ius mulier bone fraudis arripuit. *basili⁹.*

Sed nichil īquit istorū ad me. Neq̄ enī īmi
 cus tuus ego aut hostis: neq̄ eorū q̄ aperiēt
 tibi nocere p̄tēps: sed e regione cōsilio tuo mea
 cuncta p̄mittens. ea faciebā q̄ īperare voluisses.

Tdeo īq̄m o admirāde et *Johannes.*
 benignissī et ego p̄ueniēs dū nō solū ī bellis neq̄
 īter īmicos: verū etiā ī pace et īter carissīos vti ei⁹
 amīniculo aliquoties cōuenire. Pono ut nouis
 q̄ nō solū hīs q̄ seducūtur. verū etiā illis qui se
 ducūt assidue cōducit. accedens ad aliquē medi
 corū percūtare qualī egros de īfirmītatib⁹ soleāt
 expēdere: et tūc audies qm̄ nō sēper ad hoc suf
 ficiat medicina: sed eneniat ut ubi doleat mittat
 auxiliū. ac tale adiutorū miscentes ut īfirmos
 restituāt sanitati. Nā cū grauior morbo difficilio
 p̄ medicorū nequit arte curari: tūc demū nāt
 est p̄sonā fraudis īducere: ut scdm̄ scēne more
 eorū q̄ fuit veritas occultetur. Si autē vis enarro

tibi doli equidē vni de pluribꝫ. quē cōperi a me
 fuisse dicis cōpositū. Incidit aliqñ cupiā febris subita
 cū mltā vehemētia: cuius ingiter flāma crescebat.
 Infirma aut auersabat ea quibꝫ poterat ardor extingui.
 Desiderabat vō. et ab oībꝫ ad se introeūtibꝫ vniū totis
 p̄tibꝫ postulabat: cupiens notū utiqꝫ exple desiderū.
 Erat aut talis infirmitas ut nō solū febris vino pos
 set accēdi si id ab aliquo ipetare potuisset: verū et
 alia idē picula nascerēt. Inter hec ergo nesciente
 quid faceret medicina nullo prorsꝫ eiꝫ remanēte
 subsidio. sed dñifariā supator: itromissa subita cir
 cūuicio tantā asseruit potenciā suā. quā nūc
 me referēte cōdiscebat. Medicꝫ quippe prudēs vas
 fictile qđ de fornace nup exierat accipies tūit in
 vino: et attollens ut fuerat idē vacuū. aqua illud
 impleuit: cubiculūqꝫ ī quo eger iacebat obumbrari
 velis p̄cepit. ne fraude lux cōuiceret. desideratqꝫ
 dedit quasi vino plenū: qui anteqm ī manus suas
 sumeret pueniente ad nares odore. deceptꝫ statū
 qđ offerebat īuasit. Nec patiens p̄ desiderio qđ
 acceperat p̄scurari cōfesti et odore et tenebris
 circūuictꝫ: magnitudie quoqꝫ desiderii cōcitatus
 epotauit ōne qđ datū ē. Expletꝫ qꝫ liberatꝫ ē ab
 angustia: et piculū qđ iminebat effugit. Ecce
 quātū ē seductiois lucrū. Et si oēs velit aliquis
 fraudes numerare medicorꝫ: ī infinitā sermo
 longitudo ducetur. Nō solū autē eos qꝫ corpibꝫ
 sed etiā qꝫ aīarū egritudinibꝫ medetꝫ inueniet assꝫ
 perspicax hoc uti crebro medicamine. Sic enī

multa milia iudeorum admonuit fidei beatissimus
 paulus. **H**oc proposito thymoteum circūcidit quod galathis
 minabatur quoniam christus nichil eis prodesset qui se cir-
 cūcidere voluissent. **P**ropter hoc sub lege fructus est
 qui dampnum arbitrabatur post eam fidem quam in christo est
 iusticia ex lege veniente. **M**ulta igitur fraudis veni-
 litas: tantum amoneat de malignitate proposito.
Unde nec fraude hoc aut seductionem oportet vo-
 catur: sed dispensationem quandam et sapientiam et artem
 que sit potens multa remediorum gratia in desperatis
 negotiis tueri atque ante delicta corrigere. **N**ep-
 em finem illi hominam ego dixerim qui uno vulnere
 confodit duo corpora: sicut nec helyas per ceterum qui
 quaginta milia cum duobus suis iteritum: et per
 illam torquentem sanguinem quem de interfectis demoniorum sacer-
 dotibus fecit effluere. **N**am si ita contemserim ipsas
 res agentium proposito dispolantes secundum ipsas quas
 discusseimus: et abraham patricidii qui voluit argueret
 et nepotem eius atque per nepotem malicie rem dolique de-
 cerneret. **U**nus enim primo gentem fructus inuasit: alter
 vero egyptiorum diuitias ad israelitarum conuertit
 exercitum. **V**erum non sunt ista ita non sunt. **A**bsit
 talis audacia. **N**ep em solum istos culpa libe-
 ramus: sed etiam propter hec ipsa miramur: quoniam
 et de eos propter ista laudauit. **I**lle ergo seductor
 iure et circūscriptor nuncupabitur: qui tali arte ne-
 quiter vitatur. **O**portet autem frequenter imponere
 atque hac arte prodesse. **N**am quod inopinate stolidique
 congrederetur: multa in eos mala quos non seduxerit

operatur.
secundus.

Expliat lib. pmo. **I**ncipit liber
Johannes.

Dosse quidē laudabiliter usurpari eā
fraudē de qua loqimur. pmo q nec frang
est dicēda sit sed dispensatio quedā
mirabilis: pluribz adhuc verbis facile

ē probari. Sz qm ad manifestaciōez rei ea q acta
sūt sufficiūt: onerosū et molestū reor lōgiorē sup
hoc facē disputaciōez. Tuū ē igit nūc ostēdē: utrū
nō lucro tuo pficiat ista seductio. **Vasilius.**

Et quod emolumentū de hac dispensaciōe vel
sapientia ut vis eā vocare nobis additū est.
ut putem⁹ nos ate nō fuisse deceptos. **Johannes.**

Primo quod unqūm lucrū maius eueniet:
qm q ea cōspiciū⁹ agentes q argumēta
a se citatis plenissimē ipse xps eē pnuat. Ad ver
ritē quippe aplbz loquēs: petre iquit amas me.
Quod professo eo: addidit. Si diligis me: pasce
oues meas. Interfuit discipulū magist si ab eo
diligat⁹: nō ut ipse illud ipse cognoscat q ī pfunditatē
hūani cordis īgredit⁹: sed ut et nos doceat qnta
sit ei de gubernaciōe gregis sui cura. Hoc autē
cū pspiciū sit: illud quoq sine dubio eī manifestū
qm mltā et īexplicabilis merces sit illis reposita
qui strenue ī hīs laborauerūt. que piosa sibi xps
eē testatur. Si em cū videm⁹ quēcpiā aut seruit
nrīs aut peculīs adhibētē diligēciā. quasi signū
hoc eī. quē ī nos habz amoris aspiciū⁹. q certe
oīa pecunia cōpata sūt. xps q nō pecunia neq

aliquo filio sed morte propria eruit sibi oues priuq;
 gregis sanguine suum fecit: quanta putas pasto-
 res et largitate remuneretur? Ob hoc enim respondete
 discipulo tu scis domine quod amo te: et testimonium
 caritatis ipso qui amabat adducto. non tamen
 hesit satisfactio saluatoris. sed quod esset signum
 caritatis ostendit. **De** enim tunc quantum cum petro
 diligere cupiebat asserere. id enim ex multis alijs no-
 bis posset ostendi: sed quantum ipse ecclesiam suam di-
 ligeret et petrum et nos volebat addiscere: ut
 hec videntes magnam ad tale officium et propositum
 afferremus et iudicium. **N**am prope quid et deo filio
 suo unico non propterit sed illi quem solum habebat
 tradidit: nisi ut ei reconciliaretur inimici.
 faceretque sibi populum substitutum. **P**ropter quod
 et sanguinem fudit: nisi ut eas possideret oues
 quas petro deinceps ceterisque commisit. **Q**uod
 quater ergo dicebat. **Q**uis putas est fidelis meus
 et prudens quem constituit dominus super familiam suam?
Vide verba mirantis et quasi qui non inueniat
 quem requirat: cum ille unus non verum ignorans
 hec diceret. **S**ed sicut petrum interrogat verum ab eo
 diligere non indigens dilectionem agnosce quam
 sciebat: sed ut illi magnitudinem gratie in nos
 caritatis ostenderet. **I**ta et nunc dicens quis putas
 est fidelis meus et prudens non enim ignorans loquitur:
 sed qui vult intelligi quam raram sit talem verum
 quale principatum ecclesie desiderat inueniri. **D**einde
 inde quid permittit. **S**uper omnia inquit bona sua

consuetudine est. Itō nūc atq; abigito utrū de bene
seductū debeas arbitrari. qui cōstituendus es
sup oīa bona sua domini tui. et hec amnistras
ī que petrū cernis assūptū: qui cū ī hoc mi
nistrio se legeret ceteris plato aplis est. Petro
quippe ait. Amas me plus hnc. Et certe poterat
ad eū dicē. Si diligis me arripe forte abstine
ciā. humi sēp cubato. vigilas teneto cōtinuas.
succurruto hnc qui affligūt. sicut pupillis pat
et pro viro matri eoz. Verū p̄mittens hec oīa.
quid ait. Pascue oues meas. Illa em̄ q̄ p̄dri
possūt. Et hnc facit plurimi qui regūt. nec solū
vni sed etiā fēme. **Capitulu secundu.**

Quoniam vero qritur qui ecclie p̄ponatur et cui
gubernatio tantarū credat. anarū. totū
primū muliebus sexus redat necesse ē magni
tudini. Quis officij. viroz quoy pars maxia
reliquat. Adducit aut ī mediū qui multa
mēsura assunt ceteris. tantūq; spūs v̄tute
reliquis appareāt altiores. quātū ab oī p̄plo
hebreoz saulic eminuērat longitudo: p̄mo apli.
Nō em̄ sola hic illa mēsura q̄rat q̄ ab humeris
usq; ad verticē sūmū est: verū quātū irratio
naliū et ratioe utenciū differēcia ē. tantū iter esse
debet iter rectoris ecclie et ceteros q̄ regūt. ut iterū
āplius nō dicam. De maioribus quippe et pluribus
piculū est. Nā q̄ p̄dit istis cōmunes oues. aut
lo lupis rapientibus. aut morbo aliquo v̄l q̄cūq;
alio casu itidēte vtetur forte apud dñm ḡgis

excusatione. **Q**uod etsi vltioni subiacē cogatur
 pecuniarū potest ēē dispendiū. Cui r' vltō credūt
 hoīes. grex xpī rōnalis: primū quidē nō pecunie
 sed aīe p'pna dāpna perperit: pro talū omiū p'di
 cione. Deīde multo maiore et diuioe q' hī pastores
 habet labore: q'a nec pugna ei cū lupis immet.
 nec fures verit: nec sollicitō ē ut morbiū a gregibz
 expellat: sed cū quibz ei pugna. cū qbus certame
 sit. audi aplm dicēte. **N**ō em̄ ē nobis colluctatō
 aduersz carnē et sāguinē: sed cōtin p'pates cōtra
 mūdi rectores tenebrarū huius scli. cōtra spūalia
 ne. scie ī celestibz. **V**ides oppugnatiū pessimā mul
 titudinē: et agmē ferū. nō munitū ferro. sed cui
 pro armis oībz natura sufficiat. **N**is et alterū
 exercitū vidi ferū atq' crudelē īcurrētē dūco
 gregi. **E**t hūc eodē ostendēte cōspirites. **Q**ui em̄
 de aereis hostibz disputauit: hos etiā nobis ostēdit
 inimicos. **M**anifesta autē īquit sūt opa carnis:
 que sūt fornicatio. adulteriū. immunditia. īpudi
 cia. ydoloz cultus. maleficiū. īmicitie. cōtēci
 ones. zelus. ire. p'uocatiōes. obretractiōes. susur
 ratiōes. īflatiōes et hnc filia. **D**ep em̄ cūcta colle
 git: sed ex istis etiā reliquia q' p'ermisit fecit īteligi.
Et quidē grege īracionabilū cūctū qui cōnatū
 īuadere cū pastores viderit fugientes ab eoz īsecta
 tiōe quiescūt: et ouilia dep'dant. **N**ō vltō etsi vni
 uersis grex ab hostibz īuadatur: nec sic qdē a pas
 tori īsectatiōe desistūt: sed tanto magis īmnet
 plusq' audacie colligūt. nec prius q'scūt qm̄

aut vitant ipi: aut capiunt p̄sidente. Huc
accedit qm̄ om̄iū istarū irrationabilū morbi in
ap̄to sūt: siue Topia siue fuit egritudo. seu vuln⁹
seu q̄cūq; aliud efficiens qd̄ max⁹ ē adiūcto
ad eorū ifirmitatē medicinā. quib⁹ pec⁹ laborat.
Et aut̄ et aliud eo qd̄ dixim⁹ mai⁹ qd̄ egritudōē
illā celeriter soluit facit. Quid hoc ē aut̄? Cū cū
multa p̄tate cogit pastores greges suos remedia
suscipe. Nā cū id vltro nō appetit ul̄ ligat̄ facile. ul̄
prūt̄ ul̄ etiā secant̄. Quā oportuerit p̄ mltū t̄p̄is
tenet̄ iclusi nec pabula nec potula nisi q̄ credunt
custodes p̄desse contingit: et ad cōpendiū oīa que
utilia pastor viderit admonet remittente nullo. No
minū v̄o egritudōēs primū qd̄ facile nō itelligit
homo: neq; em̄ scit quispiā q̄ sūt hoīs. nisi spiritu
hoīs. q̄ ē i eo est. **Caplū tertiū**

Quammodo potest ifirmitati adhibere i mediu:
Quid aut̄ modū nescit aut̄ specie? Accidit aut̄
frequēter ut et cū oīa secreta nudant̄ et morbus
cepit apparē: tūc ei maiore difficultate curatio
sue p̄beat. Neq; em̄ licet cū tanta hoīs necessitate
curari: cū quanta ouib⁹ s̄ ouib⁹ suis pastor medet̄
cui adest ut dixim⁹ et colligare. et a pascuis remo
uere: et vel vire ul̄ secare. S; i hoc officio sacerdotū.
nō ē curatiois p̄as penes eū qui tota medet̄: sed
i illo qui sub pondē ifirmitatis laborat. Hoc em̄
ille admirabilis vir sciens dicebat cor̄m̄is. Non
dñamur fidei s̄ oīe: sed adiutores sum⁹ gaudiū v̄i.
Hoc aut̄ cū i alijs. tamē max⁹ iter xp̄ianos nō

licet aliqua violenter p̄ta corrigē. Nam h̄i qui
 foris sūt iudices malignos quosq; cū subdiderūt
 legibz: ondūt ī eis plurimā p̄tātē. et iūtos eos
 a p̄uor̄ mox p̄auitate cōpescūt. In etiā v̄cō nō
 coactū sed acquiescente oportet ad meliora cōuerti:
 q̄ā nobis a legibz data est talis p̄tās: ut auctoritate
 sententię cōhibeamz hoīes a delictis. Nec si data
 eēt habēmq; vbi exerceremz eiusmōi potētiā: cū
 deo n̄r nō n̄titate sūmotos a p̄tō: sed p̄i sese sp̄ote
 abstinētes sit remuneratimz. Propt̄ hoc ergo mlt̄e
 opus ē artis auxilio. ut p̄suadeat hoībz et se vltro
 cū egrotāt sacerdotū p̄beant medicinet nec solum
 hoc: sed et gratificent̄ curātibz. Sine etiā aliquis
 resulter ligato. habz quippe ī hoc liberā p̄tātē malū
 suū deterius faciet: sine ea verba q̄ vice ferri erāt
 p̄futura respuerit: aliud sibi de q̄tēptu vuln̄s adiungit
 fit. q̄ curatiois occasio. morbi p̄uiciosisus īstrumētū.
 Nō ē etiā q̄ cū curare possit īuitū. **Capl̄ quartū**
Quid iam fiet ī tāta difficultate rerū. Nam si
 m̄icū aliquid adhibuēis ei q̄ mltā idiget
 sectione. nec manū ut dicit̄ presseris cū sic illū pos
 cat īfirmitas: secabis q̄dē aliquid. nō nichil tamē
 vulnēis remanebit. In v̄cō cōstatio nō parcens
 ei. dolori ferrū vehemēter inpresseris: euenit nōnūq;
 ut ille actz īdesperatioēz dolore cūcta repēte pro
 iiciat et ligamina p̄ et medicinā: et eat p̄ceptis cō
 trito iugo. habemēbz dirupcis. Stupide mltos mu
 merare possū q̄ ī mala vltima deciderūt: cū odig
 nā afflictione criminibz que fecerāt poscerētur.

m̄icū

Neq[ue] em[en]d uniformiter et secundu[m] mensura[m] delictor[um]
 irrep[ar]ationes. **¶** quoru[m] oportet i[st]ferri: sed diligenter
 i[st]pice eor[um] q[ui] deliqueru[n]t vires atq[ue] p[ro]positu[m]. ne forte
 volens rupta sentire. maiore[m] op[er]etur dissipatione[m]:
 et cupiens erigere collapsa. casu[m] i[st]ferat gravior[em].
 Infirmi quippe et velut i[n]soluti maiore[m]q[ue] vite
 p[ar]te delictis affixi. generisq[ue] sui et pot[est]atis sue
 co[n]sideratio[n]e sup[er]bire soliti. cu[m] sensim et p[er] exigua
 reuocant[ur]: ab hinc i[n] quib[us] deliquit. possunt etsi no[n]
 p[er]f[ec]te v[er]o ex p[ar]te aliqua erui a malis quib[us] tenentur.
 At hinc si quis subita[m] correctio[n]e[m] admonuerit:
 etia[m] mediocri eos emendatio[n]e p[ri]uabit. Na[m] em[en]d
 ad erubescit si semel videt publicatu[m]. et iduru[m]
 erit co[n]tra stimulos pudoris. atq[ue] i[n] insolentia[m]
 quada[m] ceciderit: nec co[m]minatio[n]e ulterius flectet[ur]
 nec benignitate reuocabit[ur]: sed fit multo peior
 ciuitate illa qua[m] p[ro]ph[et]a denotans arguebatur. **¶** Facies
 meretricis f[aci]es e[st] tibi: impudens f[aci]es eo[rum] ad o[mn]ia.
¶ Propter hoc ergo multo co[n]silio op[er]e est prudencia[m]
 pastoris: et mille ut dicitur oculis ad speculadu[m]
 viciu[m]q[ue] ebrietas caru[m] quas gubernat ciuitate[m].
 Na[m] sicut i[n] supbia et desperatione salutis sue
 nonnulli decidunt. ob id q[uod] neq[ue]ant austeru[m] ferre
 medicame[n]tu[m]: ita su[n]t aliqui q[ui] de p[ec]catis suis.
 vl[er]ione q[uam] nec exigua[m] p[er]tuleru[n]t i[n] negligencia
 p[er]manet: multoq[ue] i[n]de peiores fiunt et i[n]citant[ur]
 ad graviora p[ec]c[ata]. Oportet ergo de hinc o[mn]ib[us]
 nichil i[n] discussu[m] i[n]t[er]rogare: sed o[mn]ia certissime
 perscrutari. atq[ue] alternis vicib[us] hec q[uod] dixim[us]

admonere: ut nō sit vanū studiū sacerdotis.
 Nec vō hoc solo erit ille cōtentus: sed etiā illa que
 dirupta sūt ecclie mēbra colliget et iūget corpi:
 in quo ope ut ī ceteris grande negotiū est. Nam
 ut iterū ad pastoris reuertamur exēplū: peror
 magister habet sequētē se gregē suū quocūq; ierit.
 Quod etsi aliqua ouis de via deflexit. bonasq;
 pascua deserēs. ieiuna loca et frupta sectabitur:
 sola pōt ī clamātis pastoris voce reuocari. et
 ad eū a quo disillata fuerat gregē reduci. Nō
 vero si a fide recta fuerit abductus. mltū sacerdoti
 imminet exhortatiois industrie et patientie: qā
 nō potest errātē ad causā vi reduci: sed p̄suade
 conabitur ut ad rectā fidē reuertatur. a qua pri
 mitus torruit. Fortissimē igitur aīe est neq̄qm̄ hec
 negotia fastidire nec desperare deceptorū salutē:
 sed illud iugiter cogere atq; docere. neq̄m det illis
 deus agnitioē veritatis. et emerant a dyaboli
 laqueis. Ppter hoc et dñs discipulis suis dese
 rens ait. Quisputas ē fidelis seruus et prudēs.
 Qui em̄ virtutē ī se solo exerceat. suā tamē curat
 utilitatē: pastorale vō de lucrū cōiter trāsīt ī
 populū. Et qui pecunias qdē distribuit īdigētib;
 ul alijs q' affligūt. auxiliū est: adiūuat qdē
 nō nichil etiā p̄xios: verū tanto min⁹ qm̄ sa
 cerdos qm̄ iter animā distat et corpus. Cōse
 quēter ergo certissimū argumētū caritatis.
 trista esse ostendit studiū qd' gregi ip̄s p̄hibet.

¶ Basilus. Capitlm quintū

Basilus. Capitlm quintū

Ergo inquit xpm nō amas. *Johannes.*

Et amo inqm: nec unqm amare cessabo. Ve
reor aut ne michi cōtingat exasperare quem
diligo. *Basilius.*

Et quid inquit potest hoc obscurius enigmati
reperi? si et xpc diligenti se impant ut
pascet oves eius. et tu te ob hoc dicas nolle ēē
pastorē. qā nimis illū q hoc ipancit diligas.

Non ē inqm enigma sermo *Johannes*
iste: sed valde manifestus et simplex. Nā si
me ydoneū itelligerē ad administrādū sacerdotiū
sicut et xpus voluit: attē defugē oportebat. re
id qd ame dcm ē itessere. Porro cū me inutile
ad hoc ministeriū. aīe mee reddat ifirmitas? quis
hic questionis locus? Vereor ne gregē xpi nitētē
et optimū. p ificiēciā meā, quadā quasi peste
cōtaminās? acūā cōtra me deū q sic gregem
istū dilexit ut filiū suū pro eī salute traderet
et honore. *Basilius.*

Tuo ista dicas inquit. Nā si serio. nūqm potes
alios invenire sermones quibz me ostendas do
lentē iure meritoq: qm allocutionē istā. qua
prosteras ppulsare angores meos. Ego em licet
primū scierī qā seduxisti me et prodidisti: nūc
tamē mltomagis cū id tu diluere aggressus es
itelligo certissīe. p scēcio i que me cōtruseris malū.
Nā si apterea te subduxeras hinc mīsterio. q
cōsciū tibi esset aīaz meā tuā ponderi tanto
nō posse sufficere: me primū oportuit liberari.

et si multā circa hoc officiū habuisse cupiditate.
Addo q̄ oēs de hīs curā deliberationi tue credidi.
Nūc autē tu tibi p̄spiciens nec despiciendū pu-
 tasti: atq; utinā desperisses: hoc forte reputa-
 ret affectui. **Tu** vero e regione quicquidmodū
 caperemur egisti. **Neq;** em̄ ad illa iā cōfugē
 valebis: q̄a mltōq; de nobis sis opinione deap-
 tus q̄ magna aliqua de nobis et admiranda
 coegerit suspitari: qm̄ nec de admirandis nec
 illustrib; aliquib; nos eram; **Ad** si fuisset:
 decebat utiq; nullius multitudis opinione
 p̄ponere veritati. **Si** nūq; quippe tibi eximēti
 nr̄e cōuersatiōis p̄buissem;: superet tibi ali-
 quis excusatiōis color rationabilis: ut fame
 acquiescēs aliquod videreris de mōib; nostris
 habuisse iudiciū. **Nūc** vō cū nemo ita ea q̄
 erga nos sūt ut tu nouerit ī tantū ut magis
 tibi sūt ggnita q̄ ul' parētib; nr̄is ul' nutri-
 tū: quē poteris inuenire sermonē quo per-
 suadeas audientib; qm̄ nō nos studio ī picu-
 lū tale cōtruseris. **Verū** remoueam; ista: neq;
 em̄ pro hīs necesse est te nūc moneri. **Quid**
 vō hīs qui nos sup̄bie crimināt; possim; nos
 respondere. prosequere. **Capit' sextū. Iohānes.**
Sed nō prius ego inq̄m illo p̄deā q̄ ea
 q̄ erga te sūt a nobis bene acta mon-
 strauero: etsi miles tu nos culpa m̄coners
 absolueret. **Dixisti** ergo q̄ ignoratio posset ī
 impetrare veniam. atq; ab accusacione libe-

rui

ōi liberare. videlicet si nescientes meritū a her
 her te cōpulsē? cōpulsē? i que gētulamur
 adductū. Verū qm nō nesciens sed diligēter
 tui gnar9 pōderi ter: ōi nos iusta excusatiōe
 asseris destitutos. At ego ecōtrario sentio nec
 ei qui vult alterū ad officiū sacerdotale pro
 trahē sufficere iudicio testimoniū quod ex opini
 one collegerit: sed cū favore bone illi9 opiniois
 etiā ipm aīnū e9 qui eligit nōsse diligēter.
 Quā et brūs paul9 cū dixisset oportz eū eū
 et testimoniū hīc bonū ab hīs qui fons sūt
 nō exclusit verā illā et exploratā cognitiōe:
 sed et i hac aliqd ad pbariōes eoz quos rēprebat
 cōstituit argumētū. Multa quippe iā antea
 disseruerat post que qsi ultimū istud adiecit:
 ostendēs nō hoc solū ad eiusmodi cōditionem
 sufficere posse qd ultimū est: sed cū pcedentib9
 idicis assimi quoq; istud debet. Accidit siquē
 assidue falli multoz opinioē: a quo pculo li
 berā ē vera discussio. Propter hoc post alia q
 cognitiōis signa posuerat. istud itulit. Non
 em solū dixit oportet eū testimoniū habē bonū:
 sed hoc quoq; eū habē debē ab hīs q fons sūt
 pūtiar: volens illū talē pbari. malē bona
 fama pmissit. Vdeo ergo id factū ē qm ego pect9
 tuū nouerā magis qm illi a quib9 gētyes:
 sicut et tu qfiteris. **Vasilius**

Quā ergo abisti cū circūuēniebat. ede nobis:
 aut nō meministi quod et a me frequēter

audisti et ipis opibz didicisti quanta sit infirmitas
 anime mee cuius tu quos pusillitate vituperare
 consueveras quoniam et leuibz sollicitudinibz vehemen-
 ter conadere solebam. *Iohannes:*

Minimi quoniam hec me a te frequenter audisse
 nec hoc negabo. Verum ego cum te sugillabam
 ioco illud non serio faciebam. Porro super his nichil
 repugnabo. Sento autem a te michi parum prebendam
 bonam benignitatem: cum recordari cepero eorum quibus
 habundas bonorum. Nam si voluisset reluctari nosque
 velud mercentes arguere non parceremus quin ipse
 apud omnibus opibus humilitatis non veritatis studio
 efficiari te tuis laudibus: nec quidem aliunde accessum
 probationis: sed tuis verbis atque actibus reuera bonis
 testibus utar ad orationis mee fide prebandam. Et quod
 primum volo te expendere quanta sit potentia cari-
 tatis. Nam et Christus signa omnia pretermittens que facienda
 erant et per apostolos. in hoc inquit agnosceret homines quia
 discipuli mei estis: si vos invicem diligatis. Paulus
 autem plenitudinem legis caritate et pronuntiat sine
 qua nichil utilitatis in gratiarum varietate constituit.
 Hoc ergo omnino bonum in quo discipulorum Christi cog-
 nitio est. quod donis ceteris antecellit: vidi in tua
 foriter mente plantatum multisque fructibus in-
 ingrauescere. *Basilius:*

Omniaque michi negotia habere cura sit vehementer
 propter hoc mandato maximum studium: con-
 fiteor etiam ego. Quod vero nec ex media ea ut dicitur
 parte explicuerim. et tu michi testis esse poteris.

si negligens ea q̄ dicūt ad gratiam p̄nūciare
que sūt v̄ba detreneris. *Iohannes: .:*

Ute ergo iqm̄ veniam⁹ ad p̄bationem
verū idē a me fiat qd̄ sū minatus ut
ostēda te hūiliter magis qm̄ veniater loqui.
Profero aut factū recens. veterib⁹ p̄termisissis.
ne quisq̄ suspicetur si aliqua narravero. lōgita
dm̄e t̄pis veritatē me obumbrare conari. obliuione.
videlicet nō sinente ea cōmici q̄ a me ad gratiā
p̄ferunt. Cū ergo qdā ex nr̄is necessariis i disc̄ri
men iurie et cōtimeliarū p̄ calūpniā adduct⁹
ultima p̄cula formidaret: ibi tu nō cuiusq̄m
i trepaciōib⁹. nō ip̄s p̄clitatur p̄tib⁹ mot⁹
es. sed ip̄s te pro illo i seruisi disc̄rimib⁹: et
hoc quidē fuit operū testimoniū. Porro ut etiā
de tuis sermōib⁹ cōmiciaris cū illā tā officiosā
benignitatē tuā aliqui nō probaret: aliqui v̄cō
et p̄baret et mirarent dicebas. Quid faciā hnc
qui me arguit. Alter amare nō noui. q̄ ut
etiā aīas meā tradā: cū ita liberandi amici
ratio postularit. Verbis ergo aliis. affectu autē
eodē quo et xp̄is: rē exprimebas. Qui cū ad
discipulos loq̄ret. verū determinās caritatem
ait. *maiorē hac caritatē nemo habz: qm̄ ut q̄s*
aīas suā ponat pro aīco suo. Si ergo nō ē hac
dilectiōe inuenire maiorē: ad ip̄m q̄ finē vēisti.
et tā opib⁹ q̄ etiā sermōib⁹ i sūmo q̄ vertice
cōstitisti. Ob hoc et nos te p̄didim⁹: ob hoc doli
illū cōtinuam⁹. Putas ergo iā p̄suasimus

tibi quoniam nec de malivolentia. nec ut in
periculū trudereris ista cogitaueris: sed quia
utile te videri. in studiū tale peraxeris. *Vasilius.*
Ta inquit hec. ita sit putas tamē ad priorū
emendationes. virtutē sufficere cūctis. *Iohannes.*

Multifaria adē ad hoc opus: est manū
efficax caritas. Si autē vis et prudē
tie tue nos iudicia tua pferre: hanc quoque
partē ingredi nō pigebit ut tūc prudētia tua
magis caritate habundare videaris. *Vasilius.*

Quod et ingenuo rubore suffusus
ea iterū nūc ait quā sūt sūm nūc trāsito.
Deus enī ab initio sermōis satisfactionem
pro hīs petito es. Si quā habes. autē ad
eos quod fons sūt rationē: libentius audieris
quoniam ista quod loqueris. Propter quod hanc quā in
umbra secreti nūc habemus lūc deferēs. eade
qualiter nos illis excusemus. a quibus honorati
sumus: et illis qui pro hīs quasi a nobis per
tulērūt cōtumeliā cōmerūt. *Capitulum vij. Iohannes.*

Et ego hūc ad ista iā pperō ut
quoniam facti mei apud te michi portio ex
plicata est: facilius et ad istā partē satisfactionis
actadā. Que ē igitur istorū accusatio. et quas
criminatioes dicūt: videlicet sacerdotes deho
noratos ēē. quod hōnorē. quē nobis dare voluerūt
nō suscepimus. At ego censeo nec respectū ipse
habendū de honoris hūani: cū illū offendē
deū cogimur. Deus enī illis ipse quod in hūmilitati

operibus conquirunt hoc quod egre ferunt sine
 periculo fore arbitror: sed magni causam esse
 dispendii. **O**porteret quippe eos qui astant deo et in
 ipsum semper intendunt cum tanta ei religione assiste
 ut non referant hec ad contumeliam suam: etsi
 frequenter in honorati esse videantur. **V**idetur autem
 quod nec in cogitatione talis ausus ascenderit de
 hoc ipso potest esse perspicuum: si aut superbia aut
 vana gloria in quibus nos nonnulli insinulant ad
 hoc fuisse deducti proferre calumpniatoribus ma-
 teriam contumelie. **G**rauis enim esse preceptorum
 delictum magnorum et admirandorum virorum: et quod
 est hinc apostolus qui in nos fuissent benigni. **N**am
 si hinc nocuisse qui nichil leserit condemnatione
 dignissimum est: quanto grauius est eos ledere
 qui etiam honorare voluerunt. **N**ec enim quia vel
 in ipso vel in magno aliquo beneficio meo
 affecti erant illam nobis vicem repende temptauerunt.
Ergo supplicium mereretur referens mala pro
 bonis. **E**t ita credendum nec animo quod aliquando accipi
 sed alio omnino proposito onus gravissimum deducantur:
 unde offensos in nos oportet ignorare. **E**t si in-
 cessare perseverant: accusant etiam quoniam et ipsorum
 ante hac meam pepercimus cunctatione. **E**go quippe
 tantum in sanctis viros contumax non fui: ut do-
 ceat in hoc opere meo magis illorum honorem fuisse.
Etiam quod non te oportet mirari quasi novum
 aliquid a me referat. **E**dem quippe et huius dicti
 absolutionem prebebo. **N**am si acceperissem illorum de me

indicio. et si nō oēs hñ. tamē q̄b9 iocūdu est alioy
 frā lacerare mltā et suspicaret et diceret tū de me
 qui ordiā9 fuerā qm̄ de illis q̄ me ad hoc mū9
 assauerant. idest illos qdē diuiciarū respō ul
 claritate gnōs. aut blandit9 nū9 fuisse supatos.
 aut forte etiā pecunia. Ad qdē affirmare nō audeo
 utrū sit qui hoc audeant suspicari. Tū diceret
 qā p̄satores xp̄s elegit et opifices ī hui9 offici
 p̄cipatū nū vō ip̄s sacerdotas eos qui cotidie
 de opib9 manū suarū viuūt despiciūt. Si quis
 vero cōtigerit seculares lras. et otiosus diuici9
 suis pascat. hūc suspiciūt hūc admirātur. Vnde
 factū est ut alios qui pro utilitate ecclē sudores
 īnumeros p̄ulerūt p̄termittēt. et eū q̄ nichil
 de hac gustauerit idustria. sed oēs etate suam
 ī secularis eloquēcie vano labore cōsumpserit. itatā
 assumeret subito dignitatē. Talia et hñs filia dīcē
 maliuoli quib9 poterāt si nos acq̄nissēm9 ordi
 nātū volūtati. quoy oīm occasio nūc adēpta
 est et nec michi affectionē. nec illis credibilitatē
 poterūt applicare. p̄ter eos qui forte aperte vo
 luerit īsanire. Quid em̄ fieret ei q̄ adulat9
 esset pecuniā9 largit9 ut aduiscet. Honorē ex
 omis illis. ali9 locū dātē ipsū summa itentioē
 defugē. Silētiū ē ut si quis mltū laboris ip̄e
 dens ut oliueta fructū curaret turnaret pu
 bertas. et vino torcular redundaret. p9 īnume
 ros sudores et expensas plurimas cū videmie
 et districtionis tps veniret ali9 eā r̄liquend9.

erforte se plaborate collōmīs efficit. Unde ergo
qm̄ multa essent. q̄ licz falso tñ cū a occasione
ab emulis diceret: p̄suade cupientibz nō recto
iudicio nos fuisse delectos. Quos oēs ne mutire
q̄de aut ī hac rē labia aperire p̄missim⁹. Qui
quidē hec q̄ dixim⁹ et hīs plurimū de sola
ordinaciōe potuerūt. Post susceptiōez vō ist⁹
mysterij: vixente forte deficeret ad necessitate
erectiōis diurne. Quidē si oīa a nobis ītul
pabiliter ageret: adde q̄ frequēter offendē conge
remur et ī sciencia et etate. Nūc aut etiā ab
hac eos vituperaciōe liberavim⁹: qui multis
habuerūt exprobaōibz subiacē. Quid em̄ nō
diceret īmici: Insipientibz pueris magna et
reuerenda īstituta cōmissa sūt: q̄ tale faceret
gregē dei. Iudicia et risu digna frā sūt negotia
xp̄ianorū. Nūc vero sīs īiquitas obserabit os
suū. Nā etsi de te filia fonsitum dicit: celerit
tñ eos docebis sātate opm̄ tuorū. q̄a nō oporteat
sapientiā etate metiri. nec maturitatē ī ca
nicie colloicare: et ideo nec oēs iuuenē arceri
a mysterio tali: sed est q̄ ab aplō neophyt⁹ dicit:
Tunc iter quos multa distācia est.

Explicit lib sct⁹ de dictate sacerdotij. Incipit terci⁹

Dillam nos fecisse **De eadē**
cōtumeliā hīs a quibz videamur
honorari: nec cōfundendi illos studio
hoc arripuisse suffugiū: sufficiēter
p̄nto per ea q̄ a nobis sūt dicta monstrati.

Nunc autem ostende aggredior: nec superbia inflatos vlla
 tale nos misterium respuisse. Si enim michi aut e
 regendi militis aut sumendi regni affuisset faul-
 tas. atque id ego tali quali nunc studio respuisse:
 consequens arrogantiam meam nonnulli crimi-
 naretur. primo tunc forte nulla in superbie vitium:
 stulticie vero grandis affigeret. Nunc autem saldo-
 pposito quod spacio tanto antecellit imperium. quanto
 inter se anime natura et corporis differt: audebit
 aliquis nos pro despectu exarguere. Et quomodo non
 perpendit esse inconuenientissimum eos qui minora
 despiciunt stultos magis quam arrogantes pu-
 tare. illos vero qui ea que sunt omnibus salis partibus
 sine aliqua copacione maiora vitauerunt: aut
 perierunt. aut superbie maculare criminibus.
 Sile quippe hoc est ut si quis contempnente curam
 boni atque armamentarii officium dedignante non quod
 superbie sed amencie arguat: alterum vero totius
 orbis imperium et magistratum vniuersi exerant
 refutante elatum superbie furore confirmet. Verum
 non ita ista non ita vniuersi sunt: sed magis quam nos
 qui talia suspicant accusant. Ceterum potuisse vel
 mente corripe quia est homini possibile sacerdotum
 velut vile despicere. indicio est: quod miseri ipsi
 qui nos arguant estimant illud officium cum id puta-
 uerit etiam potuisse posse contempni. *Capitulum secundum.*

Si enim vulgaris negotiorum quorumque
 non grande momentum per sacerdotum quod
 esse crederent: nequaquam eos inuaderet ista suspi-

cio. Cur enim de angelica sublimitate nichil tale
 ul' estimari potuit aliquñ ul' dici? inueniri. sci-
 licet aqz humana p' supbia atqz despectat ad
 nature illius consortiũ ire nolentẽ. Ingentia
 enĩ quedã de illis virtutibz cogitamus q' nichil
 a nobis credi tale p'mittit: id ẽ quẽpiã hoĩnũ
 plus aliquid votis. illo cõcipe honore. Unde
 ipsi magis supbie cõmunicantur obnoxij: q' nos
 ob eã accusare tẽptauerũt. Quĩqz. p'prie
 illud mĩsteriũ a nobis despici putauisset nisi
 eoz ante aĩd vñlisset. *Capl' tertiu.*

Quod si amore gl'e id a nobis arbitratũ
 effectũ: ostendit sibi esse cõtrariũ secũqz
 p'spicue iurgare. Nã opinio eoz quia potest
 ratione defendi: cũ hoc potissimũ facti mei
 iudicio clareat cupiditate me gl'e nō esse cõmotũ.
 Cuius si vnqz fuisse apperens suscepisse illum
 ordinẽ et nō carissem. Que grã qm̃ mltã
 nobis gloriã cõferat. Nã id etatis hoĩnẽ
 et nup' a curis scilicet desinentẽ. subito tã p'abile
 et honoradũ videri: mltisqz p'ferri q' õne tps
 suũ i hys studiis cõsumperat admirabilia qdã
 atqz ingentia de nobis credi ab hoĩbz p'suadebat:
 illustres nos facies atqz cõspicuos. Quĩ vñ
 p'ter paucos vniuersẽ eccl'ie: noĩe qdẽ cogniti
 sumus. Unde nec suffragisse cunctis p't zẽ mani-
 festũ: sed raris quibz quos quidẽ nō puto
 rẽ penitẽ cognouisse. Ex hys aut ipsi plurimi
 aut nũqz nos placuisse aut discussiõe aliqua

certiore forsitan displicentes: repulsos nos. ma-
gis. ij. cunctos putabunt. *Vasilius.*

Sed huius inquit qd re certo norunt: factum tuum
laudat atq; suspiciunt. *Johannes*
Nonne ipse ipse ee dicebas qui nos va-
ne glie et dationis arguerunt. Que igitur
pars remansit a qua laudem speremus? plu-
rimum ne? Sed nesciunt plene consilium meum. pau-
corum. Sed ipsi sunt qui nos exasperato animo
iudicant. Neque enim ob aliud i secretum meum nunc
ingresses: sed ut audires. quale ad illos satisfac-
tionem referres et quid esset i sententie mee veri-
tate cognoscere. Si etiam oes oio nossent id quod
a me factum est: ne tunc quidem de me arrogans
quicquam debuit estimari. Patet enim ut hoc qd dico
planum fiat: prius non pro ausu istius tantummodo
suspicionis cuiusque illi hominum que qd inueniri
adhuc posse demiror: sed etiam i reliquis causis
temere opinantibus periculum grande contingit.

Sacerdotum autem de quo *Euphrosimus* *quinti*
loquimur aspice dignitatem. Agit quidem i
terra: sed officium i celestibus negotiis continetur.
Equidem consequenter. Non enim homo. non angelus. non
archangelus. non alia aliqua creatura. non virtus
sed ipse spiritus sanctus hoc munus instituit. Atque adhuc
inmanentes i carne: misterio fungi prestat age-
re. Propter quod sciamus oportet pontificem esse
qui i ipso consistat celo. illiusque virtutibus miscuitur:
ita vite splendore radiatum haberi. Fuerunt quidem

terribilia et horribilia etiā ea q̄ i veteri testa-
 mento ante gratiā gerebant^r in lege: ut puta
 titinnabula. malogramata. lapides i pectore
 ordinati. sup̄ humerale. mitracidaris. vestime-
 tū talare. lamina aurea. scā scōy. itusq;
 silentiū silentiū et solitudo reuerenda^r verū
 si quis ea q̄ sūt i gratie ordinatiōe cōsideret
 parua esse illa q̄ p̄cesserūt terribilia iudicabit
 qd̄ de lege p̄nūciatū est. etiā p̄ hec verū pro-
 babit. qm̄ nō sit clarificatū id qd̄ clarificatū
 fuerat p̄pter excellentē claritatē. **Nā** cū imolati
 dñm nr̄m. et cū i censo astantē vidēs sacerdote
 atq; ip̄ecantē. oēs q; p̄ter p̄cioso illo t̄bui sag-
 mine adhuc te cū cū hoīb; arbitrariis et nō
 cōtinuo aīo trāslat; i celos. oēs q; de mēre sensū
 carnis excludens nuda aīa sensusq; mūdissimō
 ea q̄ sūt i celestib; cōtinerē. **O** miraculū. o
 dei i nos beniuolencia. **Qui** sursū sed; ad dex-
 terā pr̄is. sacrificiū tantē tpe. hoīnū maīb; cō-
 tinet^r: tradit^rq; libere cupientib; eū. et cū
 veneratiōe cōplēti fitq; hoc totū sub oculis hu- cōspici
 manis. **Vident^r** ne tibi hec digna cōtēptū: aut
 talia ut possibile sit cuiq; sup̄ horū reuerēcia
 iflacionē mentis attolli. **Ut** aut altitudine
 et excellenciā sc̄ificatiōis hui; alio quoq; ituearis
 exēplo: ymaginare sub cōspectū nr̄m adductū
 helpā: et innumerabile circūstanciū mltitudinē
 et hostiū i altari p̄positā. oēs q; qui assūt magna
 silentii expectatione. solū verū orantē p̄phetā et

repente flammā de celis ī hostiā decidentem.
 Admiranda nepe her et totius plena stuporis.
 Et trāsi ex illis ad ea q̄ nūc agūt? et nō solū
 admirāda ea: sed oēm stuporē trāscendencia
 videbis. Sicut quippe sacerdos. nō ignē educēs
 sed spm̄ sm̄ īcūbens diu precī. nō ut illa
 desup̄ accensa lāpas cōsumat apposita: sed
 ut aduolans grā sp̄s s̄i sacrificio p̄ ipsū
 cultorū mentes accendat. et sp̄s edidiores red-
 dat argento p̄ ignē p̄bato. **Hoc igit̄ m̄st̄m**
 ita reuerendū: que despicē audebit īsanīa.
 An nescis qm̄ hūana natura nūq̄ ī ignē
 talis hostie sufficēt. sed tota vis funditis
 īteriret: nisi magnū gr̄e dei eēt auxiliū.
Am̄ si quis īt̄spiciat. Q. C. p̄l' quātū.
 quātū sit hōmē carni adhuc et sangm̄ col-
 ligatū. b̄t̄ illi et s̄plici nature fieri posse
 vicinū: tūc diligēter ītelligat q̄ sacerdotes sp̄s
 s̄i grā q̄ honorare dīgta sit. Per hos quippe
 m̄st̄ia illa cōplēt̄: atq̄ alia nullo hōmī-
 nora tū grandib⁹ ul ad rationē salutis m̄e
 ul etiā dignitatis. **Qm̄ nāq̄ q̄ terrā incolūt**
 atq̄ ī ea conuersant̄. celestia dispensare m̄-
 ruerūt et p̄t̄tē acceperūt: quā neq̄ āgelis
 neq̄ archāgelis dedit de⁹. **Rey** em̄ ad illos
 dictū est. q̄cūq̄ ligaueritis sup̄ terrā. erūt ligati
 et ī celis: et q̄cūq̄ solueritis erūt soluti. **Habet**
 qdē et mūdi p̄ncipes vītēdi aliquā p̄t̄tem:
 sed **q̄ solis corpib⁹ licet.** **Hoc aut̄ vinctū**
enī m̄

qđ sacerdotibz commissū ē. ip̄az cōtingit aīaz.
 trāsit q̄ celos: ut ea q̄ opati fuerit sacerdotes
 deorsū. etiā de9 cōfirmet ī celis. sententiāq̄
 f̄seruoz dñs ip̄e corroboret. Quid ergo r̄liqui
 est. si oīs eis cōmissa ē p̄as celoz. Quorūcūq̄
 em̄ dimiseritis p̄ca dimittent: et quorūcūq̄
 tenueritis tenebūt. Que potest īueniri maior
 p̄as. **De iudiciū dedit pat̄ filio.** Ad hoc video
 a filio totū sacerdotibz cōmissū: ut sicut iā
 translati ī celū et humanā excedentes naturā
 atq̄ a nr̄is īfirmitatibz liberati: ī tantum
 enecti sūt p̄ncipatū. Nā si imp̄ator alicui
 subditoz honore īpariat̄ em̄smodi: ut quos
 voluerit ī vīcula cōtrudat. laet q̄ quos vo
 luerit dign9 īuidia et cōspicius ab oībz
 estimatur. **Hic** qui a deo accepit tanto ma
 iore h̄ns q̄ dixim9 p̄fate. q̄nto ē celū q̄ tra
 p̄ciosius. et q̄nto p̄ciosior ē aīa q̄ corpus.
 ita ne modico affect9 honore credet̄ ut aliqui
 etiā suspicentur posse h̄c artem ab illis q̄bz
 cōmissa fuerat cōtēpmi. **Procul** procul fiat
 talis īf̄ īsanīa. **Rep̄** em̄ aliud q̄ furor vo
 cand9 est cōtēpmē illud m̄stēiū: sine quo
 nobis nec salus nec ea bona q̄ sūt p̄missa
 reddentur. **Nemo** em̄ valebit īgredi ī regnū
 celoz: nisi ex aqua et spū scō renatus.
Et Cū nō manducat q̄ carne dñi nec bibit
 ei9 s̄c̄guīnē nō habebit vīū eternā. Que
 p̄ nullius alterius: q̄ scō efficiūt m̄tibz

sacerdotū. Nec gehēne vtiq; vitare nec
 pmissorū remuneratione potiri: nisi p̄ illorū
 valem9 officiū. Isti em̄ sūt. q̄ nos sp̄ituali af-
 fertiōe parturiūt: et gr̄atiōe baptismatis
 crequūt. Per ip̄os xp̄m̄. Domimur. p̄ ip̄os
 cōiungim̄ dei filio: p̄ ip̄os mēbra b̄ti illi9
 capitis efficiimur. Q̄no ergo nobis. si nō
 solū reuerendi magis q̄ aut reges aut
 iudices: sed etiā nō magis erūt honorabiles
 qm̄ parētes. Illi quippe nos ex sāguinis
 et carnis voluptate genuerūt: h̄i v̄o nobis
 sūt diuine gr̄atiōis auctores. et sūt illius
 qua reformamur libertatis v̄e adopcionis q̄

Et quidē *Capitulum fertit.* *Filiorū.*
 sacerdotes ī veteri testamēto habē //
 bāt p̄tātē curandi corp̄is leprā: p̄mo nō
 curandi sed cōndendi tantū eos quos cōsta-
 bat fuisse mūdatos. Et nosti q̄nto ibi īmi-
 nebat labor. At h̄i nō corp̄is leprā sed īmū //
 ditiā mentū nō ex parte probandi. sed
 cōmuniā mūdandi optinēt p̄tātē. Propt̄
 qd̄ q̄ hos despiciūt magis michi rei qm̄
 dathan et abiron vident: digni q̄ maiore
 supplicio. Qm̄ illi etsi īdebitū honorē vsur-
 pare voluerūt: tū magnā habebāt mīsteri9
 ip̄i9 estimatiōez: cui9 se velle fieri p̄ncipes
 ul̄ temeritate docuerūt. H̄i v̄o q̄nto huius
 officio mltū honoris accessit et ī gloriā pro-
 mouit āplissimā: tanto ex aduerso q̄ dathan

et ab iron atq; ausu maiore deliquit. **N**ec
 enī equale pccāt ē īdebitū honorē velle peruadē
 et qd tā magnū ē audē despicē. sed tanto gra
 uis ē istud illo: qntū distat iter abitu et desper
 tit. **E**ius igit adco īfely ut bona tāta cōtē
 nat. **N**ō puto pccatū īueniri talē: nisi forte qui
 forte astucia dyaboli cōmonet. **S**ed reuertamur
 vnde discessimus. **N**ō ergo solū ī cōdēpnatiōibz
 sed ī beneficiis maior virtus sacerdotibz a deo
 data est. qm carnalibz pntibz nfig: tantūq;
 iter vtrorsz differt. qntū iter pscntē vitam
 iterest et futurā. **A**lteri quippe ī hac: alteri vco
 ī illā generāt. **E**t illi quidē nec corpale possūt
 pulsare mortē. nec īcurrenti obsistē īfirmitati:
 hī vco laborāt animā. et iam iāq; periturā
 saluauerūt frequenter. **A**lios de graui cōdēpn
 nationē liberantes: alios vero nec ī leuē sinētes
 tridere. **N**ec vco hoc solū dicendo ac mouēdo
 faciūt: sed etiā opatiōibz adiuuādo. **N**ec
 solū qm nos regenerāt: sed etiā deinceps pccatē
 habēt īdulgendi pccā. **I**nfirmat aliquis īquit
 ex vobis adducāt psciteros ecclie. et orabūt
 pro eo. vngentes est oleo: et oō fidei saluabit
 īfirmū. et suscitabit eū dñs. etsi ī pccis est:
 dimittent. **P**arentes etiā naturales si aliq;
 scilicet pccatē sublimēs offenderit: filij eoz nichil
 eis possūt prodesse. **S**acerdotes vco nō solū
 potentes et reges: sed etiā ipsi deū frequēter
 irati. sua nobis īterfessione cōsiliāt. **E**t post

committit

hec audebit nos aliquis adiudicare superbie.
 Ego iterum ex his que dea sunt conicio tanta audire
 cum animas religione. complendas. ut in reliquiis non
 eos qui fugiunt sed eos qui sponte appetunt abintus
 tale assequi dignitate. superbie atque audacie reos
 sentiant. Nam si hi quibus prelati et primatus civi-
 tatis. si non prudentes et plurimum fuerint p-
 spiritales. et se et urbes suas perdunt. cuius sponsa
 christi ornanda committit quanta putas opus esse
 virtute et studio proprii et gratie celestis ad non
 delinquendum. *Capitulum septimum.*

Nemo magis christum quam paulus dilexit. nemo
 studium erga illam ferventius indicavit. nec
 maiori gratia dignus habitus. tamen post hec tanta
 adhuc veretur et metuit pro illo quem ita guber-
 nauerat principatu et pro eorum quos regerat sa-
 lute. Timeo enim inquit ne forte sicut serpens eum
 decipit. ita corumpantur sensus vestri a simplicitate
 que est in christo. Et iterum. In timore et tremore multo
 fui apud vos. Et iterum. Timeo ne alius predicans: ipse
 reprobis efficiar. Homo unusquam iam raptus in tertium
 celum. et ineffabili verborum princeps factus. qui pericula
 tanta sustinuit. quibus dies postquam christo credidit
 vixit. Homo qui neque ea prelatu uti voluit quam
 accepit a christo. ne quibus eorum quos gubernabat
 offenderet. qui etiam dei precepta ferventi deuotione
 transcendebat et nullum quod suum erat querebat. sed
 ubique quod ad illos quos gubernabat pertineret
 salutem. tanta tamen formidine semper premebatur cum

et in magnitudine sui intendebat officium: quid
 nobis faciendum est qui frequenter quod nostra sunt
 quod mandata dei non solum nulla denotioe
 transcendimus. sed et frequenter pernicando
 contempnimus. **Quis** infirmat inquit et ego non
 infirmor. **Quis** scandalizat et ego non de viro.
Tale oportet esse sacerdotem. immo non solum tale. cri-
 tica sunt enim ista: et quod illis quod sunt illaturus
 nequeant reprobari. **Quid** autem est. **Optabam**
 inquit anathema fieri pro fratribus meis qui
 sunt cognati mei secundum carnem. **Si** quis ergo
 est quod hanc vocem possit emitte. si quis habet
 animum quod hoc possit optare: arguatur iure si
 fugerit. **Qui** vero perit ab illa pauli virtute
 est. et tantum quantum nos: non cum fugerit sed cum
 acquiescit odio dignus ostendit. **Neque** enim si pro-
 sita esset militaris administratio dignitatis.
 subitoque ante eris aut pellis aut filium aliquem
 opifex traheret in medium ab his quos tribuendi
 honorem illi erat potestas eius committeret exercitus:
 non laudare propterea si motus ille formidinis
 vel fugisset e manibus vel fecisset quodcumque posset.
 dum ab illis angoribus liberaret. **Si** enim tantum
 pastorem appellari et qualitercumque negotio huius
 interesse fieri sufficeret nec quicquam discriminis imi-
 neret: facile erat vane glorie appetentem vocari.
Quod si multa rerum indulgentia gratia dei donante
 susceptum et cum hac morum puritate et vite in-
 omni si sanctitate constantia maiorem pene quam

humanā illi exp̄tā p̄sonā qui h̄ar suscipit.
 curā: ne me priuandū vena putes q̄ vo-
 lueri sine causa p̄ire. Si enī onerariā nāu
 preciosis onustā mercib⁹ etgē pelag⁹ inbēs
 me ad gubernacula sedente trāfire: nūquid
 nō ad primū exiisse p̄ceptū? At si quis
 interrogasset: cur ita fugissem: respondere vtiq̄
 ne meū nāuē p̄ meā īficiētiā mergeret. Et
 nepe ibi pecuniarū dispendiū erat. et si securū
 eet p̄iculū. nō t̄p̄li⁹ q̄ ad mortē corp̄is puenire:
 et t̄n̄ ne illic merib⁹ exiguīs tantū nemo
 iure reprehendēt. *Caplū octauū*

Nec autē naufragantib⁹ nō ī istud pelag⁹
 sed ī pfundū eterni ē incendiū commendū:
 et ī eam mortē q̄ nō corp⁹ ab aīa diuidit: sed
 vtrūq̄ p̄ter ī sep̄ternā dāpnaciōē detrudit:
 qm̄ nō temere nos īp̄iculū et ī mala et tanta
 p̄icam⁹: n̄ et odiū homī p̄meremur. Ne ita
 iudices q̄so atq̄ obsecro. Nomi īfirmitatē seip̄s
 et p̄toris mei. nomi aīe sp̄ssī pusillitatē.
 itelligo et illi⁹ m̄stern magnitudinē grandē
 negotiū difficultatē. q̄ ī m̄ltis peccare cogat:
 qui ī mediū mediū adducat: nisi fortissimū fue-
 rit animi atq̄ diligentis. Nomi q̄nto maiorib⁹
 fluctib⁹. q̄ qui ventorū flatib⁹ excitant: iacet
 aīa sacerdotis. *Caplū nonū*

Et p̄ncipio qdē pessim⁹ scopul⁹ vane gl̄e
 q̄ nimis habz suauitatis occurrit: magis
 d̄mino notus q̄ illi scopuli q̄ monstruosi a-

fabularū iducūt^r auctorib⁹ quē quidē sine
 quassatioē plurimi trāsierūt. Quo tñ nec
 ego adeo pmonear ut ul nūc cū nulle me occa-
 sioēs i illū cōtūt. ab eo me vtiq³ liberare ac
 vendicare nō possim³ dū mō nō p^r suspensionē
 tanti ordis quasi viciis māib⁹ discerpēd⁹ illis
 bestis tradar^r que scopulū de quo loq^r mur i sedert.
Que sūt aut iste bestie? **Furoz.** pusillanimitas.
 invidia. cōtencioēs. vitupatioēs. criminatioēs.
 mendacia. simulatioēs. cōsilia noxia. vota
 adūso eos qui nichil leserūt. volūtas i cōmistero^r
 casib⁹. meror³ i eoz p^rspicitib⁹. laudis amor.
 honoris desiderū: que maxie humanū aīmū
 p^rcipitare osuenerūt. **Doctrina** voluptati magis
 qm³ utilitati seruiens. audiētiū i blandicie
 illecebarales. adulatio de gñe. cōtept⁹ pauperū.
 obsequia diuitū. irrationalis honoratio. et
 gracie mltū nocentes equie p^rculose ul qb⁹ ul
 a quib⁹ exhibet^r. timiditas seruilis. et q³ solos
 decet pessimos ul nulla. cōstancie iteritū.
 hūilitatis spēs qdē pluria. veritas vō nulla.
 correptioēs et iarepatioēs circa paupēs qdem
 etiā plures q³ causa deposcit. circa potentes
 vero nec muciendi fiducia. **Hec** ergo oēs bestie
 hinc³ plures i illo scopulo nutriūt^r. a quibus
 si semel quispiā capto fuerit. i tantū nate est
 cū p^rtrahi seruitutē. ut studio etiā mulieb⁹
 placendi ea nōnūqm³ faciat. q³ referre turpesit.
Nā cū illas diuina lex exsortes mīsterij sacer

dotalis efferent: ille tñ se conant' iſere. & qm̃
 p se agere nichil pnt. p alios cuncta pſiciunt. cātūq;
 ſibi potencie vendicant ut et criminari et ex
 pelle quos libuerit audeat ſacerdotes. ſicq; per
 uerunt oīa ut illud pūbū viderem⁹ ipleri. rec
 tores hīs q; regebant' ſubici. **¶** q; utinā ul' viri
 id auderēt ſolū nūc aut ille id faciūt quib⁹
 nec docendi facultas pmiſſa eſt. Quid dicā
 docendi: quāq; nec ī ecclīa loqui ſen ſinit bñ
 paul⁹. **¶** Qd aut audini de hīs referente ſcōā
 qm̃ tantū cōfidentie ſibi vendicet. ut corrupit
 etiā ecclīas pſidentes. et magis illis abutūt'
 qm̃ dñi quib⁹ mācipiis ſuis. **Capitulum x.**

Nolo ut me tñ qſq; pūet oēs gñaliter de
 hīs q; enumerauim⁹ accuſare: ſūt enī
 multi qui euaserūt peſtiferā capionē. Vnde
 nec ſacerdotū quaſi cauſā arguo tantorum
 maloy. **¶** Quāq; pſis conſi⁹ deſipiā. Qm̃ nec
 ferrū homicidiorū nec vinū ebrietatū reū voca
 bo. nec vires violencie auctores. nec fortitudiē
 cauſā irrationabilis audacie: ſed illos q; hīs
 dei donis neq;ter abutūt'. **¶** Nobis ergo magis
 ipā ſacerdotū ratio mēto īrepare poſſit: q;
 nō eā recte cauteq; pūimur. **¶** Neq; em̃ illa ē
 cauſa nobis maloy: ſed nos qui nrā negligē
 tia mltā eā facim⁹ pollutione ſordede: officiū
 e⁹ ī explorandis et quilibet ſcūq; credentes. qui
 nec ſuas ſcrutantes aīas. nec pond⁹ negotij
 cōtuentes ſuſcipiūt quidē alacres ordinē: ſed

cū ad agenda venerit. p̄ ignoraciōis sue tenebras.
 īmmeritis plent in malos populos quos gu-
 bernāt. Hoc īquā est qd etiā nobis enēmū
 fuit: nisi cito nos de9 de p̄iculis eripuisset:
 tam etiā sue q̄ nre cōsulens saluti. Nam
 vñ putas tantas ī etiā excitari p̄turbaciōes.
 Ego quidē nō aliunde reor q̄ dilectiōis ab hīs
 qui antisites sūt. sine aliqua cura et discre-
 tione p̄proueniat. Si caput quippe ut decet
 firmū esset et sanū: etiā de īferiorib9 corpis
 p̄tib9 ascendentes humores malicias et dōgni-
 tates ul cōpeset ul curaret. Qd cū etiā per
 seipm caput fuit īfirmū. nec potuit alior9
 mēb9 exritudies repellē. et ipm magis per
 dies fit dies imbecillius: et reliquū corpus
 secū ī discriminē adducit. Qd neq̄ nūc ut d-
 dixim9 accidet: ī loco nos de9 nre hūiliorē serua-
 uit: quē sortiti ab ipō fueram9 exordia. Multa
 sūt em̄ rarissimē basili mltā alia qm̄ ā dixim9.
 quib9 habūdāc debz sacerdos bon9 que nobis
 vti9 desūt: q̄ oporteat cupiditatē honoris pri-
 mat9 hatteng expellē a se quib9 p̄cipue id cōsi-
 derare debz ne aliqua ipi9 officiū cupiditate teneat.
 Nā si ad honore illū accesserit cū passiōis desi-
 derio maiorē cupiditatis flāmā ipsa e9 adeptiōe
 succendet agēs oī. videlz quib9 possi securam
 sibi honoris illi9 facē possessionē. p̄ que mala
 patiet īnumera. Siue em̄ adulandū fuerit
 siue dōgnū aliqd sustinendū pressa cernice paci-

etur. nec pecuniā etiā p̄fūdere dubitabit. Et
 homicidijs quippe impleuisse eccl̄as et cōturbasse
 ordinē ciuitatū pro hoc honore litigantes: etiā
 apud nos plurimos nouimus ne forte incredibilia
 de exterius dicē videam⁹. Ego autē cū tanta mo-
 destia ad ordinē hūc accedendū censeo. ut et tu
 mor ī ei⁹ administrationē taceat⁹: et si qñ aspiciā
 error obrepserit qui renūciare rogat officio non
 exp̄ctatis aliorū sententijs sacerdotū. vltio illo p̄ri-
 cipatu esse cedendū: sic enī fiet ut misericordia
 quoq; dei cicius impetret⁹. Quid si ibi iā indignus
 audeat īmorari: oī se venia priuabit. accedens
 ī se m̄a dei secūdo delicto pei⁹ obnoxii. S; quid
 nos heret. At nūq; quisq; forte īueniet: qui
 tā magno aīo hoc qd dixim⁹ exequat⁹. Perni-
 ciosa est auuiditas illi⁹ honoris. Et qdē nō repug-
 nās b̄to paulo istud dico: sed etiā multū eius
 sermōib⁹ cōtino. Quid enī ille ait. Am Si q̄s
 ep̄atū desiderat: bonū opus desiderat. Ego vero
 nō opus desiderū: sed arrogantie atq; potēcie
 noxiū esse deserui. *Capitlm 11*

Hanc ergo cupiditatē oī labore oī cura
 oportet ab oī aīo segregare: et nec acceptū
 iā honorē cū amoris passiōe retinē: ut cū libere
 sacerdos possit agere cōiā. Qui enī illā p̄tātē
 nō cupiunt adipisci: nec ereptionē vtiq; ei⁹ veret⁹:
 atq; nō metuens. cūcta cū ea fiducia et libertate
 q̄ xp̄i. mo cōueniūt exēstunt. Nā q̄ metuit et
 ne deponat⁹ tremuit. amara sustinet seruitutē:

et que malis redidet innumeris. atq; tā deū qm
 hoīes frequēter cogitūtur offendē. **O**portet ergo aīam
 nō talē sentire formidīnē: sed sicut ī plū for-
 tissimi quīq; milites et alacriter dimicant et for-
 titer currūt: ita et qui ī hanc dispensacōē as-
 sumitur tā fūgi sacerdotio qm pīuari ea mag-
 namimitate debz q vris cōgruit xpm sequētib;
 scientē qm bñ amīstrati officī coronā. nīlq; m
 her tollat īiuria. **E**t em quīs facies nichil īde
 corū nec īdignū quīpiā tanta dignitate con-
 mittens pass⁹ fuerit tale aliquid et ab īdītan-
 tib; se cōdēpnacōis fit causa maioris: et ipē
 mercedē adipiscit largiorē. **B**eati īquit em esis
 cū expleuerit vos et psecuti vos fuerit et dixe-
 rit oē malū aduersū vos mēcīentes ppe me:
 gaudent et exultate qm merces vīa copiosa
 est ī celis. **E**t her quidē dixerūt: cū aut īmani-
 tate īuidorū. aut aliorū grā. aut ob īmīciās
 ul' alio quocūq; modo nō recta quīs ratione de-
 pellit. **I**ā vō cū ab hīs q palā sūt cōtrariū her
 cōtigerit sustinere: nec verbo explicari potest
 qntā lucrū de illoz malignitate colligit. **Q**uo
 circa oportet vndiq; diligenter īspicē et penitus
 psecrari ne scīntilla aliqua cupiditatis hui⁹
 honoris ī aīo asseruatēleat. **V**tile ē ergo ante
 aīam a tali passioē mūdari: ut cū ad hūc orōmē
 venerit: malū hor' exercitio adīnt⁹ possit canere
Si vero quīs et anteq; veniat fouerit apud se neq;
 hāc et tēterrimā bestīā: dici nō potest ī quātā

formate assumpto honore trudit. Ego equidem admo-
 neo ne me humilitatis studio putes etiam velle
 metiri. Grande sepe molestia istius sui cupiditatis
 expulsi: unde iter plurima hoc quoque nos vehe-
 menter exterruit et in suffugium istud coegit. Nam
 sicut amatores corporalis decoris quanto magis
 hiis quos diligunt appropianerit vehementiora cum
 tormenta patiuntur. cum vero periculum discesserit. illi
 quoque expellunt furore: ita et qui cupiditate honore
 istius promouetur cum ei appropianerit. inportabile
 malum sentiunt. cum vero longius se abstraxerint
 et id fieri desperauerint. desiderium quoque cum expec-
 tatione respuunt. hoc ergo una est nec quod lenis
 ratio. quod si sola esset. sufficeret ut ab illo nos
 remoueret officio: nunc vero alia consideratio est
 non inferior precedente. *Capitulum xii.*

Sapientissimum esse oportet et perspicacem in omnibus
 sacerdotem. nec mille ut dicitur ex omni parte
 oculos habentem: quippe qui non solum sibi. sed etiam
 populo viuat. Nos vero infirmi et stupidi sumus: et
 qui vix nostre sufficiamus salutis. Ad quod etiam tu confiteri
 potes: quibus nimio amore mala nostra celare conaris.
 Ne ergo michi nunc aut ieiunia aut vigilas
 afferas nec cauiemias nec reliqua corporis af-
 flictione videh ab hiis quoque ut periculum sumus nonne
 noueris quod etiam si a me acriter exerceretur: nec sic
 tamen Terrae mee sufficeret ad sustinendum illud offi-
 cium. Hoc quippe secreto habitacionis incluso et nihil
 nisi de ipse curam: prodesse hec plurimum poterit

Quā illi q̄i multitudine distendit. et p̄ singulorū
quos regit actibz sollicitat. quid p̄ digni sola
adiumenta ista cōferre. si nō fuerit et vigilans
ānīq atq̄ fortissimū. *Capitulum xiii*

possint

Nēq̄ mireris qm̄ sup̄ maximā abstinētiā
etiā explorationē alterā resq̄ ab animo
sacerdotis. Cibos quippe et potū et strātū molle
cōtēpnē. nec laborē esse plurimi crediderunt.
et hī potissimū quibz affuit corpis robur. maxtē
quos ul' durior ul' licentior firmavit eductio.
Prebet enī ad hūc tollerāciā plurimū auxiliū.
ul' cōsuetudo ul' natura membrorū. Contumeliā
vero atq̄ despectū graueq̄ sermone et inuipa
tiois p̄torū q̄ nullis extantibz causis euenire
solent. offensionesq̄ tam potentū q̄ etiā valorū.
nō facile inuenias qui cōstanter valeat sustinē.
Unde frequēter videm⁹ eos q̄ i illis laboriosis nego
exercitijs que retulim⁹ fortissimi ante cōstitere.
I istis tñ ita labi. ut feris bestis amarus irri
tentur. Hī ergo debet maxtē a sacerdotali admi
nistratiōe amoueri. Cibos quippe nō refugere
molliores. nec nudis itēdē pedibz. sacerdotē cruce
nō nocebit. Furor vērō fer⁹ tā i subditos q̄ etiā i
cequales. graues opat' ruinas. Et quidē illa q̄
circa arduā sūt abstinētiā. nō facientibz nulla
est cōminatio a deo cōstituta. Hīs vērō q̄ sine
causa nascunt'. gehēne flāma p̄missa est. Sicut
ergo tūc cupid⁹. cū cepit mltitudinē p̄sīdē grādē
fomite p̄ebet ardori. ita et hic q̄ i sa solitudis

sue quiete. et ifamiliaribz verbis nra frenare
 nō potuit sēuēnt facile cōmoueri. cū guber
 nare plos cepit? nō aliter q̄ ferū ferū aīal
 cui ab oī parte admouent stimuli? nec ipse
 degere poterit ī quiete. et subditos sibi. īque
 p̄turbaciōibz īplebit īnumeris. *Ciplm xiii*

Nihil quippe ita puritatē et aciem mentis
 obtundit ut iracūdia īordinati: q̄ so
 fieri solet cōturbaciōe ī vehementi. Hec enī perdit
 ut dictū est etiā prudentes. Sicut in nocturno
 quodā p̄lio obscuratō mentis oculo nō p̄t sonos
 ab hostibz discernē. nec ab honoratis ignobiles.
 sed oībz vno modo vtitur. et q̄cūq; mala p̄perēda
 fuerūt sine retractaciōe p̄tentur. tantū ut volup
 tas expleat furoris. Voluptas enī qdā est. nō
 īdignitatis actensio. et q̄ libidine vehemētius
 pectori dīctur īuasō. oēs ei9 sanitatē atq; cōsa
 ciam ex oī pte cōturbans tā īsupbiā q̄ ad īmi
 cicias irrationabiles. et odiū īportūm assiduaz
 cas9 facile illud et sēp īpellit. multaq; deforma
 tā dīcē q̄ agē cogit. atq; cū penit9 passio talis
 īfigit? ita ut nō īueniat vbi cōspēs ī cursu
 tāto possit aobstere. *Basili9.*

Sed nō te ultra īquit p̄ p̄roniā dicentem
 talia sustinebo. Quis enī ignorat quātū
 ab hac animi passiōe p̄fugeris. *Johannes.*
Quid ergo īq̄ o harissie vis me appropiare
 ad p̄nā? et quiescentē bestia cōmouere.
 An ignoras. q̄ nō id p̄pria virtute p̄ficiant? sed

h secretū et q̄tē diligendo. **Cū** autē q̄ sit talis
 animi secū t̄mmodo p̄manēte et cū vno et alio
 aīto cōuersante possibile est illā īfāctōne cauere:
 sino studeat ī pelago sollicitudinū cōuenire. **Tūc**
 quippe nō solū se sed etiā multos alios ad p̄cipitū
 perditionis abducat: et reddet circa studiū māne
 tudis pigriores. **Sic** quippe natura ip̄a cōpatū
 est ut regentiū mores vulgus imitetur: et ī
 ī ymagie. ita ī vita p̄sidentū itendens studeat
 illoz qm̄ potest fieri similis. **Quod** cū ita sit.
 quō itumens sacerdos cōprimat alienos timores.
Cū tūc autē facile p̄suadebit q̄ eueniūt ferre p̄
 mediocriter: cū maculū videt p̄sidentē. **Neq̄**
 enī errores p̄tifficū abscondi p̄nt oculis: sed etiā
 erigia eoz celestiter īnotescūt. **Nā** et athleta qm̄
 diu domi manet et cū nullo cōgredit: potest q̄ sit
 īfirmus latere: cū vō nuda ī agone cōstitit qual
 sit cōfessū p̄bat. **Ita** ergo. et q̄ hāc p̄minatā vitā
 et nō multis occupatā negotiis agit: habet ve
 lamē delictoz suoz ip̄a solitudinē. **Cū** vō addu
 cūtur ī mediū et illo secreto sicut vestibz erūit:
 p̄ apparentes motus quasi nudas aīas suas
 sistit ante oculos ītuentiū. **Horū** ergo ut vir
 tutes. multos sepe ad simile studiū puocauerūt:
 ita etiā vicia ignauos alios circa sc̄itatis studiū
 reddiderūt. **Propter** qd̄ oportet om̄fariā respē
 dere aīe ei9 decore: ut sil et letificare et illūiare
 possit sp̄s cōtinentiū. **Delicta** quippe viliū p̄sonarū
 sicut ī tenebris acta: solos eos a quibz sūt cōmissa

mortificant. **V**iri autē cōspicui et ī mltōꝝ noticiā
 positi peccatū cōter oībz nocet: et eos qui fatigati
 fuerūt virtutū labore opimās et alios diligētiōes
 sui ī supbiā puotans. **P**reter hec autē ignobiliū
 delicta etiā si prodant: neminē graui vulnere
 sauciabūt. **Q**ui vō sūt ī vertice honoris positi
 primū quidē ī p̄lī versant: oculis: p̄t qd et si no
 dicis quibusq̄ pueniantur delictis aliis grandia
 videbūtur. **N**ō em̄ facti modo: sed dignitate faciens
 p̄tā metimur. **U**nde debet sacerdos quasi ada
 mātinis circūdaty armis. tā studio q̄ etiā iugi
 cōuersatiōis nitore. ab oī sēp p̄t p̄spice: ne qd
 nudū ī eū locū neglectūq̄ reperiens letale
 vulnū īfigit. **O**ēs quippe qui circūstant ad vulne
 randū atq̄ īterficiendū pati nō solū īimici atq̄
 hostes: sed etiā eorū plurimi q̄ amici affectant
 videri. **T**ales ergo ī sacerdotes aīe diligende sūt:
 qualia illoꝝ p̄uorū corpa ostēdit dei grā ī fornace
 babilonia. **N**ā licet nō sūt hic sarmenta nō p̄r
 nō stupa. nō ignis alimētū. nō flāma sensibilis:
 sed mltō hīc p̄uicior edax et anhela īuidie dolū
 flāma circūstat. vndiq̄ eos abicēs atq̄ cōuolūēs.
 et statū cōuersatiōis explorans. magis q̄ triū
 corpa p̄uorū ignis ille babilonius. **C**ū ergo vesti
 giū ut ita dicā aliquid stipule leuionis delicti ī
 sacerdote reperit. cōtinuo īuadit et īfirmā illā
 p̄tē totus ardor erurit: reliquā vero cōstructionē
 et si radne solis splendidior fuerit fumo suo ob
 scurat īuoluit et cōplet. **N**ā q̄ diu ex oī sibi

pte vita cōcūit sacerdotis: īpenetrabilis fit
 consiliis malignantium. **Q**uod si ut homo ple-
 nū erroribz vite pñtis pelagus nauigās parua
 aliqua ~~negligēs~~ negligēt atq; desperēt nichil
 ei antea pñtas suffragat: ut possit actu
 satorū ora suffugē: sed obūbrat vniuersā eius
 cōuersationē delictū illud arguū: sicut oēs de fāc
 indicāt sacerdotis. quasi nec carne circūdatus
 sit nec hōm īfirmatē teneat. **E**t sicut fieri sol
 ī regibz et tirānis q̄ diu sūt ī pñte regni. dñes
 eis adulant: oēs verent: etiā si id sponte nō faciāt
 tamē pte potētiā. **C**ū vebz circa eos res viderit
 īnouari: simulatū diu honorificētiā reliquētes
 qui paulo ante fuerāt amici. ī hostes subito
 aduersariosq; vertūt: et ībecilla eoz que p rimā-
 tes īcursant ac de illa eos pñte detrudūt. **I**ta et
 erga sacerdotes. **Q**ui paulo ante pñdētē sacerdotē
 plurimis pñdēt officis cū ul modicū quo ei
 noceat īuenerit: aggrediūt acerrime. nō solū
 sicut r tyrānū. sed mltō eū acerbius opprimētes
Et sicut ille rex īclinatis iā rebz stipatores suos
 veretur: sic et hīc pñmos sibi. et cōmīstros īpñe
 timet. **N**ex enī alij ita locū istius cōcupiscūt
 aut magis illi q̄ isti qui que erga eū sunt
 cūcta nouerūt. cōuersantes cū ex eo familiarit
 si quid acciderit. priores sentiūt. et crimina
 cūq; eoz fides faciliq; adhibetur ac de par-
 uis magna facientes: cito eū pñt salūmīs
 irretire. **A**postolicus quippe ille sermo īcōtrariū

versq est: si quid patitur unū mēbrū. gaudent
 oīa mēbra. In tantū ergo nos bellū p̄comis. Aut
 certamini uti multiformi: pect9 nostrū sufficere
 credidisti. Unde id didiceras et aquos. Nā si id
 velle dīas deū. ostende responsū. et arq̄ esto: si aut
 id nō habes desola homī opinione velis decretū:
 desine aliqū sedua. Iustus quippe de me: michi
 de me: qm̄ primis credes. Que sūt quippe i hoīe:
 nemo nouit nisi spūs qui ī eo est. Nā vero q̄et
 nos et ordinatores nr̄os exposuissē9 irrisū si
 suscepissē9 illud officiū atq̄ post multa dispendia
 vir nos potuissē9 ad eū ī quo nūc sum9 vite statū
 reuerti et s̄tātea. nūc certe hīs te puto sermōib9
 agnouisse. Neq̄ eū iudencia solū: sed multo ip̄o
 luore vehemētius cōcupiā admīstratiois huius
 plerosq̄ armare cōsuevit aduersū eū eos qui in
 illa dignitate cōperit eminerē. Nā sicut auari
 adolescentes parētū suoz trānāt senectā: ita et
 hī cū p̄cedē ī aliquā longitudinē tēp9 viderūt sacer
 dotū: qm̄ horret eos īterficere quoz ābiūt locum:
 certe vel de ip̄o eos optant honore deducē: oēs
 ordinari pro illis cupientes et se singuli de oībz
 ī semet trāsserēdū p̄cipatū putātes. **Caplm**
Ute aut ut aliā quoz tibi spectē **quī tūderimū**
 Iustus litis oīdā. Et quidē plenā p̄culoz.
 Respice publicas festiuitates ī quib9 solēt electi
 ones fieri sacerdotū. videbis statū tantas ī illū
 qui ī ep̄atū assumit accusatioēs dirigi: quāt9
 fuerit plūs subditoz. Cūti quippe penes nos

p[re]s[ent]is est tendendi honoris. i. plures scientias diu
 dunt[ur] et neq[ue] sibi iuic[em] neq[ue] sacerdoti cōgregatiōez
 p[re]sbiteroz cōsentiēte licet videri: sed i[m]pugnāt
 a singulis. qui ul[tra] illū ul[tra] illū malūt. Nec illud
 vñ tendūt oēs q[uo]d solū oportet aspici. id est
 i[n] virtutē animi et scit[ati]ōis: sed alia sūt q[uam] cōsiliat
 hūc honorē. Verbi grā. hic gñe clarg[us] ē. eligat
 i[m]p[er]it: alter v[er]o q[uia] diues ē nec i[n]diget defacultatib[us]
 eccl[esi]e sustinerit at hic p[ro]p[ri]os deservēs nobis
 se dedit: asp[er]it aliq[ui]s cui familiaris est. alter v[er]o
 cui affinitate iungit[ur]. alter quo blandiore vtitur
 conat[ur] ceteris anteferre. In cū v[er]o q[uo]d dign[us] sit
 atq[ue] oportun[us]. nemo respicit: nec cui[us] sit a[n]i
 aut cōversaciōis i[n]quirat. Ego aut[em]. p[ro]p[ri]i arbi
 trer dignas esse eiusmodi causas ad sacerdoti
 electiōez hūc i[n]tellego: ut neq[ue] i[n] illis qui multū i[n] se
 document[um] religiōis dedit q[uam] certe morte illi cōgruit
 m[is]terior: tamē ne i[n]m[en]su[m] i[n] q[uam] p[ro]doneū esse
 p[ro]nu[n]ciat: nisi cū religiōe pluriā habūdancit q[uo]q[ue]
 p[ro]videncia. Noni quippe nō paucos p[ro]doneos sūmet
 fuisse rectores: multūq[ue] i[n] abstinentia et i[n] ieiuniis
 laborantes. Quib[us] quā diu libuit licuit ēē p[ro]uatos
 et nichil aliud curare q[uam] p[ro]pria: et deo placebant
 et idies nō modica p[ar]te talis i[n]cumbētia capiebāt.
 At ubi i[n] p[ro]p[ri]o prodierūt. et i[n] m[ul]t[is] i[m]periciis
 emicare necesse fuit: aliqui nec iter exordia tān[quam]
 potuerūt sustine[re] pond[us] officii. Qui v[er]o tollerare
 coacti sūt p[ro]dentes cōstanciam et v[er]itatē p[ri]orē: et sibi
 i[n]tulerūt magna dispendia et nichil aliq[ui]s p[ro]ficuerūt.

Sed neq̃ ille michi cōtinuo eligēdus ē qui ōne
 tēp̃ vite sue ī minore gradu eccl̃astici cōspicit
 officii: ṽtq̃ usq̃ ad ultimā senectutē. Quid enī
 iuvat si et post longā etatē ⁊ adhuc min⁹ ydone⁹
 iuvenit? **N**ec tñ nec ita dixerī quasi ī cōtinuā
 ciuitatis. oēs ī ea cōuersantes censēā repudiādos.
Sed neq̃ de cōgregatiōib⁹ monachorū īmo
 uendos cūctos. hac dissuasiōe cōsuerī. Euenit
 quippe ut etiā plurimi de illo grege ī hoc quoz
 splenderet misterio. Quid ergo ondē volui.
Videlicet q̃ nec religio p̃ semetipsā solā. neq̃ ī
 lōgū tēp̃ procedēs senect⁹ habūdaret ad sacer
 dotū suscepciōē. quib⁹ multī fidēdtes torpētī
 sese ocio dederūt. **M**eritoq̃ vero īp̃tiores adhuc
 ratios afferūt. **N**ā hic īquint eligat̃ ne ad
 īmicos fortassis trāseat despect⁹: hic ṽdō quia
 malign⁹ est et exaspato p̃t nocere. **Q**uo quid p̃t
 īquino p̃petrari? qm̃ ut hoīes pestilentes p̃tem⁹
 criminib⁹. ob ea honorēt̃. ob que debuerē dāpnari.
 atq̃ eoz īuitū assumāt̃ ī sacerdotū dignitatē.
 quorū merito nec ī eccl̃a debuerūt limē ītare.
Putas ergo iter hec nō esse metuedā irā dei? cū
 videas res ipsas scās atq̃ reuerendas p̃ hoīes
 ul̃ malignos ul̃ nullius momenti cōtaminari
 atq̃ disperdi. **C**ū enī quidā ex nulla sibi p̃te
 cōueniens? quidā ṽdō virib⁹ suis maius fortiūt
 officiū ī nullo faciūt eccl̃esiā ab īstabilitate eripi
 et fluctuatiōe distare. **E**rgo ṽdō etiā scilicet p̃ncipes
 solit⁹ irridē qm̃ administratiōes reipublice non

virtutibus aīoy sed numero crederet ut aīozum
 cū audisse qā her pūbano. etiā iudicia nostre
 religiōis īuasit: cepi illoz delicta pūctiare leui
 ora. **Q**uid em̄ admirandū si hoīes sēlo seruītes
 atq; famolis popularis cupidos. et ppter diuicias
 cōgregādas oīa agentes ī talibz pātē videamz
 cū hī quoz qui se abdicasse her oīa pfitebantur.
 nullo illis probent esse meliores. **S**z certamē pro
 celestibz habentes quasi de terre īlebis aut fili
 aliquo deliberandū sit passi gregales homīuculos
 assumētes: tanis pponē negotiis nō verētur. Et
 quibz negotiis. **P**ropter ā exīamire claritatem
 suā atq; homo fieri. et formā serui accipe. et cō
 spui et palmis cedit: et mortē plenā obprobriis
 secūdu carnē. dei vīgētiā nō refugit. **V**erū isti
 nec ī hīs finē statuūt temeritatis: sed addūt
 alia neq̄oria. **N**ō em̄ solū idignos: sed etiam
 dignissios et viles pellūt. **A**c velut oporteat
 statū utrūq; verari: aut quasi nō sufficiat prius
 delictū ad attendēdā dei idignacionē: studio hūit
 quoz addūt secūdu. eque pessimū. **I**uxta enim
 pūciosū reoz pellē cōmodantes: et assumē non
 merentes. **Q**ue quidē fiūt oīa: ut nūq; cōso
 lationē gregis xpi valeat īuenire. **D**ecine non
 digna verberibz ymo nō plus aliquid q; gehēnā
 merēt. **T**amē sustinet de9 et pfert ista magna
 nimiter: qm̄ nō vult mortē morientis. nisi ut
 cōuertat et viuat. **Q**uō em̄ digne admirabimur
 bonitatē ei9. **Q**uō digne ei9 misericordiā stupe //

binq. eos qui sub noīe sacerdotū verāt et pōūt grē
 xpi magis q̄ īpugnatores atq̄ īmici: exp̄ari a
 benignitate x̄dei. et ad p̄mā prouocari. **Gloria**
 tibi dñe glā tibi. Quātū ē pietatis tue p̄dignus.
 quāta paciēcie tue copia: qui p̄p̄ nōmē tuū ex cō
 tēptibilibz et vilibz honorabiles facti sūt atq̄ cōspi
 cūi. honore sibi dato abutūt cōtra te. q̄ cū largitō
 es: audēz talia qualia ausos illos esse īuicemur
 atq̄ afficiūt cōtumelias scā tua diligētes et deu
 tos quosq̄ arcentes et erigētes: ut ī multa soli
 tudīe et securitate habeant facilitatē pessimi cūcta
 turbandi: et tu magnanimiter ista perpeteris.
Quidē mali si volueris causas īquirē o amice:
 similes prioribz desphēdes. **Radix** quippe. et ut ita
 dictū sit mater. vna tante pueritatis īuidia est:
 q̄ multis specibz armatur. Ille enī īquit qm̄
 inuenis est eiciat: ille qm̄ nescit adulari: at hic
 q̄ nescio quē exasperauit potentē qui nō debet
 offendi: alter vero qm̄ benignus nimis est et mā
 suet. **Hic** pono q̄a formidabilis delinquentibus:
 alter p̄pter quācūq̄ causā. hīs quas dixim⁹ simi
 lē. **Neq̄** enī deficiūt aut erubescūt occasiones
 huiusmodi rep̄re. **Nō** nūq̄ v̄lo causant multitudīe
 clericorū: et se habūdare dicūt talibz mīstris. Cū
 v̄lo nichil de hīs īuenerit: illud quoz nō verēt
 īferre. nō oportet ī ordīe illū assumi quēq̄ rep̄re.
 et si sit utilis & sed sēsī et īteriectiōe multi tyo:
 atq̄ diuersas quales eis libuit excogitāt causas.
 libenter igit a te audierī quid putes ī hīs op̄e

episcopo esse faciendū. cui nr̄e est cū tantis fla-
 tibz cōgredi: qualibz illū tot fluctibz obsistere posse
 arbitreris aut repellē tā ī numeras oppugnati-
 oēs. Nā si voluerit negotiū recta ratiōe disponē.
 Timetū tā ei quā illis q̄ eligūt fient vniuersi:
 atq; oēs cōsilio illis obuiūt. sedicioēs excitāt.
 et eos quos sacerdotes elegerit trininantur
 donec voti compotes fiant: et aut illos repellāt
 aut eos iducant quibz famerūt. et fit simile
 aliquid ut si quis gubernator habeat ī navi scāt
 nauigantes piratas. qui et ip̄s nautis et mer-
 cū vectoribz īsidentur cotidie. Quorū si volū-
 tate sue p̄ponāt saluti assinnendo alios eque
 metuendos: deū pro illis habebit offensū. Quo
 quid p̄t ei durius enenire. Perit nec illoz est
 quos tali ḡte placuerit pace secū. Quid
 enī titū erit. cū diuersi p̄positi hoīes eodem
 nauigio cōtinētur: et hi qui peiores sūt fiūt
 quondie forciores. Sicut enī tramibz ventis
 ex aduerso incidētibz paulo ante pelago quētū
 repente fluit ac verticibz ītimescit et nautas
 miseros affligit atq; dissipat: ita et ecclesie
 tranquillitas cū receperit corruptissimōs hoīnū.
 tēpestatibz et naufragiis īplet īnumeris.

Expende igit̄ quātū **Capl xvi**
 esse oporteat illū qui ē tantis tēpestatibz
 opponendz: et a quo exptat̄ ut ea q̄ sūt ī cō-
 utilia disponat optime. Sit ergo et tēperans
 et nō supbz: sit reuerzdz. sit negotijs oportunz

revertentis quoque auctoritate et digna et ple-
 no sit: sit conciliabilis. sit etiam secutus sit mitis.
 sit humilis. sit liber et vehemens. sit etiam ma-
 gnus: ut etiam iter illa quod diximus constans esse
 possit. atque enim quae dignum esse viderit. cum multa
 pietate asciscat. etiam si universi obstituerint. indeque
 dignum. etiam si multorum eum suffragia perspuant
 cum eadem auctoritate respiciat: nichil aliud respi-
 ciens nisi edificationem ecclesie nostrae quam odio
 faciens vel favore. Videmur ne igitur tibi mi-
 nisterium hoc non supponeamus refugisse quod non
 omnia quae res postulat exequuto simus. Sunt enim aliqua
 quae dicantur: quorum admonere ne fatigaris au-
 diti. Debet enim patientiam michi aurium quod adeo
 et amicis: ut alios quoque nobis placere festi-
 net. **Hec** autem quae dicuntur: non solum ad satisfac-
 tionem sufficiet: sed etiam ad administrationem
 officii ipsius non leuiter adiuvabit. Et quippe
 necessarium ei quod tale ingreditur vite calle: sollicite
 haec omnia perscrutari. Cum si nichil aliud cum se
 certe aliquid evenerit non perturbare novitate
 rerum quas ante edomineat meditationem ex multa
 parte quod conducat. Ut ergo ad opera etiam incipia-
 mus venire: respiciamus primum quae in gubernandis
 viduis aut virgibus regendis. vel in negotiis ter-
 minandis: aut sollicitudo aut necessitudo
 ei. aut difficultas imminet. Diversa enim in
 singulis cura est: et timor maximus. Nam
 ut ex ea parte quae putatur esse levis finem

exordium: gubernatio viduarum videtur quidem ut usque
 ad pecunie perorationes sollicitudines animo commovere.
 At hoc non ita est: sed multa exploratio opus est.
 Primo cum eliguntur: nam hoc ipsum quod passim et sine
 delectu etiam istis hominibus ascribitur: causa multorum
 malorum dedit. Et domos quippe corruerunt et dis-
 iuncti sunt matrimonia et in furtis et frepient atque
 sacrilegis deprehense sunt. Talis autem aboleri de ecclesie
 facultate: et a deo supplicium et reprehensionem magnam
 ab hominibus meretur: multosque qui ad misericordiam Christi
 sunt compere compellit. Quis enim patienter ferat
 pecuniam quam offerre Christo debet consummum ab eis
 per quas nomen illius blasphematur? Ab hoc ergo
 multa et certa debet fore discussio: ut non solum
 tales quales diximus respiciantur: verum nec illi quibus
 sua propria suppetit facultas usurpare alimoniam
 simulantur egenorum. Post discretionem vero alia cura
 et non parva consequitur: ut hi qui eliguntur semper ali-
 monia sicut ex fonte uberrimo prebeat: nec aliqui
 deficiant. Inexplebile enim nescio quomodo malum est per
 paupertatis non voluntarie et quod murmurant atque
 ingrati esse delectet. Vnde sicut multa caute: ita
 etiam sollicitudine plurima: talium decet et ora fre-
 nari: ut videlicet a occasione questionis ablata. Et
 multi quidem cum viderint pecuniarum contemptorem quicquam:
 statim etiam cum dispensationi huius congruere iudicant. Ego
 vero ne habeat ei magnitudines animi sufficiens censeo:
 nisi cum ista virtute quam per ceteris ei suppetere
 oportet. sine qua qua est pestifer qui perit.

ita ut ^{pro} pastore impo fiat etiam illis fuerit possessor: al-
 teriusque causa est: et horum bonorum omnium id est pa-
 tencie: in qua velut in aliquo munissimum humanum
 animus collocatur. Viduarum quippe suspensio et alter
 paupertas et propter etatem et propter ipsam seculum: immoderata
 non tam respiciat confidentiam. Sic enim dici melius est.
 Unde et vociferantur in domo et nullis causis exatibus
 conqueruntur et affliguntur in hiis in quibus grande debet:
 et ex eis causantur quibus fuerat amendum. Que autem
 oportet rectore in illis fortiter sustinere et nec im-
 punitis molestis promoueri: nec irrationabilibus
 precibus misereri. Quippe illas pro quibus arguitur
 non despicit iustus est. Nam inuenire illarum calami-
 tatibus et egestatibus dolores iniuria cumulare:
 inhumanitas extreme est. Propter quod quidam vir
 admirabilis cui desiderium ineri. et in dispendium
 respiciens naturam mortalius conditione paupertatis
 amaram et appendens. adeo ut etiam fortissimum
 animi possit atterere atque coagere. ut pro assidua
 operis imploratione non erubescat. ne ille qui petitur
 erubescit irritetur. et interpellatione frequenti cum
 auxiliari debuerit despiciat et propter ipsam ignem
 preparat eum ad largitatem cum alacritate tribuenda
 dicens. Inclina pauperi sine tristitia aurem tuam: et
 loquere ad eum in mansuetudine pacifica. Non ergo
 exasperandus est pauper sicut nec eger despectus ab eo
 qui firmitati illius auxilio potest esse: sed oportet
 multo ipsius hospitalitate ac benignitate colloqui ante
 illi quod stipem accipiat subleuari. Si quo ergo

nichil quidē fureť de sup̄bia viduarū. prellat
 aut illas cōtumelias et aduers⁹ eas exasperť
 nō solū paupertatis āgustia dato suo nichil
 mitigabit: verū peius ī eis malū minu
 raciois et maledictiois opat⁹ est. **Q**uāuis em̄
 petē denuo cogant⁹ ppter corp⁹ necessitate: tunc
 ipā violencia cruciant⁹. Cū ergo et ppter famis
 timore supplicare cogūt⁹ et ppter supplicatioē
 erubescē. et ppter īpudenciā afficiūt⁹ denuo
 cōtumeliis: infelicitas earū multa opit⁹ āgustia.
Oportet ergo eū qui pro hīs curā gerit ita
 esse magnanimū. ut nō solū eis nō multiplic⁹
 angores obmurgatioib⁹: sed etiā eorū q̄ sūt
 maximā pte exhortatioē sua et cōsolatione
 cōpescat. **N**ā sicut ille qui pass⁹ iuriā. sc̄pis
 quā accepit adiumenta nō sentit ppter cōtumelie
 dolore: ita hic audies s̄monē benignū et cū
 adhortatioē que sūt datā suscipiens. plurimū
 adiunat⁹ et gaudet: atq; ipā mīa utriusq; le
 titia duplicat⁹. **E**t quidē ista nō de meo p̄bū:
 sed de illis cui⁹ sup̄ dīa memoravi. **F**ili inquit
 ne des ī bonis maculā. aut ī oī do dato tris
 ticiā sermonis: nā sicut esū extinguit ros.
 ita melior ē sermo quā datū. **E**cce em̄ s̄mo
 super datū bonū: et utraq; hec penes virū
 glā plenū. **N**ō solū aut māfuetū atq; paci
 entē qui hunc p̄ponit⁹ op̄: sed etiā disp̄satorē
 nō min⁹ scientē oportet esse. adeo ut hoc quoq;
 abfuerit. facultates pauperū ī similia dāpna

renocentur. Ecce enim puta aliquē cui credita
est dispensatio quasi studio diligenti annū plu-
rimū cōgregare et ipm quidē nichil cōsimere.
verū nec hnc q̄ egent nisi paucis quibusq̄ tena-
citer inde cōferre. maximā v̄o partē sollicitis-
sime custodire. et sequēte p̄secutiōis tpe facul-
tates a p̄secutoribz diripi. quātū hoc illis
putas spectare delictū. *Alia* ergo op̄e ē mis-
ericordia. multaq̄ prudentia ut nō effluat nō
atterat̄ etiā facultas: sed oīa quidē q̄ redi-
gūt̄ celeriter oportet diuidi hnc qui idigent.
thesaurū v̄o etiā ī corz qui credūt pectoribz
collocare. *Iā* vero p̄grinorū suspensiones et
īfirmorū curaciones. quātū expensarū pete-
arbitrariq̄. et quāto op̄e ē corz q̄ pponūt̄
fide atq̄ diligēcia. *Ab* illa quippe dispensatiōe
quā supra dixim⁹. hec quoq̄ nullo minor do-
cet̄: ymo aliquāto etiā difficilior. *Vñ* oportet
eū qui pponit̄ cū benignolentia et prudēcia
oīa p̄bere: ut illi a quibz hec offerūt̄. et
sine suspiciōe ea. et magno corz offerāt ho-
nore. *Sauēdū* ē quippe ne pro pauperū
sustentatiōe solliciti: sauciet̄ nōs largitiōn-
logaminiis quoq̄ et studiū et diligēcie multē
ē debet. *Implacabile* enī quiddā ē et qd
cito offendat̄ īfirm⁹. *Vñ* etsi modica fuit
negligēcia: multā egro confert calami-
tatem. *¶ De gubernacione virginū*
¶ Capitulum xviij.

Virginū vero gubernatiōibz tāto maior
 est timor est: quāto et p̄ciosior ista possessio.
 et gr̄x magis regalis. Ecce enī etiā i hanc
 sc̄m ḡrextatiōē multa plene m̄is irruerūt:
 ex quibz est etiā luctz acerbior. Nā sicut nō
 est equale cū puella nobilis et uq̄ ancilla de
 linquit: ita etiā differt vidue error et virgīs.
 Illis quippe et desipere nōnūq̄ et cōtra semet
 iurgare maledictis et adplāri et facē aliquid
 impudenter: et i lotis crebro publicis ap̄are
 solēpne est. Virgo aut̄ q̄ ab hys oibz lib̄ata
 arripuerit philosophiā celestē. cōuersationēq̄
 angelorū representare i terris spondit. atq̄
 i hac carne i corporee naturē aggressa ē iplere
 virtutē. et neq̄ sup̄fluos egressz nec vanilo
 quia vsurpare p̄mittit. maliloquiū v̄dō. et adu
 latiois etiā notā ignorare debz: sollicitior e
 v̄bz cura. et maiore i diget adiumento. Nam
 cū eis indies vehemencior sc̄tatis i sistat
 timicis atq̄ i fidiat p̄ars deuorare: si aliqua
 ex hys forte conuerit: hoīes quoz qui i fidiet
 sūt plurimi et cū hys naturales stimuli
 pugnatz duplicans ip̄a p̄fessio itus stimulas.
 foris p̄uocans: illi quibz talibz p̄esse sortitur
 iētibz quidē magna formido. sed magis p̄iculū
 et magnz dolor si quid i cōsideratū qd absit
 acciderit. Si enī adulte fine sollicitudo sopnū
 a patris oculis expellit ut ait sapiens. ubi
 certe aut sterilitas obp̄bū aut despectiois

timetur iniuria. quid fiet cum de his quidem nichil
 verum multum graviora metuitur. **N**ex enim vir
 spretus est aliquis. sed tristis. neque usque ad expro
 brationes sterilitatis: sed usque ad predicationem anime
 extenditur. **O**is enim sicut arbor non faciens fructu
 tum bonum. excidet et in ignem mittetur. **E**t cum qui
 odium meruerit sponsi. non sufficit accipere libellum
 repudii et abire: sed post odium eterna dampna
 non cruciabitur. **E**t quidem ille carnalis pater
 multa habet quibus ei fiat facilior custodia filie sue.
Pater et mater et nutrix et ancillarum memento
 et munus domus. ad ministerium sunt ad custo
 diendam virginem: sed neque in publicum exire per
 mittitur. nec si egressa fuerit aliquam quorumdam
 his apparere compellitur: ac facit. **S**unt noctis
 tenebre ita etiam domus sue parietibus opitur.
Erit nec quorum sollicitudine liberata est. ut
 non sit ei nequitia sub viro venire conspectum.
 neque enim de his que sunt necessaria curat neque
 stimulat superbia violentorum: nec quicquam est
 aliud ad ei necessitate colloqui virilis indicat.
 cum hec omnia prius personam procurat: nec alia apud
 eam est cura remanet quam ne quid inconueniens pri
 vati suo aut loquatur aut faciat. **A**pud nos
 vero multa sunt que spirituali prius faciunt diffi
 cile. primo impossibile custodiam: quam sancta vir
 ginitas in secreto suo nequaquam potest tenere: neque enim
 aut hostia aut tuta est talis habitatio. **N**am
 etsi nichil patiatur ipse dispendium. sed incommuni

teneat scitatur: ne minore tñ cogit ratione
 reddere pro hinc anabz quas suspitionibz vul-
 nerarit. Si ergo virgini cohabitare nō possit;
 sine dubio nec motus ane sue eius facile
 deprehendit ut que fuerit immoderata despicat
 et i pfectū cū sēp attendat. Et ne pcessiōes
 carū facile poterit explorare. Paupertas quippe
 et sollicitudo virgis: nō eā patit ex munissim
 i eū qui pposito carū cōtrahat de totē mētē
 inquirere. Nā cū ipā sibi que ad vitā necessa-
 ria sūt pūde cogitur: multis occasiones
 si luxuriari voluerit habebit egressū. Unde
 oportet eū qui eas domi voluerit cōtinē. Apu-
 tare vniuersas Ardas sufficientiā mstrado:
 ne ille pro suis sollicitent expensis. Debet
 etiā ab occasiōis eas processioibz atq a
 publicis vitiis abstinere. Mōit enī nō
 mit multiformis ille serpens etiā i bonis
 actibz suis interfide venenū. Oportet igitur
 virginē ex oī pte muniri et raro p totū annū
 domū egredi: atq idipm tūc eū idissimū
 libilis necessitas coegerit. Qd si ad her alijs
 referat has oēs curas facile ab epō alijs
 posse cōmitti: cōptū oīo habeat eorū. I sūt
 sūt quondie sollicitudines et causas ad sa-
 cerdotē redire. Unde tā lenius fuerit ipsū
 subire cūcta si etiā p alioy nōte est delicta
 culpāri: et cū ipsemet a dispensatiōe sumo
 nerit. tamē pro alioy timere causas. **¶**

namē qui p̄ semet agit oīa. certū quidē cūcta
dispensat: sed id ē facile si nulla ei existima-
tiois cura cōstringit. Cū v̄s ei m̄te est cōa
malorū suspiciōibz obuiare p̄ que hoc fit
negotiū ipsū difficilior: vñ habz om̄io sub
fidū si eos elugat qui eī iudicis fide sua
et benignitate cōsentiāt. Verū nō facile ser-
mo cōprehendit curas eas quas de virginiū
sacerdos administracōe p̄tetur: quā ip̄sa
electio nō levis negotiū est. *Cal. xviii*

Porro illa p̄s iudiciaria. innumeras ha-
bet molestias multāq; difficultatem:
p̄mo tantas difficultates quātas nec foris
iudices sustinet. Nā primo ipsā causē inuenire
iusticiā grande opus: inēta v̄s nulli iūqui-
tate cōspicere laboriosissimū est. In quo gñe
nō solū occupatio et difficultas: sed etiā grāde
periculū cōtinet. Nā pleriq; quibz ifirma mēs
fuit. incidentes i causas. qm̄ sūt auxilios desti-
tuti: circa fidē naufragiū p̄tulerūt. Multi
quippe eorū qui opprimūt nō min⁹ illos qui
auxiliū nō tulerūt q̄ illos q̄ v̄t itulerūt exēcūt.
atq; i cūpniis suis. nec tēporū iūquitatē nec
modū virtutis sacerdotalis. nec horū aliquid
p̄pendit: sed sūt seuerissimi iudices et ignoscē
nescientes quāq; vñā recipiāt satisfactiōē si
ab hīs a quibz affligūt liberentur angonibz.
Ite ergo qui nequirit auxiliari: nūq; eorū offe-
sionē q̄nis orōne et longa et rationabili mi-

tignabit. Verū qm̄ ī cōmemoratiōe huius p̄is
 icidim⁹: cōsiderem⁹ etiā alteras vituperatiōes.
 Si enī nō p̄ singulos dies magis qm̄ scriba
 aliquis domos om̄ ep̄is frequētauerit: offen-
 sioēs p̄tin⁹ nascent⁹ īnumere. Nec enī egri
 solū: sed etiā sani et valentes visitatiōe r̄sunt.
 Nec hoc religiōis ituitu plurimi: sed honoris
 expectit. Si enī fuit nōtē dictioꝝ quēpiā et
 potencioꝝ p̄pter aliqū causā ad eōe lucrū eccl̄ie
 frequētari. statī hūc assentatiōis crimē īp̄git.
 Et quid dico vituperatiōes et offensiōes tantū
 criminatiōnū pond⁹ effici. ut multi cogitatiōe
 ipsa fatigent⁹ et cōcidant⁹: a cū etiā de aspectu
 et nutib⁹ causas crebro paciant⁹. Nā et q̄ sim-
 pliciter fiūt: plurimi vehemētē examinant⁹
 et ī variis modo et ī habitu faciei. et ī q̄ntitate
 risus īquirūt. Alii īquit arrisit libenter. et vul-
 tu cū hilariorē cōspexit et clara voce allocutus
 est. me vero p̄fictorie: et quasi cū cui⁹ nō fa-
 cēt grāde monētū. Jā vō ī salutiatiōib⁹ nisi
 ad singulos circūtulcit oculos et cū quib⁹
 p̄fuit vritim locutus: qui p̄p̄rti fuerit con-
 trit⁹. Quis igit⁹ nisi valde fortis iter tot p̄t
 cōstare iudicia ut p̄ctus nō vituper⁹: aut
 se ab eiusmodi obiurgatiōib⁹ possit asserē. Oport⁹
 quippe primo loco nō habē accusatiōē: si autē
 hoc īpossibile: a vel ea q̄ fuerit ītent⁹ diluere.
 Si vō nec hoc satis p̄dest sed inuat aliquos sus-
 tra et nō extantib⁹ causis: sacdo no frā dilacerare

pleno mentis robore iter iudicia tñ puerfa con-
 sistat. **N**ā qui iure arguit: p̄t ferre f̄paciēter.
Quā nō est aliquis cōficta amarior: accusator.
 et ea nos ante cepit fatigare. exteriores quia
 miores sūt. facili⁹ sustinem⁹. qui v̄o null⁹
 ē culpe sibi cōsci⁹. cū causis nō extantib⁹
 t̄crepat: cito irascit⁹ et aīo facili⁹ fatigatur.
 si nō pri⁹ fuit meditatus. īspiciētiā multorum
 ferre f̄paciēter. **N**eq̄ em̄ facile īuenias eū
 qui cūlpm̄as sustinet nō mente turbari:
 et aduersū tantā īspiciētiā cōmoueri. **Q**uid
 vero si quis īspiciat etiā eā sollicitudinē q̄
 sacerdotē manet cū fuit nēcē aliquē ab eīe
 cōuenciōe separare. **A**rḡ utinā tenui cura. res
 ista p̄cedet: nūc aut̄ nōnūq̄ ad p̄culū usq̄
 p̄tendit. **A**ctiendū quippe ē ne forte supra qm̄
 oportet ille qui remouet afflicto: patiat⁹ id
 qd̄ v̄s paul⁹ dicebat. **N**e habūdanciori tristitia
 absorbeat⁹ qui eiusmodi est. **P**lurima ergo
 ī hoc quoq̄ op̄a est moderatio: ne utilitatis īstru-
 mento. dāpm̄ fiat maioris occasio. **O**ib⁹ em̄ ī
 quib⁹ hoc curatiois gr̄ie erratū est etiā in medic⁹
 ille p̄cipat qui nō bene vuln⁹ exsecuit. **C**ūta
 igit⁹ deb⁹ timē supplicia is. cui nō solū pro erro-
 rib⁹ p̄p̄is nēcē est reddē rationē: sed etiā pro
 alienis delictis ad ultimū discriminē adduci. **N**ā
 si qui de p̄p̄is vicis tantū. causas reddituri su-
 mus tremim⁹: quid putamus illi faciendū q̄ ratio
 nē ut dixi pro tot reposcet aīab⁹. **H**oc autem

ita ē audi apostolū dicit: magis autē ipō
 xp̄m. obedite p̄p̄tis v̄ris et subiacere eis: qm̄
 ip̄i p̄uigilāt pro v̄ris quasi rationē reddi
 turi. Modico ergo tibi videt̄ ista cōminationis
 timor: qd̄ ait: Certe dici nō p̄t. Ego vero puto
 q̄a etiā durioribz et aciescē reuēntibz ista pos
 sit q̄ diximz p̄suade ut neqz gl̄a nos neqz su
 perbia putent fuisse cōmotos: sed h̄is q̄ enume
 ramz causis iure p̄territos atqz magnitudiez
 ip̄z cōsiderantes officiū ad h̄ suffugiū cōuolasse.

*Explicit liber tercius de dignitate sacerdotum
 Incipit liber quartus. Capitulum primum.*

H Et basilus audiens. cū paululū
 retinisset: sed tūc īquit ad hoc p̄pe
 rasses officiū: rationalis forte
 tua formido 2 videtur. Nullus em̄
 reliquit excusationis locus ī h̄is q̄ postea erui
 uēt ei quise ad suscepcioz honoris ista et opor
 tunū spondet et cupidū. Ignorācie quippe se
 defensioē qui accessit sponte priuabit. nec
 post p̄t ultra dicē q̄a īuitz hoc aut illud vbi
 gr̄a fecit: aut īuitz ī hoc deliquit. *Respondebz*
et si qd̄ ei a iudice. Et cur cōstringis tibi tā grādē
ī sciencie. nec habens exercitātū ī sensū ad
hāc artē sine offensioē tractandā ausqz es
accedi atqz p̄perasti. Officiū qd̄ v̄res tuas
 sup̄uē: assume quis coegit: Quis fugientē
 violenter attraxit. Et quibz tu certe nichil tu
 unq̄m audies. Neqz em̄ potes p̄ hac temer

cupiditate reprehendē qd' quidē oībz manifestū ē. te videlicet nichil aut magnū aut parvū pro hoc honore reptaſſe: sed alioz fuisse iudiciū ~~et~~ electiois tue. Her ergo que cupidis auferūt excusatioēz: te gravare nō poterūt. sed etiā multū inuabūt. **Iohānes.**

Quam ego caput mouēs paululūq; subridens admiratū sū simplicitate opimie tuā: atq; ita exorsū sū. Cupere quidē her ita ēē ut dicis o omniū benignissimē: non ideo ut securū hoc misterū suscipere qd' refugi. qm̄ etsi nulla ēēt pena pposita impetitu et negligent' gregē xpī admīstrati: michi aut oī esset dāpnatioē deterius hoc ipm̄ malū me atq; idignū illi qui tā magnā rem credidisset uidē. Propter hoc appetebā ne tua opimio laberet: et tuto putāes ifelicibz et miserrimis. Sic enī nūcupā debent qui nō recte et sollicitate negotijs optant talibz itereſse: officij istius sūmā posse cōmitti ut crederes eos vehemēter licet coactos pro hīs ī q'bz ignoratioē percaſſent effugē ignē illū tertingūbile et extēiores tenebras. et vermiē iterriminabile et sa separatioēz illā: ne cū ypocritis et ifidelibz iūgerēt. Verū quid tibi facia. Nō sunt ita ista. nō sūt. Nā si volueris uti deregno primū pbem⁹ exēplū. p̄certe nō tante est deo cure quāte sacerdotiū:

faciā protinus sermōibz meis fidē. Saul
 ergo filius cis nullo ābitu suo rer factus
 est. sed cū isset ad reqrendas asinas. et pro
 inueniendis eis iterrogasset pphetā. ille ei
 de regni cepit suscepcioē differe. Verū nec
 post huiusmodi spem icitatus est ī cupidi
 tate. et certe cū audiret hoc de ppha suis
 sermōibz accommodabat fidē. nec hoc tñ
 solū. sed obsistit magis et excusare conat.
 Quis sū ego inquit et que est domus patris
 mei. Quid ergo. Qm̄ noster honore que
 deus dederat vsus est. aliquid ei p̄sidiū cōtra
 nā illig a quo principatū suscepit hec bba
 cōtulerit. Et certe suppetebat ut diceret samu
 eli arguenti se. Nūquid ego īuasi regnū.
 Nūqd ī hac īsilui potenciā. Optaueram
 vitā degere primatorū ociosā videlicet et qui
 etā. tu vō me p̄traxisti ī hac dignitatem.
 qui si ī priore humilitate māsissem. potuisse
 facile has offensioēs caue. quia si fuisse vñ
 e plurimis nec ip̄a admīstracōe cōspiciens
 nō vñq̄ esse ī hoc negotio destinatus. nec ī
 cōtra amalechitas bella deus agenda mādasset.
 quo michi nō ḡmisso. neq̄ ī hoc icidisse delictū.
 Verū hec oīa īfirma sūt ad excusacōez. nec
 solū īfirma sed etiā piculosa. q̄ possit accēde
 diuini furore. Ea quippe benignolencia que
 cōfert aliqui supra meritū p̄m dignitatē
 ad icitamentū p̄fectū. nō ad patrociniū īqui

tatis utendū est. Qui vērō putat sibi licē neg-
 ligē vel quādam peccare quā affectu honore poriore.
 nichil dīno aliud q̄ benignitate dei criminū
 suoz causā conat̄ efficere. qd̄ ī impioz et vitā
 suā nester agentū ore versat̄. S; nobis nō
 expedit ī tali ēē pposito: nec ī silez illis erūpere
 furorē. Verū sēp stude debem⁹ et cape īcremēta
 virtutū: et bona tā verba habē. qm̄ frā. Nā
 ut reliquētes īperū. ad sacerdotū de quo loquim⁹
 veniam⁹ exēplū. Neli certe admīstrationē hāc
 nō cōcupiuit adipisci. Quid ergo? Nūquid cū
 qm̄ deliquit hoc potuit adiuvare. Et qd̄ dico
 nō desideravit. nec declinare qdē potuit etiā
 si voluisset p̄ ordinē legis? erat enī de tribu
 leui et officiū rogebat̄ deductū p̄ schema sortiri.
 et tñ hic pro filioz suoz criminib⁹ iudiciū
 triste p̄fess⁹ est. Quid vērō ille ipe israelitarū
 sacerdos aarō. s. de quo moysi de⁹ tanta dis-
 posuit qm̄ nō potuit solo furorē tante mul-
 titudinē obsistere. nōne p̄ p̄dicationē stetit? nisi
 nr̄i dei fr̄is ītercessioē mitigasset. Et qm̄ mo-
 ysi recordati sum⁹: oportūm est etiā de hīs
 q̄ ipi acciderūt. veritatē nr̄i p̄monē asserere.
 Ipse enī iste b̄s moyses tantū fugit a cupidi-
 tate īperandi iudeis: ut cū ei offerret̄ causā.
 et iubente etiā deo audēt abnuere ī tantū ut
 p̄cipiens ille moneret̄. Et nō solū iter exordia.
 sed etiā cū iā p̄nceps deiceps q̄stitutus esset
 vel b̄nficio mortis ab illo liberari cupiebat

officio. **O**ccide me inquit si sic incipies michi
 facere. **Q**uid igitur? **Q**uā deliquisset ad aquā cōtra
 dictōis: hec ā prefferūt excusatiōes intercedē
 pro eo et īflectē deū ad veniā cōferēdā potui
 erūt. **Q**uā igitur ob causā terre illi9 possessiōe
 priuata ē? **C**erte ob nullā alterā oēs nomi
 nus nisi ppter hoc pccatū. qd tantū valuit
 ut ille vir admirabilis nō sineret accepe
 qd hū quos reuerat capeſſebāt. **S**z post mltā
 tpa et plurimos labores. p illū laborē deserti.
 post mltā ul plū ul trophea. extra eā terrā
 mortuus est: ppter quā tantū desudauerat.
 pelagi9 crypto labores: porto tñ gēte priuata
 est. **V**ides ergo. q nō solū hīs ā pripuit. sed
 etiā illis qui alioy coactu suscipiūt hūc ho
 nore? nulla excusatiō pro hīs quib9 erui
 nerit reſeruetur. **S**ū em illi qui ipō deo or
 dinate frequēter excusauerūt tale tñ iudiciū
 ptulerūt nec quicq9 eos a piculis potuit
 vēdicare. id ē nec aarō nec heli nec saulē
 nec bñm illū et scñm yvū atq9 admirabilem
 pphā māſuetiſſimū oīm hōīm deo sicut
 amico familiariter colloquētē: nobis adhuc
 vacat tā pcul ab illo9 virtute distantibus
 opinari quia ad excusatiōes habēd9 si nō
 studio aliquo pro honore hui9 videamur a
 adeptiōe certasse. nūc maxie cū plerisq9 or
 dinatiōes. nō dei grā sed hōīm favore pro
 ueniant: **I**ndā certe dñs elegit et i scñm illū

asciuit chorū atq; apostolicū illi cōmisit officiū.
 et dedit ei etiā plus aliqūd q̄ ceteris: id est pe-
 cunie dispensatiōē. **Q**uid ergo? Dū nēq;ter vsq;
 ē hūc ā bob; et cū p̄didit quē p̄dicte suscepit.
 atq; illa q̄ iuss; fuerat dispensare: male cō-
 sūpsit et rapuit potuit vitare supplicium. p̄t
 que certe videt; penis cū addictū fuisse grami-
 nib; . **E**t quidē cōsequētissimē. Qm̄ ut dixim;
 munificētia ī nos dei virtutis dare debet stu-
 diū nō erroneū audaciā. **N**ā qui putat hoc q̄
 mltō honorat; adeo ē effugē debē dāpnatiōēs
 criminū suorū: nō aliud re ip̄a loquit; q̄ si q̄s
 iudeorū audies xp̄m dicēte si nō vēisse et locutū
 eis fuisse: p̄tīm nō haberēt. **E**t nisi fecisse
 ī eis signa q̄ null; aliq; fecit. p̄tīm nō haberēt:
 iurget; cū saluatore et bonis e; calūpniat; opib;
 dicens. **Q**ui enī veniebas et loq;baris. cur signa
 faciebas: ut nos q̄uim; puniret;. **E**t certe fu-
 roris sūt verba ista: et extreme demencie. **Q**ue-
 rit; enī nō ideo vēit ut te āplius vulneret;
 sed ut p̄fecte ab oī extrimonia liberaret. **T**u
 enī temetip̄m volūtatē p̄pria. ill; subdixisti
 maib;. **E**t dēpnatiōē s; certo suscipe vehemētē.
Nā sicut aciescēs curatiōi etiā a p̄teritis
 morbis liberand; fuit: ita qm̄ medicū vidēs
 vēisse tui fugisti. nequaq; potes expiari.
Nō autē expiatus et pro hīs lūis supplicia p̄t
 qd̄ quātū ī te fuit. studiū ē frustratū medētis.
Hac ergo ratiōē nō equale anteq; honorarem;

et postq̃ finem⁹ honorati iudiciū sustinem⁹
sed multo postea gram⁹ qm̃ is q̃ nec bñficijs
congruit. amari⁹ iure punit⁹. **Ergo** q̃
apparuit opinio⁹ hui⁹ imbecilla defensio⁹
et q̃ nō solū cōfugientes ad fse saluare nō
possit sed et magis possit grauare. altera
nobis ē p̃uidēda municio. **Vasilius.**

Que ē t̃quit alia? Ego em̃ nō sū apud
me: ita me timore et tremore tui⁹
sermo complemt. **Iohannes.**

Nē queso iē atq̃ obsecro: ita te deicias.
Est em̃ quidē nobis infirmis custo-
dia. nō idē t̃ illud m̃steriū t̃ vobis vō for-
tibus spem salutis ṽrē t̃ nullo alio collocare:
qm̃ ut inuāte deo nichil idignū agatis vel
tanto munē ul' deo qui ipsū honore dedit.
Nā licet supior sermo patefecerit q̃ maxia
tormenta mereant⁹ p̃pria volūtatē qui accē-
serit ad illū ordīe si uel p̃ multiciā uel p̃ ma-
liciā aut p̃ ipericiā vsi eo male fuerit: tunc
neq̃ ipis qui vident⁹ coacti aliquis pro negli-
gencijs suis excusatio⁹ loco remāserit.
Oportet quippe etsi mille ut dicit⁹ p̃uocent
atq̃ cōpellāt nō ad eorū respicē multitudīes
ul' auctoritatē: sed primū animi sui vniūp̃e
explorare vires. et p̃sūtatis oib⁹ diligētē:
tūc demū cōsentire cogentib⁹. Quale ē ei
respicē ut edificare se alicui⁹ domū nemo
audeat polliceri de hys q̃ artē nō didicerit

fabricandi. nec ad egrorum corpora quisquam
 quasi curaturus accedat quod nescit mederi
 verum et si multi fuerint quod necessitate huius operis
 indicat. excusabit nec erubescet sua ignorantia
 cum confiteri. Ad ille cui committenda est tantum
 anima salus. non discruciet semetipsum sed erit
 si ignorantissimus omnium tantum tamen suscipere
 audebit officium quoniam ille imperat iussit et ille
 compulit vel ne offendat ille. Et quomodo non in
 opposita discriminata cum illis qui se adhortantur
 immergitur. cum et maxime liceat et saluari in
 solitudine. et alios secum ignorando non perdere.
Unum enim salus sperabitur. unum venia impetrabitur.
 quoniam nos tunc poterunt excusare. Illi ne qui
 docuerit atque in necessitate impulserit. Sed
 illos ipsos quos in illo tempore viderit. Et ipsi
 quippe egent auxilio aliorum. ut possint supplicium
 eterni ignis evadere. **Quoniam** qui ordinat indignos
 eisdem subiacent penis quibus illi qui indigni
 sunt ordinati. etiam si dicant se eorum vicia igno-
 rasse. Verum ut credas non me hunc esse minimum
 sed ita dicere ut habet se cause veritas. audi quod
 discipulo suo precipiat beatus paulus theymotheo magister
 harissio filio. **Manus** cito nemini in possessionem neque
 contrahens penitus alienis. **Vides** quanta non solum
 vituperatio sed etiam condemnatio. quantum ad nos
 spectat liberandum eos: qui ad hunc nos ordines
 pertinebant. Sicut enim hunc quod assumunt cum deli-
 querit auxilio esse non potest si se dicant non voluit

a te sed nōitate ī illud mīsteriū fuisse cōpulsos:
 ita neq; ordinatib; adimmēto ēē potēt fines
 ciant vītā ei; cū illū credūt honorē: pmo ex
 hoc grāu; crimē effiat qm asinerūt eū
 quē ignorabāt atq; idq; putabat ēē excusio.
 fiet accusatio. Quā enī īdūemēns est ut
 qui mancipiū voluēt cōpare. et a medicis
 īpici illud faciat et vades venditiōis acci
 piat a vicinis etiā testimoniū ei; īquirat
 et tñ post hec oīa ad exploratiōēz spaciū tpi
 expectat et eos q; officiū tale omittūt asinē
 passi absq; cura quib;atq; suffragatib; per
 fanorē. nullā aliā de eo quē eligūt ī asinēz
 agitantēz. Quis ergo nobis ut dxi auxilio
 tūc erit cū ipi ppositi ope defensiōis idigeant.
 Oportet ergo et illū q; ordnat pmo sollicitē cūta
 discūtē: mltō aut magis eū qui ordnat. qm
 etsi pncipes qdēpnatiōis sue habet eos qm
 cōegerit tñ nec ipse a supplicio vēditat. sed etiā
 rationē mltō q; illi fenerius arigit nisi forte
 alio quodā ītuitu irrationabilē hōēz illo mīstelo
 nretri voluerit. Quā si adeo iudiciōz factū
 corruptio ut eū qui pspicue ē idign; ī mediū
 aliqui forte īfidiando ptraherēt: tūc nō āphora
 iste q; ordnat sed equalia aut forte minora
 q; illi q; ordinauerūt tormenta patiet. Qui
 enī pītātē pbet hōi ecclesiā mīare et distur
 bare cūpienti pro illi; ansib; ex maiore pte
 ipē detinet obnoxius. Si vēo nō fuerit ī eo

qui ē elco crimina māifestat: sacerdos vō mī-
 coy ē opinione decepto q̄ illū cū latēbāt viciā
 benignū ē iactauerāt ī cōdēpnatō qdē neq̄
 p̄ hoc manebit: leuius tñ q̄ qui ordiātō fūit
 affliget. **Quā** ob rē? **Quā** ille videlicet q̄ ordiā-
 nit potuit opinioē decipi plurimoz ut illud
 mīsteriū credet nō mereri: hic vō q̄ assumptus
 ē. nō p̄t dīcē ignoto mītri sicut et alijs fūi.
Sicut ergo deterius puniendū est q̄ illi a q̄bz
 ascitū est. ita et vires suas et cōstāciā debz
 sollicitius explorare: ut etiā si ab ignorātibz
 p̄tinhat reddat causas p̄ quas possit hñ. Deo
 bene sed falsa estimauerūt cōq̄scē īdignūq̄
 se illo mīnīe demōstrāre tantū negotiorū pōda
 effugē. **Cur** enī de militia et cōmercijs et q̄
 agrīcultura atq̄ alijs q̄ ad p̄ntē vitā spectāt
 rerū cū deliberādū fūit nec nauigū īuadi-
 cultor agroꝝ nec culcionē ruris miles sibi
 vendicat nec gubernator militiā vsurpat
 nisi qā ~~unus~~ vnusq̄q̄ p̄culū vitat. qd p̄t
 īsciencia cōpare. **Igitur** ut dāpnū de exigujs
 timeat: tanta sollicitudinē p̄uidem⁹: neq̄ īpel-
 lentiū nos acq̄scim⁹ voluntati. **Vbi** vō eterna
 dāpnatio sacerdotū nō rite adīmīstrātibz
 subēda est. nulla p̄cedente disāssioē: oculis
 sūm⁹ ut dicit īuolunt p̄ferētes alioꝝ cōactū:
 qui certe apud iudicē mīm nō mītrū potēt
 habē momenti. **Nā** cū oporteat multo ma-
 iorē curā et sollicitudinē circa sp̄ritualia tene:

nunc nec equalē prestam⁹ aut silez. **E**cce enī
 si nos verbi grā suspicantes aliquē hoīez fabriū
 ēē cui⁹ artis ille ēēt ignar⁹: nos tñ idputā
 tes ad illā cū operā vocarem⁹ atq; ille seiret.
 atq; deinceps arripieñs materia⁹ pparatas.
 ligna qdē pder. cimenta cōstringeret. cōstru
 eret vō talit' domū ut cā cōfesti casuram
 nemo dubitaret ⁊ putās ei ad excusatiōez posse
 sufficē si se diceret fuisse cōpulsū. nec pparā ad
 opus illud volūtate pēisse. **C**erte nō ei auxil
 aret vox ista. **E**t. idē cōsequēter et iuste. qm
 debuerat etiā cū ab aliis pnotabat' refugē.
Ergo ligna qdē et lapides dissipāti. nullq;
 suffugū loc⁹ remanet ⁊ quo possit dic' declināe
 iudiciū: aiās vō pdes atq; edificam⁹ negli
 genter: putat se nōtatis ab aliis idicte colore
 defendi. **E**t. qm nō apte fati⁹ ēē cōuicte. **T**a
 cō enī qm nolentē nemo possit oīo cōpelle. **V**erū
 fat' cū mlti pessi ēē nōtate. mltas pfrindes ut
 capi posset: nūq; tñ hoc cū a supplicio vōdicabit.
Ne qso. ne nos usq; adeo seducam⁹: neq; ignorare
 similem⁹ ea q cōstat ēē manifestā: qm ista affectiō
 nesciendi nil potest nris pdesse ratioib⁹. **C**erte nō
 ipa pperasti hāc assūme dignitatē cōstruē ifirmi
 titis tue. **P**ene rectay fecisti. **D**ebuisti ergo eodē
 pposito rēnuicētia illis a quib⁹ eligebaris obfiste.
An cū nemo aduocaret te ifirmū vite et iopor
 tuni nouerāt: cū vō tñenti sūt q' tribuerēt ho
 norē. repente fortis effect⁹ es. **R**idicula ista delira

menta sūt et q̄ obprobriū merant̄ extremū. **propter**
 hoc enī et dñs p̄cepit ne volēs edificare turri
 prius iaciat fundamenta. s̄ vires p̄prie meant̄
 expense: ne cū nō potuerit imple quod cepit tū
 scētū irrisioib⁹ exponat̄. **Et** illi⁹ quidē detri
 menti ad derisionē tantūmō pducūt. **Hic** vō
 cōdēpnatio et ignis īextinguibilis et vermis
 q̄ nō morit̄ et stridor dēcū et exēiorca tenebra
 et sepacio: et cū īfidelib⁹ ad iudicatio cōsequitur.
Verū de hīs oib⁹ nichil ītueri volūt q̄ arguūt
 nra cōsilia. **Nā** si ea p̄penderēt nō succēderet
 ei q̄ voluit perire sine causa. **Nō** nobis pro
 dispensatiōe frumenti aut ordei neq̄ boni aut
 oīiū ul̄ hīo filiū deliberādū est nūc: sed pro
 ip̄o corp̄e saluatoris. **Actū** quippe xp̄i scdm̄
 b̄t̄m paulū. corp⁹ xp̄i est. **Et** debet ille cū hoc
 credit̄ ī sospitate et pulchritudinē īcorruptam
 hui⁹ corp̄is laborare: circūspiciēs necubi ma
 cula aut ruga sit: q̄ deprecare aut cōtaminare
 formosissimū e⁹ possit decorē: ut illi s̄plici et
 scō capiti scdm̄ humanā possibilitatē dignū
 et cōueniens corp⁹ appareat. **Si** enī circa
 athleticā habilitatē atq̄ virtutē studiosi quib⁹
 et victorib⁹ utūt̄ et medicis et cibis cōuenientib⁹
 atq̄ obseruatiōe cōtinua aliāq̄ multa custodi
 ūt. ne portassioē modice negligencie oīs in
 eis roboris cura vincat̄: quid debet hī facē
 qui corp⁹ hoc xp̄i procurare sortiti sūt q̄bus
 nō est lucta cū corp̄e sed cū virtutib⁹ īuisibi

libro cum principibus tenebrarum harum. Quod ergo
 illud poterit nisi **I**ntu custodire nisi sanum
 nisi supra humanam naturam virtutem quodammodo
 preterit omni callentes arte qua morbis medicantur
 animos. Aut nescis quia multo pluribus infirmi
 tantibus et infidens corpus hoc quod caro nostra subiaceat
 et corumpatur celerius difficultatibus sanetur. **N**am
 illis quodammodo qui corpus nostra curant superest et medica-
 minum varietas et adiumenta diuersa et tibi
 conuenientes egritis. **N**onnumquam vero aerum sola tempe-
 ries ad sanandum sufficit infirmos. Euenit autem
 ut et somnus in tempore accedat: omni labore medicum
 liberet. **H**ic vero nichil tale inueniri potest. sed una
 quodammodo cum industria horum operum tenenda est cura
 ratio: videlicet. via id est doctrina sermo. **H**ec
 adiumentum est. hec cibus est. hec aerum moderata
 temperies. hec pro medicamine. hec pro cauterio
 hec pro ferro. **S**i autem vbi oporteat aut secari:
 hoc vbi necesse est. **E**t si ista nichil profuerint:
 reliqua nichil valebunt. **P**er hec enim et iacentem
 animam suscitamus. et timentem comprimimus. et superflua
 resacimus. et quod videtur deesse supplemus. atque omnia
 efficiamus alia quam in salutem nobis cooperantur animos.

Et quidem ad optimum **C**apitulum secundum
 vite ordinem prout etiam exempla sufficiunt. **I**ta
 ad emulandum alii prouocant. Cum vero prauis
 dogmatibus animus egrescit. multo opus est sermone
 auxilio: non solum ad custodiam domesticorum sed etiam
 ad congressum inimicorum. **S**i enim habeat aliquis gla-

inueni

208

dn̄i sp̄s et sent̄ia fidei tantū ut miraculis possit
qd̄ credit asserē. et p̄tate signorū īpudenciā ora
claudē: fatendū est q̄ iste sermōis nō idiget alim
adiumento: p̄ius nec tūc tūtilis ei⁹ natura do
ceat sed valde etiā illa necessaria. **N**ā et b̄s paul⁹
vehementer studebat cū certe admiratiōē sui
īcūteret vbi⁹ splēdore signorū. **S**i etiā alter ap̄lē
p̄cipit ut differendi virtutē colam⁹ ~~ut~~ dices
Nati sc̄p̄ ad satisfactiōē oī poscenti vos rati
onē despe q̄ ī vobis est. **E**t oēs ap̄li cū simul eēt
nō ob aliud stephano ei⁹ cōmīstris curā delega
vere viduati: q̄ ut ipi oī et mīsterio sermōis
vacarent. **F**atendū ē tamē miraculorū potētiā
multū ancillē. sermōis officiorū. **S**imulō v̄tutis
ill⁹ ne vestigiū qd̄ remāsit: multū autē v̄tutis
īminēt īmīcti: nō ē hoc nos potissimū p̄e
sidio cōmūiri: ut nec telis hostiū cōcidamus
et ut illos ip̄os sternē valeam⁹. **P**ropt̄ qd̄ multū
ī hoc studiū ponē debem⁹: ut verbū xp̄i habū
dante haberet ī nobis. **N**ec enī nobis vna
ītentat⁹ spēs sp̄liandi: sed multiplex pugna ē
et q̄ ~~aduersis~~ hostib⁹ idiat. **N**ec v̄cōs dē de
moēs utunt⁹ armis. nec vno nos aggrediūt⁹
modo. et debet is q̄ ē tā multis obuiaturus
oīm artes cū quib⁹ dimicat explorare. scire
etiā vti fūdi balis ul' sagittis. ac ē quorū or
dmare nosse. lancearū cū opus fūit dimicāe.
et officiū ul' ducis ul' militis īplere. equitē q̄
tū bonū esse qm̄ peditē. et mīnalia q̄ naualia

a diuersis

tallere certamina. In his quoque militaribus pug-
 nis unusquisque certum opus tenens superat ingru-
 entes: hic vero non ita est. Sed nisi in omni arte pug-
 nandi eruditus fuerit qui cogitat triumphare facile
 capit a dyabolo. qui novit etiam unam aliquam parte[m]
 quam neglectam invenit inducere populares suos.
 et peculia Christi cuncta diripere: quod certe non faciet
 cum omnibus suis artibus si primum pastorem videat obvi-
 ante. **¶** Quod ad oportet nos diligenter muniri.
 Nam et civitas cum fuerit muris ex omni parte circum-
 data. obsidentes se tuta derident: si quis vero
 quencumque muri locum quantum spatium unius porte
 praecepit: nihil ei prodeit in reliquis partibus manere
 circumdata. Ita ergo et dei civitas cum ea quaque-
 versum ut necesse est muniret prudentia et solli-
 citudo pastoris. omnes inimicorum deridebit insidias:
 atque transgressi civitatis ~~illa~~ istius habitantes ma-
 nebunt. **¶** Si vero aliquis eam ex aliqua parte perfre-
 git. et si non capiat universam: tamen per illam partem
 ut ita dictum sit. quadam tabe corrumpit. Quid
 enim interest si gentilibus verbi gratia vehementer et
 vicentem obsiderit. diripiatur autem illi indei. aut
 hinc vtriusque superant capiat a manicheis. aut
 hinc eadem fuisse. fatui predatores interficiant
 omnem gregem. **¶** Sed quid necesse est cuncta dyaboli
 enarrare consilia. Que nisi omnia adesse verum pastor
 scierit: per levis occasione maxima omnium parte[m]
 rabies lupi consumet. Et quidem in certaminibus mi-
 litum de congregantibus solis. aut victoria spectat

aut captivitas timeret? **H**ic vñ multū eōdm
 rio accidit. **F**requēter quippe q̄ tūt cū p̄ntibz
 certant alijs qui nec cōgressi sūt nec quicq̄
 laboraverūt sed quiescebāt p̄cul sedentes cōfert
 triūphū. p̄prioq̄ ense cōfossq̄ q̄ nō i hīs vehe
 menter fuit eruditq̄ tū notis q̄ externis des
 p̄icabilis apparebit. **N**ā ut id tēptemq̄ pla
 nū facit sub exēplo lectē quā moysi de9 dedit
 hī qui valentinū et marcionis amēciā rēperit
 eozq̄ siles de cathalogo scripturarū divinarū
 auferre nitūt: quā iudei ita venerāt ut nūc
 quoq̄ cū iā ratio t̄p̄is phibet asserāt illam
 cū id certe deo nō placeat debē servari. **E**cclia
 vñ dei utriusq̄ vitis nimitatē. p̄ medium
 p̄git: et neq̄ nūc iugo ei9 colla submittit
 nec eā vituperare s̄m sinit: sed iā etiā facit
 sentē probat atq̄ collaudat p̄t id q̄ suo t̄p̄e
 fuisse vñlis approbat. **D**ebet ergo qui vtriusq̄
 cōgressus est causā hanc moderniorē tene. **N**ā
 si iudeis p̄suadē volens q̄ iā sit custodiēde vetēis
 legis tēpo exhaustū incipiat instituta ei9 arguē:
 grandē sine dubio laceratoribz ei9 hereticis ad
 m̄nē p̄bebit. **S**i si hos studeas frenare ni
 mīs illā efferat laudibz et q̄si necessariā p̄nti
 quoq̄ etate m̄net: aperiet contra se ora iudeoz.
Ita et q̄ sabellii furūt furore et imodesticiōe rabiāt
 arriana: abo excludūt de fidei s̄ntate. **E**cclie vñ
 trius sūt noīe xp̄iani. si vñ discurrant eoz dog
 mata. alios quidē nullo alio qm vocabulo dis

hantes inuenies a iudeis. alios aut multos ad
 hesim pauli samothei pte cōiūgi. equie tñ utrosq
 positos extra veritate. Multū etiā in hīs piculū
 et arcta atq̃ āgusta via p̃p̃riis vallibz utrūq
 terribilis magnaqz formido: ne alterū quis
 sternē cupiēs ab altero vulnere. Sine enī vnā
 direis deitate. ad suā impietate statī sabellius
 hāt vocē conat̃ abducē: sine discernas. alterū
 quidē patrē filiū et alterū spm̃ scm̃ dices: adest
 cōtinuo arrius ī diuersitate substantiae trahens
 drām p̃sonarū. Oportet aut et illis ip̃ia cō
 fusioē. et huius ī sanā separatioē. aduersari atqz
 diffingē: et deitate qdē vnā p̃r̃s et filiū et sp̃s
 scm̃. tres vco p̃sonas cōfiteri. Sic enī vtriusqz
 ip̃em repellens. Sūt etiā multe alie cōgressioēs
 cōtra quas oēs nisi legitime quis dimicauit:
 vulneibz cōfodiet īnumeris. *Capitulum tercium.*

Quē enī enumeret domesticorū similitudo.
 Neq̃ enī minores hee sūt. certūmibz
 extēnoy: verū et q̃ maiore docti p̃stet sudore.
 Nā alij curiositate sola. ea scire volūt: q̃ neqz
 discēti vtilia sūt neqz facilia docti. Alij vco
 iudiciorū dei causas reposcūt: et īmensā eū abyssū
 metiri volūt. Iudicia īquit tua abyssū multa.
 Et qd̃ p̃eū est. de se fidei sūtate et īstitutione
 vite. paucos studiosos sollicitosqz rep̃as: plures
 aut illorū ista requērentes. Iq̃ neqz explicari
 p̃nt. et ip̃a īquisitiōe deū comouēt. Nā cū ea
 q̃ nos scire noluit deū. agnosce cōcupiscimus.

nec unq̄ ea scirent. quōd em̄ cōtradiſposicioz dei.
 curiositate sc̄it̄ effectz. Et solū de q̄stioibz discri-
 mē iurimq. herit cū hec ita sūt: tñ si quis cū
 auctoritate hec iſcrutabilia volentes iuenire cō-
 preſſerit. sup̄bie cū et impericie protinq̄ accusa-
 bit: p̄p̄ qd' in hoc quoq̄ graui est utendū mode-
 ratione cōsiliū. quatinq̄ possit et illi ab iordinatis
 curiositatibz abstinere: et sacerdos ab hinc quas diri-
 mō vniuersitatibz liberari. Ad que oīa nullq̄ rei
 auxiliū. p̄terq̄ sermōis iuenias: si cuiq̄ si potencia
 sacerdos fuerit deficiat: a modū fluctuatiū nauū
 iactabit aīe subditoz: et hī maxīe qui iſfirmiores
 fuerit et curiosiores. Propter qd' oportet illū vehemē-
 ter amiti: ut hāc sermōis facultate habeat.

Quid igit̄ inquit. **Ad que Basilius.**

Utis paulo neglexit hāc hīc virtutē. si nō
 celauit sed etiā p̄fitebat̄ sermōis se habē paupertē:
 et hoc cū corinthiis scribēt quos hoc studio nouēat
 gloriari. **Iohannes. Caplin quartū.**

Tstud iqm̄ istud ē qd' multos p̄didit et ignauos erga
 studiū discendi reddidit. Nō em̄ intelligentes sēsus
 apli p̄fuditatē. nec verborz ei⁹ capientes sapore.
 dormientes et aſſatantes. t̄p̄c dē cōsumūt: fedā
 iſpericiā simplicitatis noīe vendicantes a qua tātū
 abſuit apls q̄ntū alter nullq̄ hōm. Sed hic sermo
 t̄p̄c alind differat. Conſonanciamq̄ aūt illū mystē
 fuisse. qd' magnopere isti cupiūt p̄ſuadē: quid tñ
 hoc ad hōies nr̄i t̄p̄c p̄tinet. Ille em̄ habebat
 virtutē q̄ plurimū verbo antecellēt: et q̄ p̄deſſe

posset vberius. **N**isi enim solū etiā si taceret: a de-
 moribus timebat. **N**on autē qui nūc sūt. si oēs parit
 cōgregent: mille suis defectioibz et fleibz. nūq̃
 tantū poterūt q̃ntū pauli aliq̃ p̃cinctoria. **N**ā
 ap̃le quidē oībz suis mortuos suscitabat. et
 alia multa miracula faciebat: adeo ut a gēti-
 libz etiā deū putaret. **E**t cū adhuc ī hoc corpe
 manet: dignū habitū ē rapi usq̃ ad terciū celū:
 et ea audire verba. **A** cape nō poreat natia mor-
 talū. **Q**ui gēo nūc sūt: sed nichil volo dicē durius
Et hec quippe nō ideo dixi. ut eos decolorare: sed
 suspēctōs cur se tali viro cōferre nō metuant. **N**ā
 etsi miracula reliquētes ad cōuersatiōez illigatada-
 inq̃ īspicientes. **A**gelicā vitā ei: sibi et ī hac uet
 mirtuta signorū athletā xpi p̃ cūcta vitēte vide-
 bimq̃. **Q**uis enim ei facile exphcet zelū fidei.
 māsuetudinē. cōtinuata discrimina. ieiunia atq̃
 vigilas. curā primorū. iugē pro cōtū sollicitudinē.
 cōpassiōez p̃ īfirmis. agores innumeros. p̃secuti-
 oēs nonas. mortis cotidianas. **Q**uis etenī locū
 toquos orbis. ā terra. ā maria: iusti illiq̃ certa-
 mina nō viderūt. **A**lli etiā solitudines inhabitabiles
 suscepērūt p̃dicantēq̃. **O**em quippe specie p̃tulit
 factionis maligne: et oēs apicē ē victorie cōse-
 cutq̃ et nec coronari aliq̃ nec certari cessauit.
Verū nescio quō sū adductq̃ ut īiuriā tanto
 viro facerē. **V**irtutes quippe ei cū oēs orōnē
 superēt: tamē maxie mīm: tān q̃ntū nos
 orōe vītāt qui stili gloriā cōsequūt. **V**erū cōso-

lat^r nos q^d b^ro paulo ille nō hūc excessū nr̄m.
 sed p^opositū p^oderabit. Nō igit^r cōfessū donec
 illud p^o p^oferā. quoy q^d tanto oib⁹ q^d dixim⁹
 antecellit: q^uo cūctis mortalib⁹ vir ille de quo
 loquim^r. Quid igit^r hoc est? Post tot certamina.
 p^o innumeras coronas. optabāt iⁿ gehēnā mitti
 et iudiciū subire p^opetuū pro eoy salute a quib⁹
 fuerat sepelapidat⁹. qui cū iterfice cōtenderāt.
 ut h^um tantatū ei auctores afflictionū p^o fidem
 xpi corpi iūgerēt. Quis vtiq⁹ sic dilexit xpm.
 Si tñ hoc dilectiōe et nō amore mai⁹ ē aliquid
 nūcupandū. Audebim⁹ ne ergo illi nos cōpare
 p^o tantā quā adept⁹ est a deo gracie digni
 tatē? post tantā etiā virtutē quā cōdit ex pro
 prio. Et quid hoc potest audacius iūeniri. De
 rūtāmē q^d nec ita facit ipso ut isti arbitrat^r.
 conabor ostendē. Isti enī nō solū cū a^d secularis
 eloquēcie nitore nō habet: sed etiā cū a^d nescit
 pro v^olūtatē certare doctib⁹ imperitiū equidē
 cōsequēter itelligūt. Paulo v^o nō se iⁿ hoc x^p
 iperitiū ~~esse~~ esse p^ofect⁹ est: sed iⁿ hoy altero.
 Deniq⁹ iⁿ hoy altero ut hoc diligenter cōderet
 distitit iperitiū se cē sermone. sed nō scia.
 Ego autē si a sacerdote aut leuitatē socraticā
 aut demostenis timorē. aut ~~et~~ euclydidis
 claritatē. aut alacritudinē platonis erigerē:
 oportet hāc cōtra me apli scētiā p^oferri.
 Quē vero illa oīa dereliquēs. eloquēciam
 secularē sup^oflua iudicāns. nec de eloquiū

omnibz nec de veritatibz curā michi esse
 pfectiori sed p me licebit et paupere esse
 verbis. et rerū appellatiōibz simplicibz uti: dūmō
 et ī melle et veritate dogmatū nō sit is de quo
 loquimur impitq: neq: desidiā suā obtentu illius
 viri q: ī vertice laudū statit: et tunc conet
 obnubere. *Capitū quintū*

Quēda enī die michi cōfidebat iudeos
 qui erāt ī damasco: cū adhuc signa facē
 nō cepisset. Unde gentiles superabāt. Cur autē
 etiā ī tharsū dirigebat. Nōne qā erat ī vbo
 fortissimq: Propter qd adeo irritabāt ut vic-
 toriā ei9 nō ferentes: de effusioē sāguis illi9
 cogitarent. Et certe ne tūc quidē iohāuerat
 mōstrare miracula. ne quis dicat mirabile
 paulū tantūmodo glā signorū fuisse atq: cōne-
 menter miris signis cōfuisse. nō verbis: ideo
 cōdi et illis cū adhuc epibz sola disputatiōe
 ppassē. Cū eis vō qui ī antiochia iudizare
 cupiebāt: colluctabāt et cōtinebat. Ariopagites
 vō dyonisi9 ī ea ciuitate q erat mācipati:
 nōne solā est cū uxore sua ei9 disputatiōes secut9.
 Euthiq: etiā quā occasiōe corruit defenestrat:
 nōne qā ī pfidā nocte doctrine ei9 sermo ptes-
 serat. Quid vero thessalonica et corintho.
 quid ī epheso et ipā roma: nōne oēs dies et
 noctes in scripturā expositionibz cōsumabat.
 Nā vō quis cōmemoret illas disputatiōes eius.
 quas cū epicuris et stoycis habuit. *¶ Cui9*

quidē oīa si psequi velim: i longū sermo dū ten-
 det. Ergo cōstat enī et ante signa et i ipso signorū
 tpe multa semp disputatiōe vsū fuisse: atq; ideo
 verbo et disputatiōe admirabilem cūctis pbatū.
 Quia em grā lychaones putauerūt illū eē mer-
 curiū. Quā q; ab eos aplōs deos esse arbitrati sūt.
 signo pcedente cōstat effectū: q; vero hūc mer-
 curiū esse dicebāt sermōis claret fuisse i signe.
 Unde ante et plures q; ceteri apli xpō populos
 acqsiuit. vñ et toto orbe terrarū multq; tōm ore
 versat. Unde nō solū nobis. sed etiā iudeis et
 gentib; maxie celebris est. et qui^{plē} ceteris honoretur
 nisi ex virtute et splendore eplaz suaz. Nec q; nō
 solū eos qui tūc crediderūt. sed etiā ab illo
 tpe usq; nūc et usq; ad aduentū xpī credituros
 iformat et erudit: nec vnq; hoc facē cessabit
 donec hūmānū genus fuerit sup terrā. Quā sicut
 murq; quidā adamante cōstructq; ita et vniuerso
 orbe xpī etiā eius scripta cōmuniūt. Ac sicut
 aliquis vir foris cōsistat i medio. oīa argumēta
 captiuans et adducens i obediēciā xpī et cogi-
 tatiōes vniuersas et oēs exaltatiōes extollentē se
 aduersū sciētiā dei: q; cūcta efficit p eas eplaz
 quas scriptis nobis reliquit admirabiles plane
 et oī sapiētia reuerenda plenas. Que quidē
 nobis nō solū cōtra adulterina dogmata et ad
 eorū custodiā q; sūt vera cōducūt: sed etiā ad
 bene vīdēdū plurimū tribuit adiumentū. Hinc
 quippe vtentes ppositi etiā. castā virginē quā

despondit xpo moderant: et ad spirituale pducat
decoie. **Q**uo etiam supuenientes eis infirmitates
repellunt: et reducta custodunt sanitatem. Talia no-
bis impitq ille medicamina copavit: et tanta vi-
ritute nobilia. Quorum quidem experimeta bene
norunt qui hinc utuntur assidue. et quantum eis eius
circa hec studium fuerit ex hinc qd q dymu pt

Audi tñ quid **Capitulum** **sermō** **esse manifestu**
etiam precipiat discipulo suo. Attende itaque
diligenter lectioni et exhortationi doctrine. Atque
ut eorum fructum exprimet. hoc itaque facies. et
tempus saluum facies et eos qui te audiunt. Et
iterum. Seruum autem domini non oportet litigare.
sed modestum esse ad omnes docibilem et patientem.
Et alibi. Tu vero permane in hiis que didicisti et cre-
dita sunt tibi. sciens a quo didicisti: et quoniam ab-
infancia sacras litteras nosti. Et iterum. Omnis scriptura
a deo inspirata utilis est ad docendum. ad corrigendum
ad eruditionem que est in iusticia ut perfectus sit dei
homo. Audi aliter que etiam tyro de epistolae ordinatione
differens commendat. Oportet itaque episcopum esse continentem
doctrinam et fidelem sermonis: ut potens sit exhortari
et contradicentes reuocare. Quis ergo si fuerit
impitq ut isti volunt: convincere potest contradicentes et
in silentium cogere. Aut quod nostre est iusticie lumen et sep-
timum sacris: si hac impericia compleri licet. Per
occurrit et istud ignominie: velantemque despicere. Atque
sed sacerdotibus hec agenda mandant. Sed et nobis
utique de sacerdotibus nunc sermo est. veritatem quoniam

id etiā plebibus impetatur: audi quid in alia scribat.
 epla. **S**imo rē habiter in vobis habundanter in oī
 sapia. **E**t iterū. Sermo vester sē in grā sale sit cō-
 ditus: ut sciatis quō oporteat vos vnicuiusq; res
 pōdē et patos esse ad satisfactiōē. **C**ōter oībz
 inpatū est. **S**cribēs aut thessaloniensibz. edifica-
 mini in invicē inquit sicut et facitis. **C**ū vō de sacer-
 dotibz differit. qui bene inquit p̄sūt p̄sūtē: du-
 pliciter honorent. maxie qui laborant in verbo
 et doctrina. **H**ic quippe p̄fecto docendi modū
 cū et opibz et verbis subditos sibi. ad vite diri-
 gūt satisfacti: uti xp̄us īstituit. **N**ā ut ad hoc
 cōfirmadū ip̄s accedat auctoritas. **Q**uicūq; iū-
 fecit et docuēt sic: hic magna vocabit. **S**i aut
 facē solū nō etiā docē dixisset: supflūū videret
 secūdū. **S**ufficiebat quippe dixisse. q̄ fecit solū.
 at nūc frā iter abos distinctio. ostendit aliud esse op̄is
 aliudq; sermōis: utriusq; vō alterius auxilio egē
 ad p̄fectā edificatiōē. **A**n nō audis quid dicat
 p̄sūtē ephesiorū electū illud vas xp̄i: **V**igilate
 inquit et memento mei: qm̄ p̄ triennū nocte et
 die cū lacrimis monēs vnicuiusq; vrm. **Q**ue
 aut n̄tias aut exhortatiōis sēt aut verbi: cū
 ita ī eo ap̄lica vita fulgeret. **A**d custodiā qdē
 mādatorū p̄nt nobis operū exēpla sufficē: in qua
 etiā sed nō sola vir tāq; emicuit. **C**ap̄l septimū.
Quoniam vō de dogmatibus certamē mouet et
 oēs de eis dē septimis legūt: quid p̄ vite
 scitis cōferre p̄sionē. **Q**ue enī utilitas inltoz

erit labor. si post tot molestias p̄ mltā t̄stentā
 lapsi i heresi ab eccl̄e corpore separet̄. **Ad** qd̄e noni
 plurimis cōtigisse. Quod ergo ei lucrū est t̄tē
 abstinentie. Certe nullū. sicut eduerso si fides
 sana fuit et cōuersatio corrupta atq; viciosa:
 utilitas nulla capiet̄. qm̄ cū hoc defuerit sacerdoti:
 multa subditi detrimenta patiūt̄. **Propt̄** hoc
 igit̄ p̄re ceteris horū esse om̄ p̄t̄o debz ille: q̄
 etiā alios docendi sortit̄ officium. **Nā** et si p̄e
 se i cōcussa credulitate custodiat. nichilq; a cō
 tradicentibz ledat̄. tumultuatio tñ discipuloy
 ei cū dūce suū viderit fuisse superatū. ne habē
 aliquid qd̄ i pugnatōribz possit opponē. nō impe
 ritā illi sed fidei arguent vanitatē. atq; ita
 p̄ om̄i t̄stentā. multa populū i ultimū disci
 mē adducat̄. **Qui** etsi nō ex p̄fesso ad adūsarios
 trāseant. tñ cū de illis sensibz cogit̄ ābigē qbz
 cōfide deberēt et ad quos accesserāt credulitate
 solidissā. neq; i eis illa mentis cōstancia per
 manebit: sed tradit aūc̄ eoy tanta fluctuatio
 de p̄ditiōe pastoris. ut ad naufragiū usq; pueniāt.
Que aut̄ exterminatio et quātū ignis p̄ singulos
 dies p̄enat i caput sacerdotis illi aggreget̄ nō
 indiget p̄ me disc̄: cū melius id ip̄e nouerit. **Hoc**
 cine ergo sup̄bie hoc vane gl̄e fuit q̄ nolui fieri
 tanti causa discrim̄is: nec manu cōpare suppli
 cū q̄ nūc nudū repositū est. **Quis** hoc cōsilū
 vniuersū cōsecati. Certe ut ego puto nemo. nisi
 forte frustra aliquē succēdere delectat. qui pu

rat nos pericula nostra debuisse contempnere et securos
 esse in discrimine proximorum. *Explicit Liber quartus*
Incipit liber quintus de dignitate sacerdotum. capitulum primum.

Quidem multa scia opus Johannes
 esse sacerdoti in certaminibus per veritatem
 agendis puto sufficienter ostendit.
 Occurrit autem aliud molestiarum
 plenum ymo ad ipsum per se non sit periculosum sed pe-
 ricula illorum qui eo uti nesciunt. Ceterum ipse per se res-
 cum prudentes amatores iuenerunt: salute eis
 et bona multa consulat. Quid ergo est? magnus
 videlicet labor in his sermonibus qui perferuntur ad po-
 pulum. Principio enim discipulorum per nigritiam non
 quasi magistros audiunt: sed transcendentes discen-
 tium modum eorum alios induit qui solet in agnitionibus
 iudicare. Et sicut ibi diuiditur multitudo per se
 huic per se alteri fauere vitat et hic discissis studiis.
 alii hunc alii iungunt illi: ut gratificantibus vel emu-
 lis animis audientes. Et non solum hoc erupnosum
 est: sed etiam aliud. Si enim voluerit aliquis ea que
 iam ab aliis dicta sunt suis miscere sermonibus:
 minoribus obprobriis quam pecuniarum raptorum cessit.
 Plerumque autem et si aliena dicta non rapiunt: tamen
 cum rapuisse aliqui suspicantur furibus digna per-
 petitur. Et quid. dico si quicquid de dictis usurperet
 alienis. Quis illi inuentus frequenter uti non
 licet. Non enim propter utilitatem sed propter voluptatem
 audiunt plurimi: sicut et de tragediis et citha-
 redibus: ita etiam de sacerdotibus iudicantes. In

fit ut fiducia quā nup̄ nō necessariā putabā
magis nūc ī hīs studiis desideret. q̄ a rectoribz
nūc adisū se certe cogit. *Capitulum secundū.*

Fortitudie itaqz opz est ī hoc quoqz animi
et ea q̄ excedat breuitate nūc. quā īsolens
hoc et inutile voluptatis vicū retūdat: ut ī ea
q̄ profuit dūrigi sermo possit: atqz ei magis po-
pulo acquiescat q̄ desideris ppli: simul et sacerdos
q̄ aliter nō p̄t effice q̄ duobz hīs id ē desper-
tioe laudū. et virtute discendi. Ex quibz si vnu
defuerit. alterū nil p̄derit: sed ip̄a separatioe
vilescet. Sine enī q̄tēpnat quidē laudē. non
afferat tñ doctrinā cōditā sale gr̄e despicibilis
apparebit. nichil lucri de magnanimitate sus-
cipiens: siue hāc docendi p̄te colueit acriter:
laudis tñ desiderio et amore vicat: ī eadē
detrimenta renouit. scilicet cōsectans qbz blā-
diat̄ auribz nec audientibz meditat̄. Sicut ergo
et is q̄ nō afficit̄ amore laudis. nec tñ erudite
loqui p̄t. nec ppli voluptatibz seruit. nec gr̄ade
cōmodū plebibz cōfert: se sic ē diuerso q̄ laudibz
capit̄ ē tñ faciūdo. voluptati seruire ut dūm q̄
īcipiet audire: qui si duo simul simul ha-
bēt. citē multū p̄desset. Perfectū ergo p̄ncipē
p̄ncipē. utroqz oportet excellē: ne alterū altero
subriatur. *Capitulum tertium.*

Quā enī cōsistens ī medio direit ea q̄bz
remisse vinctū ignavia mordeatur. sed
procedē sciencie defectu ī aliquibz erubuerit:

cōtinuo lucrū qđ sermo p̄cedens cōpauerat
elabit. Illi quippe qui concepti sūt egrescētes
ad verborū castigatiōē nec inuementes aliud
qđ ei referant. talione impie illū vituperatiōē
qđ castigant. per hoc se proba sua obūbare cre-
dentes. Propt̄ qđ oportet sicut aurigā aliquem
exercitissimū nec abo semp̄ itendat. ut qđ
bīga nobili vectq. cursū suū s̄ possit implere.
Cū enī se irrep̄hensibile ī oībz exhibuit. tūc
potest cū quāta voluit fiducia et p̄te compe-
sibi subditos. qđ ei facile alit̄ ēē nō potest.

Magnitudine vero *Ep̄l. quartā*
ammi nō solū cōceptu laudis debet asse-
rere. sed etiā reliquorū ut plenā ex oībz p̄fecti-
ōē lucretur. Quorū ergo p̄ter debz ēē cōceptor.
Inuidencie videlz et lelinous. Porro īportuna
maliloquia nātē est et eū suggestiones irra-
tionabiles suscinere. nec deuote debz vereri
aut tremere. nec iterū sine cōsideratiōe despi-
cere. sed etiā si falsē sit. etiā si p̄sonis vilibz
excitent. celeriter eas sū potest repter exti-
guere. Nichil quippe ita ul malā opiniōē
ul bonā facit crescere. sicut vulgū īcautū.
Etenī suetū aliquid ul dicē ul audire quicqđ
inuenit loq̄tur. sine resp̄cū aliquo v̄itatis.
Propt̄ hoc igit̄ nō oportet cōcepti mltitudinē.
sed cū enasa ceperit cōtinuo cōprimi suspi-
ciōes malignas acquiescendo. videlz obliu-
gancibz. etiā si irrationabiliter moueāt. nec

quicquid delinquat eorum quibus per mala fama con-
 pecti. Si vero nobis hec cuncta facientibus noluerit
 corrigi sed detrahere: tunc iam licebit eos secunda me-
 te contempnere. Ceterum si incipiat aliquis eiusmodi
 offensionibus affligi: nichil forte nec mirabile
 unquam valebit efficere. Pusillanimitas enim et sol-
 licitudo continua: facile extenuat animam et in
 extremam imbecillitatem coartant. Ita ergo oportet
 sacerdotem inter eos se agere quos gubernat. sicut
 pater inter filios minimis pueros. id est sicut ille nec
 contumelias sentit nec verbera puulorum. atque ut
 eorum non terretur dolore aut indignatione: ita nec
 risu aut obsequiis ut superbiat intumescit. Ita
 et sacerdos nec laudibus effertur nec contumelia debet
 vituperationibus subditorum cum eas irrationabiles esse
 prouiderit. Difficile autem hoc est o dilectissime. forte
 autem ut puto etiam impossibile: videlicet propriis lau-
 dibus non letari. Desino si quis hominum hoc obti-
 nuit aliquando. Iam vero laude gaudentem consequens
 est etiam desiderio eius teneri: qui vero eam cupit:
 sine dubio cum hec negat affligitur. Nam sicut hi
 qui diuicias gloriantur cum ceperit egeat macerantur.
 et qui diuicias delicias assueuerunt non sustinebunt
 viliores cibos: ita etiam laudem cupidi. non solum
 cum vituperantur. sed etiam cum non iugiter laudantur
 quasi fame aliqua consumuntur et maxime si consue-
 nere laudari: aut aliorum laude mordentur. Eum
 igitur qui cum hoc proposito docendi assumat officium:
 quas curas et quos pati arbitraris dolores. Sicut

enī mare nūq̃ immotū potest mederi: ita nec
illig. ānūq̃ ul sollicitudinē vacuus ul dolore.

Sed etiā cū multū ī dicendo *Capl. q̃ntū.*
virtutē sacerdos fuerit affectus qd̃ qd̃
raro mēias. nec tūc tamē liberatū ē a labore
cōtinuē lectiōis: qm̃ nō nature sed studiū est
posse dicē etiā si id ad primū fecerit tūc quoq̃
ex oī pte remanet destitutus: nisi īdesinēt p̃posio
et exercitatio īgi hāc sibi custodiat facultatē.
Unde et eruditio magis qm̃ impitio labor īm
minet. qm̃ nō utrosq̃ manet equale dispēdiū
si neglexerit: sed tantomagis eos q̃ eruditi
sūt. q̃ntū iter studiū distat utroq̃. Et illos
quidē nec arguit aliquis: si nō dignū quid
publico sermone protulerit. *h*o ṽsō nisi opi
monē quā de eis cet̃i habet quotidiano sp̃le
dore sup̃auerit: multū ab oīb9 arguit̃. *h*uc
accedit qm̃ illi etiā pro leuiorib9 d̃is pluri
mū laudari solent: *h*o ṽsō nisi nimis fuerit
admiranda et stupenda. nō solū laudib9 caret
sed etiā rephensioe mordent̃. Nō enī eorū que
dicūt̃: sed eorū mēta qui dicūt iudicat̃. Ac
p̃ hoc et cū oīs sermōis grā sup̃auerit: tūc
magis pl9 oīb9 studiū sibi debet dicē. Tantū
enī exp̃at̃ de p̃sona ei9. ut nec illud quidē
qd̃ est cūctis cōe mortalib9: id est ut ex īteriecto
placeat. ei facile cōcedatur. Quā nisi sēper
fame sue dictorū granditate respondet̃: a
plurimis credit̃ arguend9. Neq̃ illud assq̃m

cogitat qd nonnunquam aut animi tedium. aut
 aliqua itentio aut sollicitudo aut etiam idig-
 natio acumen mentis obtundit et non sinit
 pure et venuste ea q fuerant concepta pferri.
 ut postremo eum q homo sit non posse equale
 iugiter apparere. nec omnibus prospari: sed no-
 um non esse si errerit in aliquibus et si videatur
 inferior. Horum ergo nihil ut diximus itinentur
 sed sicut de angelis iudicantes omnes submonet
 excusationes. Est autem etiam in consuetudine mor-
 talium illud grauissimum. quoniam bona q sunt et
 laudabilia proximorum. facile pretereunt si fuerint
 vel multa vel magna. Et contra si dignum aliqd
 reprehensionis vel leui. apparuerit atq ex logo in
 iternitudo accidens. et cito a sensu et paritissie
 inadiut diuq meminerunt: ita ut leuis viti-
 peracio multorum plerumq imminuerit gloria.
 Vides ergo dilectissime quoniam hoc precipue opus est
 studio: qui sermone affectui sunt facultatem.
 Am vero tunc patientie **Capitulum tertium.**
Trudium: quoniam nec hinc q supra diximus debz adhi-
 bere. Multi insurgunt in eum frustra nec extantibus
 causis. non habentes unde se lesos possint docere:
 propter hoc solum q cum placere non sustinet. Quam
 inuidiam fortiter ferre debet. Hoc odium ergo
 quod frustra collectum neq celare possunt sed nati-
 ritur atq obloquitur et occulte criminatur
 et publicam malignitatem fatentur animo si
 quis modico ceperit sustinere tempus a meroribus

vacuum non habebit. Nec enim eum per seipsum lacerare
 sans esse iudicant. sed etiam per alteros idipsum amant
 efficitur atque in illis a suggestionibus eum non minus quam nichil
 dicere potest magnis efferunt laudibus. Quod de multis
 per impericia. multi autem faciunt per linorem. non ut eum
 vilis est enim faciant. sed ut huius gloria quae est clara
 refrigerant. Nec vero contra hoc solum forte illi certamine
 est sacerdoti. sed contra conscientiam totius non minus populi.
 Quoniam enim non de viris prudentibus illa dicit colligitur
 multitudo: sed maxima pars a ceteris ipse semper
 turba est. Huius vero qui prudentes sunt non eosque
 sapient ut etiam de dictis possint habere iudicium
 unus quosque vir aut alter qui dictorum discernat mentem
 repperit: namque illi qui melius fuerit locutus minus
 laudis referre frequenter aut nec omnino laudari.
 Contra hoc ergo oportet parare animam ut illis quod
 qui hoc per impericia faciunt veniam tribuat: eis vero
 qui id faciunt per linorem. misericordiae dignos existimet.
 Neutro autem ex his studiosorum suorum meritum iudicet
 imminutum. Nec enim si pictorum eruditus omnibusque
 in eo artificio excellens ymaginem multa a se dili-
 gentia simulata ab his qui sunt illius artis ignari
 reprehendi videat animo fatigabitur ut ignorantium esti-
 matione peritorum. perit operis emendatione deliquit sicut
 ne mala eregione picturam nescientibus acquiescent
 pulchram minus artifex inducitur. **Capitulum septimum**
Omnifer quippe perfectus ipse debet operum suorum fer-
 re fieri arbiter. tunc vel vitiosa quae sunt vel
 laudanda censere cum mens per quam formata sunt

utrumq; p̄suaserit. **E**xternorū v̄o opinione erroris
plenā: et nichil habente artis nō dignet̄ appēdē.
Ita ergo et hic q̄ suscipit laborē docendi nō pen
deat a iudicio externorū nec sibi p̄ illoz opinione
vilestat sed p̄ferat verba q̄ deo nouit placere. x̄p̄e
sibi ordine p̄f̄r̄ edificatiōis īstituens nec magni
pendat laudantiū voces. **E**t si quidē laudatus
fuit ab hōibz nō magnopere hec laudū aduerset̄
officia: si v̄o ea negauerit auditores. nec t̄. quunt
p̄ oīo nec doleat. **S**ufficiens enī adest cōsolatio
studiorū oībzq; maior si sibi sit cōsciū. qm̄ ad
placēdū deo doctrinā suā cōposuit atq; moderatq;

Quēru si laudū **Capitulum octauū** **Abt.**
cupiditate capiat: nichil de studio suo
aut de sermōis virtute utilitatis adipiscet. **N**ā
nō sustinēs īperitorū īp̄hensiōes fatigat̄ et corrūit.
Nō atq; ip̄a studia derelinquit. **P**ropt̄ qd̄ oportet
exerteri maxie ī oīptu laudis humane. **A**m̄
ad erudiciōis custodiā nō sufficit solū laborasse
ut bene de dicit: nisi q̄ hac quoq; virtute fuit
sublimis. **E**t si quis enī diligenter q̄ ī secreto ē
et abstinentia discit̄ voluit̄ hac idigē virtute
dephendat: id est cōtēptu gl̄e: et nō min⁹ qm̄
enī q̄ versat̄ ī medio et ī multis **N**e delinquere
cogit̄ cū amorē cesserit laudis. **N**ā cū nō va
luerit dicendo clario adequari. et īsidiari eis
et iūde et detrahē sine causa: et multa huiusmōi
feda facē nō timebit: sed audebit oīa. si necesse
fuit etiā p̄cludituri ob hoc ut fame eorū depiciet

claritate: ipsaq; cogitatione etia studio immutabit.
 grandine quadā ī ingeniu īductā. **N**ā si post
 multos labores nō mētū laudis acquirat: p̄t
 enī vehementer opprimē q' nō sūduēt laudis
 ēē grēptor. **E**t agricola em̄ cū ī sterile rus
 īcurrerit. atq; ī petris fuit laborare cōpulsq;
 cū primū potest desinit a colendo: nisi magno
 desideio negotiū ip̄s lociq; teneat: aut famis
 imminente formidē. **S**i autē illi q' multa faci-
 tatē īdicendo habentes. tanto egent exercitio
 ad custodiā posse a se rei: is qui nichil oīo
 collegit sed ī certaminū tpe meditari īcipit.
 qūta difficultate vexat: qūta cumultū. qūta
 sustinet cōturbatiōez. ut cū multa molestiaul
 parū aliquid fauoris acquirat. **S**i vero quis
 homo eadē inferioris ordis ī hoc gēne magis
 qm̄ ille q' cepit eminere: quali aīo tūc ei op̄s
 ēē arbitris ne luore capiat. **A** minorib;g
 vīri em̄ q' sit ī dignitate potior idq; ipm̄ ferre
 patienter. nō cuiuscūq; animi est: sed qui
 multo q' noster excelsior et qui ferrens esse
 videat. **S**i tñ māsuety et mediocriū valde fuerit
 ille qui displicet ferre p̄t lenius hūc dolore:
 si vō et cōfides et petulans sit et amator gl̄es
 morte sibi ingiter īmprecat. **S**ic ei vita oīs
 amarescit cū īcōparatiōez. alteris et vitupatur
 publice et lacerat: oculte: multaq; et p̄as loci
 sui eripit: q' sed; votū suū cūctis potēior esse
 cupiebat. **I**lle em̄ qui fidit doctrine p̄decorē

cōspiciunt multā idies fiducia cōsequet studio
 plebis atq; amore cūctor. An ignoras qūto
 amor ī xpianoy pectora sermōis īuaserit et
 qm̄ p̄ ceteris qui in hoc eminnerit honoret
 nō solū ab extraneis sed etiā ab hīs qui nostre
 sūt fidei. Quis ergo facile ferat illū pudorem
 ut ip̄s dicente oēs taceant et grauent et finē
 sermōis ei⁹ quasi terminū magnoy operatur
 labor. alii libere et longissimē p̄ orantē cū alacri
 tate audiat et moleste ferūt cū ceperit finire
 sermōne. nec eū tace patiunt. **Hec** enī oīa
 et si tibi parua cōceptibiliaq; videāt. ppter hoc
 q̄ adhuc exptō nō es. sed tñ possūt et hplāitate
 et studiū ītermere ne quis se ab oībz p̄turba
 cōibz humanis vendicans ad īcorpālū vir
 tutū robur extendeit. q̄ neq; inuidia neq; cupi
 ditate laudis neq; aliqua sibi egitudine capi
 ūt. Si quis ergo hōm̄ qui hāc īsuperabile bestia
 idest huānā glāz cōculcet. multas ei⁹ secret
 capita. pmo nec ea paciat enasari. is potest
 eos de quibz locuti sum⁹ curs⁹ repellē. et ī
 cuiusdā munitissimi port⁹ tranquillitate cōsistē.
 Si vero ab hac se nō viditauerit. pugnā quidā
 multiformē et iugē tumultū et defect⁹ et
 reliq̄rū animi passionū ī suū pect⁹ iducet.
Bz quid oportet oēs psequi rerū difficultates
 quas exponē quis diligēter haud potest.
 nisi cū inter ipsa negotioy experientia
 peruenerit. **Explicit**

Explicit lib' quintus. Incipit sextus Caplm p'mu.
Iohannes.

Equidē de hys q̄ p̄cesserūt q̄ subdca
sufficienter. Quale v̄s illud arbitra-
mur q̄ reddē causas sacerdos cogit
pro oibz quos gubernat. cū certe nō
v̄cūdie solū sed eterne cruciatz sit 'pena mercedis'.
Ideo enī dictū est obedite p̄positis v̄ris et subiacere
eis: ipi enī vigilāt pro aliis v̄ris rationē redditi.
Consideremz qd̄ dicit rationē iquit redditori. quod
licet id dixerit. tamē nec nūc taceo. Atqz q̄ppe
at timor ip̄s cōminatio. aī mē in giter
quatic. Nā si ei q̄ vnu scandalizant et mi-
nimū. expedit ut mola asinaria suspēdatur
tollo ei q̄ et dīmergat in mare. et oēs qui
i cōtra fratru p̄ccant i xpm̄ deliquit. illos q̄
nō solū vnu neqz duos. neqz tres sed tantā mul-
titudine p̄dūt quale iudiciū arbitante gerit.
Neqz enī i p̄p̄tia causari poterūt. neqz ad igno-
rātia cōsolare. neqz necessitate opponē de alioz
coartū sed tici p̄uto aliquē laycoz q̄ gehēne
p̄ p̄tē p̄ p̄betur obnoxius hoc ad innadū
ē suffragio. q̄ sacerdotē cū accusat pro alioz
delictis. Quā obic qm̄ is qui fuerat cōstitutus
ut ignorātiā emēdaret alioz et dyaboli denū-
ciaret i fidiā i ignorātia defendē se nō valebit
neqz dūc nō audim tubā nec p̄fūi pugnā ē
vētūta. In hoc quippe ē cōstitutus sacerdos sicut
ezechiēl dicit ut etiā alios clamōe sermonis

sui instituat et denūciat asperū bellū. Propter hoc
nullū habebit ī excusatiōe suffutū: etiā si unus
aliquis desidia ei⁹ fuerit īterēpt⁹. Inquit veni
ente gladio nō īsonnet tuba. neq; significauit
speculator. et veniens gladi⁹ accepit aīas: illa
quidē mortua est ppter iniquitates suas: sāguine
aut ei⁹ de manu speculatoris requirit. Desine
ergo nos īpellē ī iudiciū iēmitabile. Neq; em̄
nos de gubernatiōe militū neq; pro rēno freno
debellandū est: sed pro officio qd virtutē exigit
angelorū. Ip̄is itaq; radn̄s solis p̄lendidiorē oportet
ēē mīmā sacerdotis. ut nūq; a spū s̄cō desent:
sed ut possit dicē vno ego iā nō ego. viuit d̄co m̄
me xp̄s. Si em̄ habitatores heremi q; et ciui
tatis et fori tumultib⁹ liberāt atq; iugiter in
portu quodā et tūpūllitate cōsistūt. nō tamē
protinus aut habitatiōis aut abstīnēcie sue felici
tate cōfidūt. sed multas alias res ad custodiā
sibi cōparāt magna cōsideratiōe et dicentes
aliquid et agentes & ut cūfiducia et sinceritate
mūdissā quāntū capit humana virt⁹ accedē ad
deū possit: in quātū op⁹ ēē vehemēcia sacerdoni
arbitrari⁹. ut ab oī īquinamētis arm̄ suū viciat⁹
spiritalē possit custodire decore. **Capl' secundū**

Multo quippe maiore indiget vite mitore q̄
monachi: quorū vehemēciore eo opus sit
plurib⁹ m̄ nōtitatib⁹ iste qm̄ illi subdit. Que
rū facē possit ex magna parte sordescē nisi cura
cōtinua et ītentione plurima īpenetrabilē se

semp exhibeat. **N**ā et vultū pulchritudo. et apti
 corpis. motus. et formatio iressq. et vox fraction.
 et picti oculi. et i ferte male. et capitis ornatq.
 et ciatura crinū. et p̄tiose vestes. et ornāmēta
 diuersa. et cēmarū splendor. et q̄ uigmetorū
 odor. et alia q̄ ad mūdū p̄tinet muliebri gra-
 uia sūt ad p̄turbandū aīm: nisi multo se cas-
 titatis vigore cōtineat. **P**ro hīs q̄ diximus
 cōmonei nō est suspensū. p̄ illa viā q̄ hīs cō-
 traria sūt posse hōies a dyabolo vulnerari: hoc
 est admirandū. hoc ē plenū s̄mpons. **I**nuenies
 enī plerosq̄ q̄ effugientes quas diximus cap-
 tiones: ab aliis mltō hīs distantibz irretiti
 sūt. **N**ā et neglecta facies et i cōptis capilla
 et sordidior vestis. et habitq̄ ifucato. et motq̄
 sipler. et sermo purq̄ et naturalis iressq. et vox
 sine arte fusa. et ip̄a pauperies et cōtēptq̄ et dis-
 tictio et solitudo: primū quidē ad misericordiā
 flexerūt videntes. a misericordia aut usq̄ ad vlti-
 mā miserā pepulerūt. **F**actū ē ut multi q̄
 priores casses auri et p̄tiosissarū vestū ena-
 serūt: istis secūdis multū ab illis differētibz
 et caperēt facilius et perirēt. **S**ū igit̄ et per
 diuicias et p̄ paup̄tātē et p̄ ornatū et p̄ habitū
 siphē i mediū positis certamē idicit̄. atq̄
 hoz q̄ enumerauim⁹ circūstruūt̄ insidioribz
 ubi secūre iter tot laqueos sacerdos potest res-
 pirare. **Q**uod inueniet suffragiū. nō dico ut ne
 penitē capiat̄ hoc enī nō mltū habet labore:

sed ut iustitiam aī a talī cogitationū pol-
lutiōe custodiat. Trāseo aut honores et obsequi:
i quibz causa est multorū malorū. Nā ea qdē
q a fēis exhibet. robur castitatis i frīgūt ymo
frēmēter et subruūt. si nō cōtra hec oīa iugiter
vigilatiū fuerit. Ea vero q a viris pōbent. nisi
fuerit cū magnanimitate suscepta. duas gē-
nūt cōtrarias passiōes. idest adulandi imi-
tatiōis et supbie hebitudinē. Nā si et adula-
tibz sibi. iclinatōibz occurrat obsequiis et
illoz officiis i tumescens. humiliōes quosq;
cōtēpuit et despiciat. atq; i fōnā elatiōis ipi
git. hec qdē nobis dēa sūt de hinc. q sūt
noria nemo plane nisi p expimēti cognoscat.
Nō aut hec sola sed hinc etiā plura et rehe-
mentiora i medio cōuersantibz frequenter eue-

Qui vō sciret in **Capl' terciū** **Amint.**
heremū hinc ē oībz occasiōibz libētis
Si enī aliq; et misera cogitatio quāq; horū
affimēt. i firmū est et qd cito extinguitur.
qā nō est materie cōspēus eiusmodi. i qua
possit cogitaciōis similla coalesce. Monachū
etiā pro semetipō tātinō veret. si vō ei
nō fuit pro alio ē sollicitū. tñ pauci sūt.
q si etiā multi fuerit. nō tñ tanti quanti
i cōtēpū ē pnt. Si nec sollicitudinē de se ita
difficiles pōbent ut vbiū ppli. nō solū pōp-
pauitātē. sed qā cūctis pūitauerūt nego-
tiis seculūbz. et nec de vxore nec de filiis nec

de eorū similibz cōmonet: que res eos et valde
 obedire p̄positis et sibi habitare facit. In etiā
 errores eorū ille q̄ p̄est dinoscere et emendare
 facile p̄t: quod certe plurimū ad virtutē p̄mo-
 uet, idest cohabitatio cōtinua doctoris. Sacer-
 doti v̄o subditi pars maxia vite p̄ntis sol-
 licitudibz alligat: et p̄ior circa sp̄italia
 reddit: unde n̄rē magistro scire cotidie:
 ut edificatiōis sermo ul' frequentatiōis in-
 occupatorū cordibz aliquid possit efficere. Nā
 et habūdācia diuiciarū. et potencie magni-
 tudo. et ignauia deliciarū: semina sparsa
 suffocant. Plerūq̄ aut et sp̄itū deſinitas
 nec usq̄ ad sup̄ficiē solē p̄mittit scia p̄ue-
 nire. In alijs v̄o erūpne et n̄tatis egesta-
 tis. cōtinuūq̄ despectū multaz h̄nc similia.
 illaz q̄ ante dixi cōtraria: a diuino stu-
 dio abducūt aīas. Itā v̄o p̄torū nec erigua q̄dē
 p̄s sacerdotis p̄t esse manifestā: quippe cū plu-
 rimos de plebibz suis nefacie q̄dē nouit.
 Erga pplm̄ ergo eiusmōi patit̄ difficultatē.
 Si v̄o discutiam⁹ ea que ad deū attinent
 nichil habē molestiarū q̄ dixim⁹ videbūtur:
 tanto magis studiū et sollicitudinē p̄s ista
 deponit. *Capitulum quatuor.*

maius

1 **T**am cū qui pro oī ciuitate. quid aut dico p̄
 ciuitate. p̄mo pro vniuerso mūdo legatione
 fingit. et deſcat iniquitatibz oīm pp̄itū deū
 fieri. nō solū viuētū sed etiā mortuorū. q̄le

potius esse debere. **E**go quidē moysi et helie cō-
 fidentia. hinc puto supplicatioi posse sufficere.
 Sicut enī is cui sit commissū vniuersū mūdus
 et q' sit p' omī: ita accedit ad deū obsecrās ex-
 tingui quidā vbiq' pugnariū ē dissipari tamē
 patari oīa et tū priuatis malis q' publicis iponi
 finē cōuenit. Ita quoq' tantū differre debz oībz
 pio quibz p'ecant virtutis eminentia: qntū
 p'cellit. et ipō distat officio. Cū vō ecā spiritū
 sctū aduocauit. et reuerendā illā imolauerit
 hostiā. cōmūes omī dñm subide cōtingerit.
 vbi illū dic michi mīa estimatiōe ponemus.
 qntū ab illo splendore poscimus et qntū religioz.
 Expende enī quales oporteat ei' esse manus
 tantū rerū ministras. qualē lignū verbi
 illi fundente. aut quo genē nō mūdiorē aut
 sanctiorē animā talis spūs recepturē: Tūc
 enī ecā angeli circūstant sacerdotē et tribu-
 nal atq' altaris locus celestibz virtutibz adimplet.
 i honore illū qui imolat. Quod qdē ex ipis p'ia
 que agūt' oñdit'. **E**go audiui referere quē
 aliquo qm' p'ebit quidā vīe scītate mira-
 bilis. et qui reuelatiōes soletet vidē retulisset
 illi tale spectaculū se aliqñ vidisse. idest sacri-
 fici tēpore cōspexisse angeloz multitudinem
 sicut ei possibile erat itueri stolis fulgētibz
 circūdantem et altare coronātem cū officio
 quo circa regē suū milites stare cōsueuerūt.
 Quod michi facile p'suasit est. **A**lter michi
 vero

IT ex.

1152

retulit nō ab alio se audisse dicens sed qđ ip̄e vidis-
 set ~~dicat~~: qm̄ de hoc seculo recedentes qđ p̄icipes
 misteriorū illorū ī cōscientia mūda fuerit cū
 efflauerit ultimū sp̄m subuehi eos alacres ma-
 nibz angelorū. **Verdū** ergo ī honestis qđ ad tale
 misteriu me mitebaris iducē. et iditū sordibus
 vestibz. sacerdotū ip̄erē dignitati ī cū tale a cō-
 iūtiū cōgregatiōe cristū sepauit. **Splēdis**
 itē vite totū illuminantis orbē. fulgē debet animz
 sacerdotis. **Noster** aut tantis tenebris operit-
 inale videlicet cōscie ut īcuruet sepe: nec ad
 deū suū cū fiducia andeat aliqñ respicē. **Pa-**
 cerdotes sal terre sūt. nostrā aut īsipientiam
 et ī oibz ignorāciā quis queat facile sustinē?
 exceptis vobis. qui nimis nos diligē decessis.

Nēq̄ em̄ solū mūdū **Capl̄ quātū.**
 esse oportet qui misteriu tale sortitur:
 sed etiā valde pudentē et oīm rerū cōuassimū:
 ut cūcta qđ nō uelēt qđ ad cōuersationē spec-
 tāt hōm̄: nō min⁹ qm̄ hī qđ cōuersant ī medio:
 ab oibz autē sit liber magis qm̄ monachi.
 mōrū habitatores. **Nā** qm̄ nō ē ut loq̄t-
 uris qđ et uxores habent et filios nutriūt. et
 famulos possidet: habet etiā opes plurimas et
 reipublice p̄sunt et potentes sūt. **Ip̄m** quoq̄
 varie cōuersā cōueit. **Varie** aut duo nōt
 sit subdolg aut adulator aut etiā simulator:
 sed multa qđ sit libertate plēn⁹. **Nō** uelēt vō
 et submitti ~~subtiliter~~ utiliter cū id exegit ratio

negocior. Sit aut et benignus et severus. Neque
enim uno modo erga omnes subditos uti potest. quoniam nec
medicamina. una eademque lege. omnino possunt infir-
mitatibus subvenire: nec gubernator unum modum
distat quo vectorum flatibus obviat. Et hic quippe
naute etiam continue incessant pericula: quod quidem
non solum ab exterioribus incitantur: sed plerumque pari-
untur intus. Hinc autem opus est et inclinatione
multa et eruditione magna: quod tamen differentia in omni
fine debent semper itendi. id est in perfectum etiam et deus glori-
am.

Magnus est certe monachorum *Calu. sextu.*
certamen: et multe molestie labor. Porro
si quis bene administrato sacerdotio illis appositum
suo sudorem conferat tamen eos distare reperiet: quantum
inter principatum distat et regem. Ibi enim et si labor
plurimus. tamen tamen corporis alicuius certamen: primo ma-
ior pars efficitur labore membrorum. Illis enim debilibus
cupiditas curat non habens quemadmodum in
opus possit erumpere. Nam et ibi ei ieiunium est ratum
durum et vigilie et nullum balnei fomentum ac re-
liqua quae cadunt ad afflictiones corporis: concurrunt
omnia ad edomationem illarum rerum. quae reprehensionem
merentur: hic vero erga animam. ars tota versatur:
nec multum et ratio et abstinentie corporis ad ipsam
rationem virtutis auxilio est. Quid enim nobis
corpus nostrum conferre potest ut non sumus audaces
neque iracundi neque temerarii: sed prudentes.
casti et ornati bonis omnibus. Et quibus bene pueri
formam perfecti sacerdotis implevit. Verum ne

quis arbitretur etiā monachi virtutibus posse
 dici posse similia. nō est ita. sed sicut hī q̄ arte
 mechanica qdā stupenda agūt. utantur pluri-
 mis instrumentis. ul' gladiis. ul' finitū uel
 rotarū. philosophi autē nichil de hīs requirēs.
 oēs arte suā solius mentis ostendit. Ita etiā
 hic monachus. et habitudine corpis adiuuatur.
 et locorū oportunitate q̄ ad habitandū elegerit.
 ut nec pētus ab hōibz fugiat. et tñ heremi
 fruatur i quiete. monachi quorū tēperie plerūq;
 eligit. Nichil quippe ita molestū est abstinenti:
 ut aerū itēperantia. Et tñ delatiōe cōgruenti
 sibi. ul' vestitū. ul' ciborū. p̄ntā cogantur sollicitu-
 dine sustinē. persequi nūc nō est necesse. Sacer-
 dos vero nichil horū p̄pter semet requirit. sed
 simpliciter cōterp̄ vitit hīs que nō nocent:
 oēm disciplinā et cōtinētiā i thesauro animi
 sui possidens. Nā etsi illi q̄ in secretis habitāt
 multorū sermōibz nō mouentur. digna q̄dē ē laude
 patientia: nō tamē p̄doneū argumētū vere
 artis. Cū vērō fuerit i medijs fluctibz. et de tē-
 pestate nauē libere potuēt. tūc mēto testi-
 moniū p̄fecti gubernatoris ab oībz p̄mētur.
 Itaq; ergo et nūc michi si tale **Capitulum septimū.**
 aliquē adducas monachū. qualē ut secūdū
 aggerationē dicā helyas fuit. tñ qm̄ diu solū
 est si nō p̄turbat neq; grauiter peccat. quippe
 qui nō habet quibz stimuletur atq; exasperetur.
 nō tñ illi cōparādū est qui traditū populis

et multorum peccata ferre compulsi immobilis per-
 fenerauit et fortis. Qui sicut in tranquillitate
 ita etiam in tempestate gubernauit semetipsum.
 hic iure laudari ab omnibus et admirari nimis
 meretur. prope enim virtutibus ydoneum prebuit
 documentum. Non nec nos mirari debes. quia fugi-
 entes forum conuersationesque publicas: accusatores
 inter plurimos non habemus. Neque enim si dor-
 miens non deliqui neque si non cecidi cum luctatus
 non sum. neque si sine prelio fuissem non sum: ami-
 ratione dignum uidetur. Dic enim michi quis
 nunc arguere et reuelare vicia mea potest: ostendi
 ne hoc. Sed loqui non potest. An mater quod omnem
 materiam nos patienter suscipit. Quis michi
 nichil sit cum illa: quod non fuerit ut nos aliquam
 contentionem potuisset adducere. Quod etiam si acci-
 disset: raro tamen matrem ita inuenias imisericordem
 atque asperam: ut eam quae genuit atque concauit.
 nullo cogente vile facere velit atque criminari.
 Ceterum si quis me petens discuteret. multas cordi
 meo egreditur inueniret: quod quidem nec tu ignoras.
 prius nos nimis apud omnes laudare consuevis.
 Equidem non ista humiliandi me studio dixi hic
 quoque expendere potes. si remissum crebro me
 tecum locutum fuisse: quam si quis proponeret michi
 optionem ubi malle placere. et officio sacerdotali
 an solitudine monachorum: sine compactione et chagere
 illud quod prius dixi: nec cessare laudans et bonis
 pronuntiatis eos qui officium ecclesie bene administrare

potuisset. Et qđ laudabā tanto studio et beatū
 pñciabā: nō unq̄ defugere si me pdoneū ad ei9
 gubernacionē uiderē. Sed quid faciā. Nichil
 tā inutile oīo est ad ecclie regimē ut pigritia
 et ierercitatio: quā quidā abstinētiā ac apo
 sitū acie nūcupant. Ego uēo illā q̄si velamē
 habeo malicia9 meaz. cui9 obrentu pccā mea
 q̄ sūt multa cooperio: et nō sino ī publicū pōne.
 Qui tanto ante. assueuit otio et ī multa q̄te
 admanet dege: et si naturalr sit vehemen
 tis īgenij: tñ cū ī actionē uenit cōturbatur.
 Magnā ei9 pte corporis absupsit: cū uēo simul
 et tarditas īgenij et oīū cōueniēt tale quale
 nūc habem9: tūc plane lapidee ciuidā duritie
 copit. Propter hoc etiā de illa egredietes pa
 lestra ī hos agones pauci admodū fuere con
 spicui: plures uero cōuicūt īfirmi et cōmūt.
 tristitias pessimas sustinētēs. Equidē non
 īcōuenienter. Qm̄ cū nō corpdē negotiorum
 exercitiū est atq̄ certamē: nullo differt ī exer
 citatis hīs qui ī agone pcedit. *Capitū octauū*

5 **O**lone tñ potissimū cōreptore oportet ēē
 cū qui īgredit ī hoc studiū: iracundiam
 premere. habūdare cōsilio: quoz oīū usq̄ deest
 solitudinē colentib9. Qm̄ nec irritantes se ha
 bent ut ī dignationē rāstigare meditent: neq̄
 ludantes aut plaudantes sibi. ut discāt cō
 tēpnē populi fauores. Ei9 quoq̄ pūderie quā
 expectat ecclie. nō multa eis ul' occasio p̄t ēē

ut cura. Cū ergo ^{venarit} venerit i eos agones. proin
 gressiū nēc medicatioē didicerūt: cōturbat
 pfecto et deficiūt. Nec mementes exitū vir
 tutis laudibz cōgruentē: frequēter etiā ea q
 videbant^r scū attulisse deperdūt. *¶ Basilus.*

Quid ergo iquit eos q cōversant^r in medio
 et negotioz sollicitudinibz deterūt. atqz
 i cotidianis versant^r luctibz. et maledictia atqz
 innumeris malis plenos affictosqz delictis
 dissipatioē ecclesiastice pponem⁹. *¶ Iohannes.*

Bene iqua admonuisti dulcissime. Istoz
 enī nec recordari oportet cū desatidore
 fit questio. Verū si quis i cōversatioē multoz
 posit⁹. pē ixturbatū illū mitorē plene scītatis
 et cōtinētie splendore. et alia monachoz bona
 et i corrupta et i cōtussa servare: oibz pferēda
 est. Qui vō cū sit secors multis. p vicinis ob
 noxiis tñ pē operiri solitudine et otio rētinēi
 p id qd se ab omī cōversatioē abduxerit: is
 iquū si fuerit ptract⁹ i mediū ridicul⁹ sine du
 bio oibz apparebit et pcula magna patietur.
 Quod et nobis pene acciderat: nisi benivolētia
 divina ignē a nrō capite submovisset. Neqz
 enī q hui⁹ est animi late vñqz potest cū in
 medio cōstitit: sed oibz a occasioibz prodit.
 et sicut metalla ignis examinat: ita etiam
 officiū delectat. corda humana diiudicat.
 Si vero quis fuerit tract⁹ sine pusillanimit.
 sine glorioz. sine iactatē. sine alii cuiqz obnoxioz

vicio: patē reuelabit et prode morbos suos co-
 getur. Nec solū nudant illo officio ista vicia:
 sed p̄ est graui⁹ vehementiora fiūt. Et ut vul-
 nera corpis difficilius curant cū exasperata
 fuerit cōtractatu duriorē: ita et aīe extrinsecus
 cū occasiōnū quibusdā vnguib⁹ veritate fuerit
 grauius irritant et exrescūt: et ī maiora
 possessores suos p̄tā cōpellūt. Nā et ī mino-
 ris gl̄e cupiditate nō satis diligenter quemq;
 succendūt: et ī iactanciā et ī desiderii pecu-
 niarū illicitū: etiā ad delicias et ad ocīū et
 ignauia et ī alia q̄ ex hīs gnāri solent.
 multa quippe sūt q̄ hōiez ī medio positū pnt
 a p̄positi vigore deducē: et cursū bone cupi-
 ditatis īcidere. Principio quidē. mulierum
 familiaritate. Neq; enī potest hō qui p̄st
 et totius gregis cura distrigit pro virorū
 tantūm serū esse sollicit⁹: et mulierū partē
 despice q̄ providencie maioris idiget adiu-
 mento quo ad p̄tā facilius labit ac necesse
 est ut pro earū salute si nō magis ad ea q̄
 sūt epōz eē sollicitū. Nā et visitāe eas cū
 ifirmāt. cōsolāi cū lūget. et corripe fluctessen-
 tes: et cū affligūt adiuuāt adiuuari oportet.
 Cū hec aut oīa fiūt: multas occasiōes inuenit
 ī quib⁹ irrupat malign⁹: nisi certissima
 quis sementis munitione vallauit. Stenī
 ocul⁹ indit et cōturbat atq; nō solū īsolēis
 sed etiā casti: et p̄ blandimēta mollescit et

obsequia subiungant. Et efficiens dilectio a causa
esse solet omni bonorum huius qui bene ea usi sunt
periculorum est occasio facta multorum. Plerumque autem
et sollicitudines iuges acumen mentis hebetantur
et illud agilius volute. plures grauius reddiderunt.
Indignatio etiam accidens summi viri omnia interiora

Quoniam enim enumeret *Capitulum nonum* *Conuoluit.*
amorum malis: contumelias despectiones
surrectiones vel a potioribus vel a inferioribus
igerunt. vel a sapientibus vel a stolidis.
Que. idem per quoniam est omni prudentia destituta ratio
et citius indignatur. et difficilius satisfactioe con-
pesat. Debet quod ille qui promittit neque istas contempnit
sed omnia illa in quantum res sunt. pro quibus arguit
exponere ac curare cum mansuetudine multa atque
patientia: ita ut ignoscat irrationabilibus eorum
indignationibus magis quam reddat iracundie talione.
Nam si beatus paulus prohibuit ne furti apud disci-
pulos suos suspitione laboraret. et propterea assump-
sit secum alios in dispensatione pecuniarum ne forte
quis nos inquietus intraret in hac plenitudine
que ministrat a nobis: quoniam nos non omnia facere conuenit
per que suspensiones iterantur maligne. et si irra-
tionabiles fuerint atque multum a nostra estimatione dispa-
res. A nullo quippe nos tantum pretio absumimus
quantum a furo paulo. et tamen cum tam ab eo procul esset
non neglexit suspicioni multorum mederi: que non
solum irrationabilis sed etiam furiosa erat. Insa-
nium quippe est tale quantum de illo viro tam admira-

paruit

bili suspicari. **S**ed nichilominus etiam istiusmodi
 suspiciones ita irrationabiles ut nullus for
 possent ascendere nisi eis qui mente excessisset
 ille etiam magister curauit neq. dixerit quid de
 nobis unq. hoc potest suspicari? tñ ita nos et vna
 nrē cōsideratōe. et signorū splendore oīs militado
 veneret. **D**erū extrario et pūdit et pēruit
 pessimā hāc suspiciōe et euellit eā raditudo:
 ymo nec lass. lacessiuit. Quāobrem pūdem? inquit
 bona nō solū corā deo: sed etiā corā oībz hōibz.
 Tanto ergo ymo maiore a nobis studio vrendū
 est ut nō solū eiusmōi fama cūfuerit enata op
 primat. sed pūdeat. amq. possit aboriri: et
 ipse occasiones d. de quibz nasci pot. p. potest pēus
 auferāt: tñ tēp. nō habeat p. multorū ora dis
 currē qm cū vagari reperit. neq. extinguit facile
 sed nimis egre. forte aut nec p. oīs cōpesti: et sine
 dāpno nō est tñ id facē postq. plurimis nō
 fuisse doceris. **Caplm. decimū.**

Uerū quousq. incōphensibilia psequi conabor.
 Quēs quippe illū mīsteriū difficultates nu
 merare niti. nichil aliud est q. pontā velle mēari.
 Nā etsi ab oībz se p. animi p. turbationibz qd
 pene ipossibile pnto mūdavit sacerdos: tñ ut
 aliorū delicta corrigat innumerabilia mala cogit
 sustinē. Ad que si et passioēs et egritudines p.ue
 iungūtur manifestā incipit abyssū p.eri ul. sollicitu
 dīm ul. laborū. oīaq. alia q. nrē ē cū sustinē q.
 et p. et eternis malis sbuenire conat. **A. basilis.**

Nunc autem inquit nichil otio laboras nec aliq̃
apud te metip̃m curas sustines. *¶ Johannes.*

Rab eo inq̃ et nunc. Quis em̃ p̃t homo p̃ mo-
lestissimū iter vite p̃ntis ingredies? certa-
minibz et sollicitudinibz carere. Verū nō ē cūle
ī pelago īm̃esū īr̃de: et fluviiū trāsire nāvigio.
Neq̃ em̃ minor est causari de quibz loquim̃
q̃m cōparatio isius differētia. Nūc em̃ si et pri-
mis vultis ēē possi? velle etiā ego: et id vehemētē
optare. Cū vō adiuuare eos nō possi: sufficit m̃
si me saluare ac de tēpestare potuēo liberare. *¶*

Et quid hoc magnū esse arbitram̃. *¶ Basilis.*
Inquit aut penitus posse saluari iudicis cū
qui p̃r̃o nichil otio p̃fuerit. *¶ Plinius.*

Bene et recte inq̃ dixisti: neq̃ em̃ hoc ut
ego credo q̃a salutis cōpos fci possit
qui nichil alterius vtilitati laborant. Neq̃ em̃
illū de euāgelio timidū quēq̃ adiūuit q̃ talentū
sibi creditū nō īminuit sed defossū seruauit.
cū id duplicatū debuisset offerre: tamē mitius
illi sustinēdū puto suff̃ supplicii qui alieno p̃fuerit
q̃m ei qui se et alios p̃ditū dedit cū accepto videret
illo m̃sterio fuit effectus p̃tor effectus. *¶ Caplin xi*

Nunc ergo michi talē vltionē referri puto:
qualē p̃torū meorū exigit magnitudo.
Accepto vero sacerdotio nō solū duplicatū aut tri-
pluatū: sed totiens auctū qd̃ fuerit illi q̃s strā-
dalizare possim: et quā meret̃ is q̃ p̃ acceptū
honore. largitorē ei offendet̃ propter hoc em̃

et israelitica gravior ceteris gentibus arguitur hoc vi-
delz correptionis illius videlicet indicante: qd p bnficia
accepta peccates. maiora tormenta mereant. Ideo
aliqui dicit ad eos de9. **Q**uoniam vos cognovistis solos
ex tribus tribus terre: ppter hoc ultiscar i vobis ip-
sorum etates vestras. Aliqui vero. **E**t accipi ex filiis vestris
i pphas: et ex iuvenibus vestris i sanctificatione. Ante
ista etiam prophetarum differentia fecit iter sacerdotum
plebisq ppetra: offerre enim debebat sacrificium pro
sacerdotis errore tantum. quoniam pro tota populi delicto
Nunc nichil aliud indicat qd q maiore indigeat
adiumento vulnera sacerdotis: et tanto quanto sit
universi populi multitudo. Maiore autem non egeret:
nisi graviora iudicaretur. Graviora autem effluunt
non condicio operis: sed dignitate facientis. **E**t
quid de viris loquar qui principes ministerii sa-
cerdotalis erant filie quoque sacerdotum q nichil
habebant cum officio ceteri tamen ppter honorem parentum
multo pro peccatis suis maiorem quam reliqua femine
sustinet ultione. **E**t quidem delictum unum est qd ab
ipsis qd a vulgaribus mulieribus petrat. **F**or-
nicatio enim equa i utrisq: ultio vero turba illa
multo senerior. **V**ides quemadmodum ostendit de9
quam honoris consideratio durius facit eos q regunt
quam eos qui reguntur pminiri. **E**t qui filius sacer-
dotis graviori videlicet lege castigabit. illiuspissim
qui causam ipsam etiam i pignore ipso huius fecit
augmentum: potest ne eadem late iudicare qd ceteros
et non multo seneriori. **N**unc quidem convenienter fit

Neq[ue] em[en] circa solis sacerdotis dapna p[er]m[an]ens eius
 trasigit: sed etia[m] i[n]firmos a[n]i[m]as i[n]terficiat q[uod] illis
 corripit[ur] ex[em]plo. Hoc et ezechiel onde volens
 differ[en]tia[m] fecit i[n]ter om[n]i[u]m arietu[m] iudiciu[m]. Antea
 ergo ul' n[un]c videm[us] tibi rationabili terrore p[er]ter-
 riti: **N**u[m]c et si n[un]c michi labor i[m]minet. id est
 ne capiar animi passio[n]ib[us]: t[ame]n q[uod]a[m] colleabili[s]
 e[st] fero e[ss]e nec diffugio certame. **N**u[m]c et nunc
 q[uod]a[m] cupiditate permoneor: assurgo aut[em] et cu[m]
 fuis capto i[n]telligo. et aliq[ua]n[do] verbero a[n]i[m]a[m] cur tali
 cesset passio[n]e: ita etia[m] i[n]conuenientes et n[un]c i[n] me
 irruunt cupiditates: sed marcidam exstincta[m] flamma[m].
 no[n] i[n]ferentib[us] videl[icet] oculis ea materia[m] q[uod] pestiferu[m]
 adolescat i[n]cendu[m]. **O**bo loqui v[er]o alio ul' audire
 obloque[n]tes. o[mn]i no[n] p[re]sco cor. no[n] assistentib[us] videl[icet]
 qui hor[um] aliquid agat: et cu[m] nichil aliud q[uam] pari-
 eris i[n]teor qui vocem mitte[n]s neq[ue]unt: no[n] t[ame]n
 na[m] ita taceo. quāvis no[n] sit q[uod] exasperet. Re-
 cordatio em[en] pleru[m]q[ue] viroz i[n]discipline vi-
 uenciu[m]. atq[ue] op[er]u[m] eor[um] co[n]figit cor meu[m]: no[n] t[ame]n
 p[er]tinaciter. **S**ito quippe illud cu[m] cepit tunc co[n]-
 pesto et i[n] quiete reduco: dices i[n]conuenies e[ss]e et
 i[n]felicitatis extreme. i[n] p[re]sens malis negligētia[m]:
 et i[n] aliis alienis curiositate[m] rigere. **P**orro no[n]
 ita similitudin[em] i[n]ferat. et innumeris p[er]mbaci-
 o[n]ib[us] quaciar. has amonicio[n]es possu[n]t tenere:
 aut cogitationu[m] taliu[m] p[re]cepta seruare. **S**ed sicut
 h[ic] q[uod] i[n] p[re]cepta aliqua ul' fluctib[us] ul' neccitatu[m]q[ue]
 quib[us]cu[m]q[ue] cogit. **P**iculu[m] quide[m] i[n] q[uod] casuri su[n]t

pnt vidē: nullū autē qunt adiutorū reperire. **I**n
 etiā ego ī multā cōturbationē incidens q̄ ī nullo
 versatur officio. supplicū quidē quotidie crescēs
 potēs ītrieri: cōstare autē michi et rabidis aīe egri
 tudinibz mederi nō ita potēs: ut ī hac secreti
 trāquillitate. Animz quippe me9 īfirm9 ē et
 exiguus et qm cito possit alteri nō solū hīs qz
 dixim9 p̄turbatiōibz: sed etiā linore q̄ ē om̄
 a amarior: et neqz cōtumelias et neqz honores no
 uit ferre mediocriter: sed ī modice et ī īstis deat
 et ī illis attollit. **E**t velut fere truces cū sagmate
 sūt et vident. pugnātes secū superāt: maxime
 si ferine fuerit et iudeo. **A**t vō mēerāt fame.
 et furor eam opprimit et virgo multa ex parte
 restitit: adeo ut et nō nimis fortis quisqz oc
 currens ei9 victor possit exis. Ita etiā animi
 passiōes: qui subductis tibi9 īfirmas fecerit
 subicit eas rectoribz: qui vō eas studiose eas
 nutrit. graui9 cū illis certamē sentiet: et
 usqz adeo efferet: ut ī seruitutē cogāt eū: dñe
 vite sue tēpus h̄b sumere. Que est ergo et
 esta talū bestiarū. **G**lorie quidē honor laudes
 fomēta sūt. superbie autē p̄fās. potētie magni
 tudo. inuidie p̄rimoz prospēitates. auaricie
 p̄benciū largitas. libidinis delicie. et cōgress9
 assiduus feminaz. **H**ec ergo oīa si ī medio ver
 sarer. vehemēter īsurgērēt et dissipārēt aīm meū
 horribiliorā fierēt: et michi cotidie pugna cōtra
 ea durior īmineret. **I**n hoc vō secreto p̄manēti

multo qdē nūc etiā labore subiciūt: adiunāte
 dei grā. et eaz rerū iopia q̄b9 icendi solēt. **P**
 propterea hāc habitaculūculā custodio paratus
 audire et q̄ nō sū tractabilis et cōtactiois fu-
 gax. et quascūq; i me vituperatioēs voluerit
 quisq; iaculari: et hoc quidē ferēs libenter:
 illud vō dolens et gemēs cur talis nō sū quale
 ordo ille desiderat. **N**ec enī facile est michi opm
 publico gnare sermone: et i ea quā nūc teneo
 cordis me manē custodia. **Q**uāobrem etiā te
 obsecro ut miserūdū me magis q̄ arguendum
 putēs: qd qdē nec arguendū tibi ut indeo psua-
 dem9. **E**t iā tēp9 ē id qd apud me solū iesta-
 bile videbat: pferā tēp9 picipē. q̄uis icredibile
 forte plurimis videat: ego tñ nec sic id ipsū
 cōfidat aperire. **N**ā et si hoc pessie cōsuetudine
 multorū q̄ p̄cedit testimonio iudicet. tñ cū
 iā id deo māifestū sit qui nos iudicaturus
 est nichil est qd de ignorantia homin solarij
Quid ergo hoc? **Capl. xij. — Adsequam?**
Est: tibi reuelabo. Et illo die ex quo id i
 meā noticiā de sacerdoti causa detulisti: fire
 quēter ppe pēiculū fui: tam9 me terror et tūg
 tuasit defert9. **C**onsiderās sponsā xpī et ei9
 scitātē et spūale pulchritudinē ornatūq; ei9
 atq; prudēciā. et cogitās vite mee mala p̄sis-
 tebam ad illa et me equaliter lugēs agusti-
 onesq; hebesceba apud meipm dices. **Q**uā pū-
 tas dedit tale cōsiliū qm illud tā graviter

etia dei deliquit. Quid est quod adeo dñs
 eis exasperato est ut eā michi tradi sinat: et tā
 magno dederon subiacere faciat. Hoc crebro apd
 meipsum cogitas: inconveneritneq rei neq considera
 tionē sustines. sicut morbo aliquo et dolore percussus.
 stratus iacebā in terra et nec audire aliquid poterā
 nec vidē. Cū vō me stupor ille reliquisset. erat
 quippe tēp9 qd paululū cōcedebat: ita suscipiebat
 me fletus et animi defect9 et post lacrimarū sa
 cietatē īgrediebat: denuo timor cōturbans perq
 meū atq cōturbās. In hoc ergo estu animi pro
 cedentib9 dieb9 fui. Tu aut ignorabas: et ī tūā
 quillitate me & degerere arbitrabaris. Verū tibi re
 uelare tēptabo tēp9 animi mei: si ul nunc
 michi ignoscendū putes & iurgia remittenda.
 Quid tñ id tibi potēim9 ostendē. Quippe penitus
 agnosce nō poteris aliter: qm si cor meū nudare
 et exponere oculis tuis. Qm id vō impossibile est
 ppter aspect9 illi9 honorē: aliter tibi conabor mei
 ingorū fumos iterū ostendē: tu vō memēto me
 p ymaginē illud qd significat onde. **A**stringamus
 ergo eē aliquā regis filiā: et ei9 regis q dominet
 oī terre q sub celo est. **H**oc aut itā eē despōsā
 et habē pulchritudinē īexplicabilē tantā q mor
 talitū naturā antecellat. oēm9 mulierū elegāciā
 grādi super differētia. habētē quoq tantas vir
 tutes animi ut etiā viroy gen9 ul qui fuerūt
 oīm. ul q futuri p9 tergū reliquat. oet oet9 pñe
 exressit man9. cōpositionē morū et vniuersi corp9

antecellat

ant

pulchritudine vultu sui vident decore: ei9 autē spōsū
 nō solū ppter ista q̄ dixim9 ēē ad virginē sedulū
 sed etiā ad hāc affiq̄ amore passibili tantop̄ ar-
 dore ut expimēto oīm amatoꝝ q̄ vnq̄ fuerūt
 vincat furores. atq; ī hāc cū ille tali ardet affcū.
 audiat q̄ illā dilectā sibi ita ad mirabilit̄ aliq̄s
 vilū et despectissimoz ignobilis gñe. deformis
 et torpe. et oīm crūpnosissim9 sit accepturus
 ī cōiūgē: modicā ne tibi videmur mī doleis
 cōdisse parē. Et hucusq; sit ymago p̄ducta:
 qđ puto ad iudiciū qđ n̄ t̄rictatis mee posse sufficē.
 Propt̄ hoc em̄ solū eā t̄formare suscepē. ut
 autē tibi timoris mei atq; tremoris mēsmā
 idicē: p̄gam9 ad aliā salitudinē. ¶ Fingamus
 ergo exercitū tā de pedib9 q̄ de eq̄ib9 et hñs
 qui nauib9 d̄dimittēt fuisse collectū. Tergat aut
 mare tritēmiū numer9. operiat vco cāporū
 spacia et motū vertices equitū et peditū pha-
 langes: resulet aut solū fulgor armorū. indiosq;
 ei9 repenciat scutoꝝ splendor atq; galearū. hastarū
 vco ¶ fragor et canoz hñit9 feratur ī celū et
 nichil aut ī mari aut ī terra p̄ter ferū quid
 videat. cōgrediant̄ aut etiā ¶ hostes eis hostes.
 feri quidē et quidē viri et imanes. rēp9 autē
 etiā cōgressiois adueniat. In hoc vco subito qđ
 rapies parvulū ī rure nutritū et nichil sciēt
 aliud p̄ter pastoꝝ ludicra idest fistulas. et cū
 iduat eratis armis. et circa oēs ducat exerci-
 citū cōdens ei t̄fidariā loca itēsa militibus.

**Arminigero et
epitaphio
mors et diues**

sagittarios fundisq; pugnantes ceterationes et diues
nauium. atq; ibi munitos milites. ornamenta etiam
multa in nauibus collocata. ostendat aut et post eum
omnium multitudinem et valles et praecepta profunda
et difficultates montium. ostendat etiam aliquos ipsorum
quibusdam artibus cum equis suis volantes per aerem
atq; currentia. videlicet artibus magice. enarrantes
philosophorum discrimina. missilium nubes sagittarum gra-
uissime. et multam tunc tunc congressum caliginem et tene-
bras obsitas. noctemq; densissimam quam sub tacto sole
sagittarum fecerit multitudo et puluerem non minus
quam tenebras oculos obstruente. iam autem torrentes
sanguinis. gemitum corruentium. stancium vulnerum
interdentium curmulo. rotas currum tectas timore.
equos cum suis sessoribus precipites. multitudinem deo
cadaverum omnem terram madentem sanguine. plenam
arcibus et sagittis. quorum et hominum galeata capita
et praeteriacentium brachia rotas circum praeter per-
tous capita infra telis. ferrum a sagitta fractum
et quod in pupilla mansit oculorum. explicet autem etiam
naualis damna belli. quasdam triremis in medio
ardentes undis. quasdam cunctasmersum cum ipsa
aere quam ferat undarum fragorem nautarum tu-
multum. militum clamores. mixtasque spumas vel
unde vel sanguis. armorum concursus. alios in tabulis
mortuos. alios merfos. alios eictos in litora
alios enantes fluctibus et impedientes iter nauium
omnibus diligenter tragedias pugne persequens mali
quorum captiuitatis enumeret et seruitutem omni morte

graviore. **H**incq dñs inbeat ille puer. ut a scdēs
equit. dux tanti exercitus fiat. putas hñt puerū
ul' ad rationē rei istaq posse sufficē. et nō ante
spectaculū pting' iterire. **Capitūlū xiii.**

Nec sane putes me rē sermōibz exulisse
nec qm hoc corpe qñ quodā ceteri cō-
dusi de inuisibilibz virtutibz spectare nichil pos-
sum' grande apud te ēē q dym'. Multo em
istq belli ymagine horribiliora et gradiora cōspi-
ceres: si terras illas dyaboli asitias. ipse pos-
sint oculis itueri. **N**ō em ibi es aut ferrū
nō currens. nō equi. nō rote. nō ignis et tela
ista visibilia: sed alia i'strumenta hñs oībus
terribiliora. **N**ō em idigēt hostes illi gladiis
nec sentis nec gladiis nec hastis: sed ipse aspēs
illz milicie terribilis potēs est dissoluē aīos
quos nō nimis ~~fortes~~ **fortes** tuenerit qui nō
extra p'rias vires multa dei p'uidēcia muniāt.
Eundē si ēēt possibile ut hoc exuti corpe aut i
hoc ipō p'manētēs sine obstaculo et sine metu
illas viderem' acies. pugnatqz quā cōtra nos
agit dyabolus fide occultā cōphenderem'. **t**erne-
rem' profecto nō torrentes sanguis nec corpus
exanime. sed discrimina aīaz et vulnera ita
tristiora. ut illz pugne ymaginē quā nuper
exeruit' sit i' lusa quosdā p'ueoz i' copaciōe huius
putares. **T**anti hic sūt qui quotidie vulnerāt.
q m vulnera nō talē operāt' mortificationē.
sed tanto grauior' em qñtū iter aīaz distat et

nec

corp⁹. Cū em̄ aīa telū p̄tī eaccepit et corruerit⁹
 nequaq̄ iacet corp⁹ sine sensu. si quis v̄o sine dōlē
 fūit cū a dyabolo sauciatur. ip̄a s̄ insensibilitate malū
 eius efficit. **Q**m̄ qui nō cōtristat⁹ ī prima plaga.
 facile suscipit et secūda. post illā v̄o terciā. **N**ep̄
 em̄ fūit p̄cissor ille pollut⁹ īgeminare vulnē.
 cū tūenit aīa resupinā et p̄ior vulnērū neg-
 ligēt. **S**i v̄o et cōgressiois morē aduertē belis.
 multo hūc quoq̄ vehemētiore et magis variū ēē
 dephēdes. **N**ep̄ em̄ fraudis et doli tātas q̄s p̄t
 nosse spēs q̄ntas dyabolo. p̄t ad ē etiā efficacior
 ad nocendū. nec tantū odiū quisq̄ habet hostiū
 suorū q̄ntū ille. **I**nrecone quoq̄ ei⁹ si quis sciret⁹
 q̄ accidit ad bellū talem tūenietur eā hoīb⁹
 quide cōpari ridiculū sit. **V**erū si q̄s acerbiā
 et ferocissā queq̄ ignā bestiā eligēs cōferre vo-
 luit. īsanie illi⁹ māfuetissā eā cōpario facit
 vidē. ita hic acrore nobiscū furore cōgredit⁹.
In hīs quoq̄ terrenis p̄lis. et tpe pugne est. et ī
 ip̄o tpe multe īterpolatioēs. **N**ā et nox adueniēs
 et redis labor. et tibi tēpus. et multa alia īficiūt
 milites ut ītermissa īterceptioē possit paululū
 respirare. ut vel tibi ut requie possit p̄iores
 redītegrare vires. **C**ontra dyabolū v̄o nō licet
 vnq̄ arma deponē. nec finit⁹ sōp̄nū seruire
 cape. qui īvulnerat⁹ sēp̄ voluit p̄manē. **I**n
 cōflictu quippe cōtinuo. alterū nō ē ē duob⁹
 aut dormire et nudari et perire. aut iugiter
 vigilare et arma retinere. **N**e em̄ p̄ dimicādi

paratus cū oī acie sua: nūc īfidiat īgnauie maius
 hīs studiū ad īferēda nobis p̄dicationē q̄ vñ p̄ hēt
 hēm̄ ad retinēda salutē. Hoc autē ip̄sū qd nō vi-
 det a nobis sed repente irruere p̄t: maximā
 p̄culoy causā facit hīs q̄ nō p̄ vigilāt: et cōdit
 cōfictū illis fortiore. In hīs ergo nos certami-
 nibz duces fieri: xpī militibz decernebas. Verū
 hoc ēd dyabolo magis militare q̄ cristo. Nā
 cū is q̄ ordinare cecidit debet et cōmunire oīm
 īfictissimū et īfirmissimū īuēt: proditq̄ per
 hoc cōmissos sibi: dyabolo magis officiū q̄
 deo exhibuisse cōmiciat. Et quid gemis quid
 flet cū ea q̄ nūc erga te sūt cōgratulationē sūt
 digna. nō lacrimis. *Ad her. Basilis.*

Non īquit erga me est ita ut dicis: sed
 īnumere me castigatiōes manēt. Nūc
 enī qd vix ītelligē potui perpedo: ī qd me disci-
 mē īpuleris. Ingresso quippe utpote succētētibz
 qualiter satisfacere dicēs alias michi curas
 et sollicitudīes pro aliis ītulisti. Neq̄ enī me
 p̄mouet quid ad illos pro te referā: sed qua
 deū pro p̄ctis meis possi satisfactiōē placare.
 vnde queto te atq̄ obsecro. si quid de hīs que
 erga me sūt ad te p̄tinet. si qua cōsolatio in
 xpō. si qd solaciū caritatis. si qua viscera mise-
 ricordiē nosti. quippe qm̄ tu potissimū ī hoc me
 p̄duxisti p̄culū. porrige manū et dicēdo et agēdo
 oīa quibz corrigas. nec velis hoc me desere tpe
 sed multo nūc magis q̄ oī. cōe nobis hīc tūc

paremus.

¶ Johannes.

A que subrides ego et quid tibi cōducē
 ut mīa societās? ut quibz promouē ad kūtū
 pondqz officij. Tame qm id tibi iocūdū et optabile
 idicis. o cordi meo dilectissimē hīs tēpibz qbus
 tibi ab illis sollicitudinibz licuerit respirare et adēo
 et qm potē cōsolabor tibi ut i qm ad me
 attinet attinet nichil tibi defuisse fatearis. Post
 hec vero āplius ille cōmotz i lacrimis surgit.
 Ego aut āplectens eū et de osculās caput eū
 deducebā rogās ut ferret qd' acciderat paciēter.
 Credo enī iqm i xpo qui vocauit te et iposuit
 onibus suis: qm tāta apud eū cōfidētia de
 hoc mīsterio cōsequeris: ut nos quoqz i die illo
 peditantes i eternū tūū recipias tabernaculū
 Anner.

**¶ Explicit liber dialogorū scti iohānis
 crisostomi Et scti basilii cesariē epī. de digni-
 tate sacerdotū. p fratrem andream poelmā de an-
 arulh Anno dñi m. ccc. lxxviii i festo scti ser-
 uatij de sctis p cōplectorū circa horā octauā**